

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Hayat bir
yolculukta
yürünüzde
bulunsun.

Ocak 2021
Sayı: 64
Fiyatı: 12 TL
KKTC: 13 TL

Defter, Bardak
Altlığı ve Poster
hediyeli!

0.1

ISBN 2148411007
9 772148 411007

eo
20

Haydi vur kendini
şaraba, kedere ve aşka vur...
Timur Selçuk

Ataol Behramoğlu • Şükrü Erbaş • Emre Kongar • Aysen Şahin • Haydar Ergülen • Emin İgüs • Burcu Bakdur • Nejat İşler
Zehra Çelenk • Evrim Kuran • Uğur Sizer • Deniz Kaya • Yılmaz Örsin • Aytekin Çagüstün • Murat Ertel • Gül Çetin
Kaan Süzyüni • Semina Durak • Pınar Ergün • Ali Deniz Uslu • H. İbrahim Sağlam • Aydılgel • Osman Serhat Erkekli • Sama Bada
Artemis Günebakanlı • Doğu Şahin • Fulya Özlem • Barış Akpolat • Sercan Meriç • Y. Emre Ceren • Oğuz Alkan • Önder Abay

6'4"

6'4"

6'2"

6'2"

6'0"

6'0"

5'8"

5'8"

5'6"

5'6"

5'4"

5'4"

5'2"

5'2"

5'0"

5'0"

**SEN BU
DEĞİLSİN**

**KORSAN KİTAP
İNDİRME**

SUÇA ORTAK OLMA

5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre: **bir eseri izinsiz basmak, satmak, fotokopi çekmek, çoğaltmak, dijital olarak indirmek ve yaymak suçtur.** Korsan kitap yazarın, yayıncının, çevirmenin, çizerin ve daha pek çok kitap emekçisinin **haklarını gasp etmektir.** Kültürel çölleşmeye sebep olur, ekonomimize ve geleceğimize zarar verir.

SEN BU DEĞİLSİN; KORSAN KİTAP İNDİRME, SUÇA ORTAK OLMA.

senbudegilsin.com

#SenBuDegilsin

Mehmet Ali & Akşamserası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

YAYINCILAR TELİF HAKLARI ve
LİSANSLAMA MESLEK BİRLİĞİ

YAYBİR

Deli Kızın Türküsü

Karayı kaldırın mavi koyun umudumu yitirmedim
Beni çağırın gülümserken uykunun bir yerinde
Eliniz beyazken uzatın isterim
Karayı kaldırın sevgi koyun umudumu yitirmedim

Güz gelirken bir yanı kara sevdalarla
Avcumda bu yavru kuş varken tedirgin
Sizde tutunacak yaslanacak kollar
Biraz daha durun biraz daha
Karayı kaldırın mavi koyun umudumu götürmeyin

Gülten Akın

Anadolu

"öyle yıkma kendini,
öyle mahzun, öyle garip...
nerede olursan ol,
içerde, dışarda, derste, sırada,
yürü üstüne üstüne,
tükür yüzüne celladın,
fırsatçının, fesatçının, hayırın...
dayan kitap ile
dayan iş ile,
tırnak ile, diş ile,
umut ile, sevd ile, düş ile
dayan, rüsva etme beni."

Ahmed Arif

Umut

İşler atom reaktörleri işler
Yapma aylar geçer güneş
doğarken
Ve güneş doğarken hiç umut
yok mu
Umut umut umut
Umut insanda

Nâzım Hikmet

Umuş

bütün iyi kitapların sonunda
bütün gündüzlerin, bütün gecelerin sonunda
meltemisenden esen
soluğusende olan
yeni bir başlangıç vardır

parmağını sürsen elmaya, rengini anlarsın
gözünle görsen elmayı, sesini duyarsın
onu içitsen, yuvarlağı sende kalır
her başlangıçta yeni bir anlam vardır.

nedensiz bir çocuk ağlaması bile
çok sonraki bir görüşün başlangıcıdır

Edip Cansever

Geyikli Gece

Evet kimsesizdik ama umudumuz vardı
Üç ev görsek bir şehir sanıyorduk
Üç güvercin görsek Meksika geliyordu aklımıza
Caddelerde gezmekten hoşlanıyorduk akşamları
Kadınların kocalarını aramasını seviyorduk
Sonra şarap içiyorduk kırmızı yahut beyaz
Bilir bilmez geyikli gece yüzünden

Turgut Uyar

EVİRİM KURAN

CETVEL

başlıyorum. Cetvelimin sıfır çizgisine "vicdanı" koyuyorum. Kalbinde gözü olmayanları, rehberi bozukları, aklı yavaşızları yolun başında elemek böylece mümkün olacık.

Cetvelimin 1 çizgisine "Doğruluk" yazıyorum. Aklıma Tapduk Emre'nin dergahına 40 yıl odun taşıyan Yunus geliyor. Bir defasında Tapduk Emre: "Yunus Can, dağda hiç eğri odun yok mu ki hep düzgün odunlar getirirsin" diye sorar da Yunus yanıtlar: 'Şeyhim, burası öyle bir Hak ve doğruluk kapısı ki, buraya değil eğri adam, eğri odun bile girmez.'

Cetvelimin 2 çizgisine "sahicilik" yazıyorum. Uyduruk ağırdakı yalancı bağları teşhir eden gösteri toplumunun ağızdan akan salyalardan tiksindiyimden olsa gerek. Bu ölçüğü gösterişsiz, sahici sevgileri çoğaltmak için kullanmayı diliyorum.

Cetvelimin 3 çizgisine "gerçeklik" yazıyorum. **Kendi gerçekliğini kavrayabilme**, "gerçekler" ve "sanki varmış gibi görünenler" arasındaki farkı görebilme, etrafında ne olduğu ile ilgili tanı koyabilme yetisindeki insanlara ihtiyacım var. Böylelikle başarı, güç, zekâ, güzellik veya ideal sevgi fantezileriyle meşgul olanlara hayatta başarılı dileyip yoluma devam edebileceğim.

Cetvelimin 4 çizgisine "yılmazlık" yazıyorum. Bu ölçekte, yaşamın flu zamanlarında önlerini göremeyip yere kapaklıansalar da yeniden ayağa dikilenleri, yedi kere düşüp, sekiz kere kalkabilenleri anıyorum. Niyazi Mısri'nin dizelerindeki gibi kederle teslim olmayanları, aradıkları delil (bühân) kendileri olanlar: Dermân aradım derdime / Derdim bana dermân imiş / Bühân aradım aslıma / Aslım bana bühân imiş...

Cetvelimin 5 çizgisine "tevazu" yazıyorum. Tevazu gösterilerinden değil, kalple sezilenden bahsediyorum. Hasan Ali Toptaş, Beni Kôr Kuyularda romanında hayatları boyunca hayatlarına giren

insanların çoğuna bir şekilde kötülük ettikleri için artık

kendilerini bile sevemez hale gelenlerin iyilik ve tevazu şarkıları eşliğinde, cumbuldata cumbuldata başkalarının sevgisinde vicdanlarını çitilediğinden bahsedir. İşte o vicdan banyosu değil kastettığım. Hakiki bir tevazu. Kendilerinin öneminde dahi büyülenmek tavırlara sahip olanlardan, her daim aşırı hayranlık bekleyenlerden, ilişkisi sömürücülerinden, hep alıp hiç vermeyenlerden yorulmuş.

Cetvelimin 6 çizgisine "çalışkanlık" yazıyorum. Sevdiğim bir dostum bir keresinde insanları elementlere benzer demişti. İki iyi elementin yan yana gelişip oluşun tepkime her zaman iyi sonuçlar vermedik. Tembelleriyle yan yana geldiğimde iyi bir reaksiyon vermediğimi farkettiğimden, cetvelime bu ölçü birimini de ekledim. Jules Payot tembel insanların kendi kendilerinin celladı der. Arttırıyorum. Etraftaki aktif yaşamların da celladılar onlar.

Cetvelimin 7 çizgisine "kıymet bilmek" yazıyorum. Zamanın, suyun, lokmanın, bize bir harf öğretenin, elimizden tutanın, kalbimize girenin değeri bilmek. O ne zor meziyettir. Bu bir demdir gelir geçer, duyamazsın demedim mi diye üflemleri zamanların ruhuna Pir Sultan. Bu ölçüğü duyanları rastlaşmayı diliyorum.

Cetvelimin 8 çizgisine "cesaret" yazıyorum. Anlamlı bir hayat tasarımı, yetkinlikten, bilgiden ve deneyimden önce cesaret ister. Çünkü hayat kendi sesimizi bulmamızı ister. Cesurlar ses verir. Roosevelt'in şu sözünü kendime sık hatırlatırım: "Cesaret korkunak olmaması değil, başka bir şeyin korkudan daha önemli olduğunun fark edilmesidir." Ben de zaman zaman korkuyorum. Ve ne zaman ki sevmek, istemek ağır basıyor, korkuya rağmen yürüyorum. Bu ölçüğim korkuya yenilenlere geçit vermemek için.

Cetvelimin 9 çizgisine "aşk" yazıyorum. Sabahattin Ali'nin mukavemet edilmez bir istemek diye tanımladığı aşk. Varlığın temeli sayılan sevginin en yüksek düzeyi olan aşk. Yaratıcılığı görmek, yaratılanı sevmek için, hayatı iligine kemigine duymak için aşk. Ağaçlara, kuşlara ve suya, işe, eşe, dostla, sevgiliye istemenin gücüyle bakalım diye aşkı ölçek yapıyorum.

Cetvelimin 10 çizgisine "umut" yazıyorum. Buraya kadar sıraladığım ölçükler olur da karşılığını bulmazsa insandan vazgeçmeyim diye. Turgut Uyar gibi bir sargın umut yakalayıp, onu kuşanayım diye.

Cetveli fırlatıp atmamak bir tercihtir. Ölçü birimlerini küçültmek de. Ben öyle yapmayacağım. Yolculuğun kalan kısmına cetvelimle devam edeceğim. "Yaşadım" diyebilme için.

Herhangi bir sahil şeridinin uzunluğunu ölçmek imkansızdır. Kullandığınız ölçü birimi ne kadar küçülürse sahilin uzunluğu o kadar artar. Buna Sahil Şeridi Paradoksu denir. Yani, bir ülkenin sahil şeridi uzunluğu, kullanılan yönteme, ölçüğe ve cetvelce göre değişebilir.

İnsan da böyledir. Her birimizin hayat ülkesindeki mutluluklarının, heyecanlarının, düşüncelerinin ve düşüncüklerinin boyutu yaş aldıkça kullandığımız ölçüklere göre değişir. Cetveli değiştikçe duyguların bizde bıraktığı izlerin uzunluğu değişir. Yazgı değildir bu. Cetveli fırlatıp atmamak bir tercihtir. Ölçü birimlerini küçültmek de. Ancak ölçü birimi ne kadar küçülürse yürünecek yolun uzunluğu o kadar artar.

Hayat ülkemde ölçü birimlerimi küçülttüğüm, cetvellerimi fırlatıp attığım da oldu. Bir gün bir de baktım ki insanın bir ölçüğü olması iyiymiş. Özü ve sözü barışık, tutarlı, anlamlı bir hayat için. İnsan hayata kendini sırt üstü denize bırakır gibi bırakılabilmeli evet; ama şaşmaz ölçüler de olmalı. Anladım ki ölçükler en çok da incelikler yüzünden hayata gücenenleri hayatta tutmak için lazımdır.

Ömrümün en yeni yılına ölçü birimlerimi gözden geçirerek girmeye karar verdim. Eski bir çekmecedten toz tutmaya başlamış cetvelimi çıkardım. Cetvel kelimesi dilimize Arapçadan girmiş. İngilizcesi ise "ruler". Sözcüğün kökeni rule, yani kural koymak. Cetvelimin tozunu elimle sildim çünkü kural koymak iyidir. Başkaları sana kural koymadan.

Cetvelerin neden O'dan başladığını daha önce hiç düşünmediğimi farkettim. Yanıtı kolaydır aslında; ölçüğünizi kullanırken sıfırdan başlarsanız kesinlikle doğru bir ölçüm yapabilirsiniz. Sıfırdan

Cetvelerin neden O'dan başladığını daha önce hiç düşünmediğimi farkettim. Yanıtı kolaydır aslında; ölçüğünizi kullanırken sıfırdan başlarsanız kesinlikle doğru bir ölçüm yapabilirsiniz.

NEJAT İŞLER

Biz zavallı erkekler

6. YÜZLEŞME

Kuledibi'ndeki evi teslim etmeden bir kaç gün önce, Hıyar sanki hissetmiş gibi aradı beni. Eşyalarını toplayıp Lilith'in yanına yerleşeceğini söyledi. Hatırlımı bile sormadık birbirimiz. Haber verdiği için teşekkür ettim o kadar. Kendi evime rahatça dönebilecektim artık. Bu arada bara bir müşteri çıktı. Çok güzel iş yapıyorduk ve bu durum ciddi bir tekliif almamıza yol açtı. Çok fazla düşünmeden imzaladım kağıtları. Nihayet uzun zamandır hayalini kurduğum seyahati yapacaktım. Hazırlıklarımı tamamladım. Arkadaşlarım müthiş bir veda gecesi - düzlenirdiler barda. Yola çıkmama bir kaç gün kala telefonum kaldı;

- N'aber Armut?
- İyidir Hıyar, sen.
- Berbat durumdayım birader.
- İyi, gel.
- Rahatsız etmiyim?
- Hasta mısın oğlum, gelse...

Kapıyı açtım. Deja vu... Yine ayrılık sonrası kılığına bürünmüş, biraz da mahcup dikiliyorum karşımda. Ellerindekileri yere bırakıp sarıldı bana sımsıkı. Sonra bir viski şişesi çıkardı torbanın arasından. Güldüm, bardak ve buz ayarlamaya mutfağa gittim.

Önce ben anlattım iyi olan halimi vaktimi. Bir kaç duble sonra açıldı Hıyar, başına gelenleri bir bir döküldü. Boşanmışlar Yoğurt'la. Su diye bir herife kapılmış. Hıyar'ı aldattığı herife. Evleneceklermiş. Çocuklara tanıştırmış Yoğurt, pek bir sevinmişler. Şaşırdım. Yoğurt öyle ayran gövümlü birtip değidir. Sonra iflas etmiş bizi. Geçen ay Amerikan Hazine Bakanı gelmişti Türkiye'ye. Herkes IMF anlaşması dayatılacak, dolar uçacak diye neyi var neyi yok sattı sandı dolara yatırdı. Ben dahil... Fakat sabah haberlerinde Türkiye'nin Rusya ve İran'a imzaladığı bütün anlaşmaları tek taraflı feshettiğini, Amerika ve İsrail'le serbest ticaret ve askeri anlaşmalar imzaladığını duyduk. Üstüne Amerika, Türkiye'nin iki yıl içinde

Avrupa Birliği'ne gireceğinin garantisini vermişti. Dolar çakıldı. Neredeyse yarı değerine kadar düştü. Ben elimdeki paranın yarısını kaybetmişim, Hıyar'sa her şeyini, müşterilerini, saygınlığını kaybetmişti. Yediği son darbeyi de şöyle anlattı;

"Lilith Abaza'yımsı. Güzelliği oradan yanı, Çerkez kızı. Dedeleri bundan 150 yıl evvel Türkiye'ye göçmüşler. Ailesinden hiç kimse geldikleri yerlere gitmemiş. Bir gün bir film seyrettik. Başroldeki çocuk köklerini anıyor. Acıklı bir yolculuk yapıyor. Kendi içinde de. Neyse, bitti film. Hiçkırıklara boğuldu bizi. Tutturdu Abhazy'a gidelim diye.

Türkiye tanımasını bunların devletini. Uçak falan yok. Oradan oraya aktarma yapıp varlık başkent Sotum'a, yerleştik bir otele. İçmeye başladık otelin barında. Lilith çok hızlı içiyordu. Gerçekten evindeymiş gibi rahattı. Çalan müzik eşliğinde inanılmaz dans ediyorduk. Üzerinde beyaz tek parça mini bir elbise vardı. İçinde hiçbir şey. Kendinden geçmiş gibiydi. Barda oturup onu izliyordum. Barmen iki kokteyl bıraktı yanıma ve çok düzgün bir Türkçe'yle, Türkiye'den mi geldiğimizi sordu. Ona sevgilimin Abaza olduğunu, Abhazy'daki köklerinin izini sürmek için buraya geldiğimizi söyledim. İri kıyım barmenin gözleri doldu. Gürcistan savaşı zamanında Türkiye'den gelmiş savaşmak için, sonra da kalmış. Üç tane shot doldurup bana doğru sürdü. Ve

parti başladı. O kadar eğleniyorduk ki, neredeyse otelin bütün müşterileri bara geldi. Herkes dans ediyordu. Lilith'i seyretmekten ve içiden başım dönmeye başladı. Bir ara üç tane ayının kadının etrafını sardığını gördüm. Herifer Lilith'in her yanını elliyorlardı. Tam davranıyordum ki, barın üzerinden bir kütle uçtu. Barmen ayıllara son sürat daldı. Birinin kafasında şişeyi kırdı, birinin boynunu koltuktan tına sıkıştırdı, üçüncüyü yumrukladı. Herifer ilk

şaşkınlıklarını atlatıp barmene giriştiler. Çocuğun üstü başı yırtıldı, her yer kan içinde kaldı. Neyse ki,

otel görevlileri gelip ayılları dışarı attılar. Lilith koşarak bana sarıldı. Barmen çocuk yanımdaki taburelerden birine oturdu, uzanıp bir şişe aldı ve kafasına dıktı. Suratı hariç görünen her yanı dövmeyle kaplıydı. Her yanı kan içindeydi. Bir an Lilith ona baktı ve yanına gidip barmenin elinden şişeyi aldı, o da kafasına dıktı. Sonra şişeyi onun yalarlarının üzerinde gezdirip, alkol banyosu yaptırdı. Peçetelerle yavaşça kurtarıcısının yalarlarını temizledi. Bir süre sonra tedavi amaçlı bu hareketler, erotik okeymalara dönüşmeye başladı. Birbirlerine uzun uzun baktılar, Lilith adamın elinden tuttu, lobiye doğru ilerlediler ve gözden kayboldular. Ne yapacağımı

bilemeden tabureme kaçıp kaldım. Barda ayıldktan sonra odaya çıktım. Tam kartımla kapıyı açacaktım ki, odadan acayip sevişme sesleri geldiğini duydum. Oda numarasına baktım, evet bizim odamızdı. Tekrar bara indim. Geberene kadar içtim. Lobideki koltuklardan birinde sızışmış. Sabah bir otel görevlisi uyardırdı beni. Kahvaltı salonuna götürdü ve bana bir sürü ikramda bulundu. Resepsiyona gittim ve odanın durumunu sordum. Resepsiyonist kadın bana acayip gözlerle baktı. Lilith eşyalarını alıp otden ayrılmıştı. Tabi ki barmenle. Kadın kalıp kalmayacağını sordu, ayrılacağını söyledim. İstanbul'a döndüm, bir otele yerleştim ve bir daha Lilith'le ne konuştum, ne de gördüm."

Nedense hiç şaşırmaımıştım. Üzülmek bir yana epey sevinmişim bu duruma. Hıyar, nihayet kurtulmuştu. Uzun zamandır yaşadığı rüyalar aklını otonu sınır dışı etmişti. Kötü olan gerçek hayatta bıraktıklarıydı. Karısı gitmişti ve işleri boka sarmıştı. Eski haline hızlı bir dönüş yapması ve dağıttığı her şeyi toplamaması gerekiyordu. Bardağımı uzattım;

- Ben hep senin yanıdaydım, yine yanıdaydım. Düzelicek her şey merak etme.

Dişlerini sıkarak zorla güldü, "şerefe" yaptık. Tam bardakları yeniden dolduruyordum ki, aklına bir şey gelmiş gibi durdu, hızla kalktı. Yanında getirdiği cantaları didik didik etti. En sonunda aradığını buldu ve benim önüme atıp yerine oturdu.

- Bunu benim ofise göndermiş, bir bak istersen.

Bir kitap. Adı "256 erkek tipi." Alt başlık "Nasıl kızışır, nasıl savaşır, nasıl severler

Kadınlar sahip olunacak köleler değildiler. Dinlemeyi denerseniz, onların da fikirleri, istekleri olduğunu fark edersiniz. Belki bazen bunlar ağır gelebilir size. Olsun. O zaman paylaşmak başlar işte.

ve nasıl öderler?" Hiçbir şey anlamadım ve kitabı karıştırmaya başladım. Sayfaların arasından bir mektup çıktı.

"Merhaba çocuklar. Her şeyden önce bana geçirttiğiniz harika anlar için teşekkür ederim. Sizin gibi iki salakla daha önce hiç karşılaşmamıştım. O kadar eğlendim ki..."

Elinizde tuttuğunuz kitabın yazarı benim. Size gerçekten ne kadar teşekkür etsem az. Kitabın ruhunu siz tamamladınız. İnanın 256 erkek tipini deneyimleyip yazarken en çok sizinle rahat ettim. Beni hiç uğraştırmadan kendinizi malmaze haline getirdiniz. Bana sadece sizinle buluşmak ve yazmak kaldı. Siz zavallı erkeklerin, karşılarında kendinden emin bir dişi yaratık çıkınca nasıl birbirlerine girdiklerini sayenizde kolayca gözleyebildim. Birbirinize karşı o kadar acımasız olabiliyorsunuz ki. Her erkek gibi siz de koca birer bebeksiniz. İlgiye muhtaç koca bebekler. Biraz yaşanmaya gör, çünka dönüyorsunuz. Gözünüz hiçbir şeyi görmüyor, en yakın arkadaşınızı bile. Benimle buluşmak için yaptığınız plan ve programlardan da haberi var. Bu o kadar komik ki. Beni etkilemek için program yaptığınıza inanışım gelmiyor. Ya dört dörtlük biri olmak için girdiğiniz haller ne demeli? Biriniz işlerini bırakıp maceralara sürüklendi benimle, ötekini de seks kölem yaptım, ilğini kuruttum. Sonuçta her şeyi yüzünüzde gözünüze buluşturdum. Kadınlar sahip olunacak kölelere değildiler. Dinlemeyi denerseniz, onların da fikirleri, istekleri olduğuna fark edersiniz. Belki bazen bunlar ağır gelebilir size. Olsun. O zaman paylaşmak başlar işte. Hangi yol olduğuna ortaklaşa karar verip orada yürümek. Ya da sizinden gelemiyorsanız yolda ayrılmak. Paranız da, havanız da, ününüz de, gücünüz de bir yere kadar. Ben "hayır" diyene kadar. Size geçmiş olsun, ben yeni kitaba başladım bile. "Zavallı Erkekler" olacak adı. Sizden ilham aldım. Elinizde tuttuğunuz kitabın neresinde olduğuna merak ediyorsanız, adres 98 numara. Her şey için tekrar teşekkürler. Bye..."

Gözümü mektuptan kaldırıp Hıyar'a baktım. Bardağını bir dikişle bitirdi ve yenisini koymaya başladı. Onanlara inanamıyordum. Biz kadınlı oynuyorum derken, meğer o bizimle çok daha zevkli bir oyun oynuyormuş. Cururum bombalanmıştı. Kendime olan güvenim yüksek bir uçuşuma tırmış, aşağıdaki kayalıklara atlamıştı. Başına türlü belalar açan, çimdiye zehirlenip can çekişen merakım, son nefesiyle hareket geçirdi beni. Kitabı elime aldım ve 98 numarayı buldum. Diğer tiplerin anlatımı neredeyse bir sayfayı buluyordu. Bizimkisi iyi cümleyle anlatılmıştı;

"98. SALAKLAR: Nereye baksanız bir zavallı erkek tipini görebilirsiniz. Aslında hepsi biraz öyledir..."

ŞÜKRÜ ERBAŞ

Bir söyleşiden kalanlar-3

Şiir bir saç örgüsüdür. Bir telinde kalbiniz çarpar, bir telinde aklınız, bir telinde bedeniniz.

Kuşağımdan, önceki kuşaklardan, sonraki kuşaklardan yüzlerce "edebiyatçı" tanıdım. Heyecanla katıldım aralarına. Tanrıyı yaratanlar, cümle kurmayı bilmeyenler, kibirlerinden başka sözü olmayanlar, cahil bir halka yazmakla yeteneğini yitirenler! Neden yazıyı seçtiklerini hiç anlamadım. Neden nefret içinde olduklarını da. Bir salyangozda, bir asma şıngırında, bir çiğ damlasında, yazdıklarından büyük dünyalar vardı. Söylemeye çalıştım. Kınle sustular. Uzaklaştım.

Yazdıklarıyla beni arındıran, dünyaya katan, güzelliği öğreten, acıyı sevdiren bir avuç dostum da oldu elbette. Edebiyattan öte bir büyüklüğü varlıkları. Bütün zamanları ruhuma doldurdular. Yazdıklarını, onların yazdıklarıyla değer kazandı. Elli yıla yakın bir zamandır "iyi ki..." dediğim dostlarım onlar benim. Bir gün bile yanılmadılar. Aylarca sustuğumuzu oldu, sesimiz soğumadı. Sadece edebiyati değil, edebiyatın dışındaki hayatı da onlarla anladım, sevdim.

Göğüs kafesinde, insan haysiyetile çarpan bir yürek bulunan her insan için, ölenlerin ardından anma, saygı, bağlılık yazısı yazmak, bir araya gelip onları aramızca çağırarak, yaşıyor olduğundan utanmayı anlamakla efsanelidir. Ben neden orada değildim? Ben neden dünyadayım? Biz neden hâlâ devlet kapanışını içinden çıkamıyoruz? Biz ne zaman bunca büyük acıyı bir siyasal bilince, tutuma, devrimci pratiğe dönüştüreceğiz? Biz neden bu kadar çok ve bu kadar yalnızız?

Katilleri o kadar açtık ki çocuklarımızın. Biz kim öldürmeye devam ediyor, o kadar açtık ki. Biz o kadar çok acı çektik, çekiyoruz ve çekeceğiz ki... bu da katillerimiz kadar açtık. "Onlar

ölümsüzdür" sözünü ben de en az elli yıldır söylüyorum! Onlar ölümlü. Bizim öfkemiz bundandır. Dilimizin ucunda dünyanın bütün küfürleri ısık çalıyor. Ne zaman ölümsüz olacaklar o çocuklar biliyor musunuz? Öldürüldükleri yerde istedikleri dünyayı kurduğumuz gün çıkıp gelecekler aramıza. Ölümsüzlük budur!

Devrim düşüncesine öldükten sonra da inanmayı sürdüreceğim. Başka halkları, dilleri, kültürleri öldükten sonra da saygıyla seveceğim. Doğadan başka tanrıya inanmadım, öldükten sonra da inanmayacağım. Çocuklara büyüklükten çok büyük saygı duydum, öldükten sonra da duyacağım. Şiirden başka iyiliğim olmadı, öldükten sonra da olmayacak.

Şolohov doğru söylüyor. Şiirde de "aşk ıhtiyarlıyor, vücut soğuyor". Duygunun ölümü olmaz diye çok yazdım söyledim. Ancak duygunun yaşanacağını hiç düşünmemiştim. İnsan sevmekten de yoruluyormuş, yazmaktan da, anlamaktan da. Beş duyunun kapıları her gün biraz daha toprağa bakıyor. Tam da bundan olsa gerek, dünya gittikçe daha güzel. Çocukluğumdaki güzelliğinden de güzel.

Şiir yorguntukla yazılmaz. Kara bir skintıyla nesneleri anlayamayız. İçimizden geçmeyen bir dünyanın müziği olmaz. Biri bize dokunmazsa ruhumuz ısıyamaz. Sözcükleri hayal gücümüzle büyütmezsek hayatla gönül bağımız kalmaz. İnsana inanmadan şiire inanamayız. Solğun bir gönülle ölümlü bile arzu edemez insan. Sonu önceden bilinen sözün şiiri olmaz. Yaşı bir zamanın tozunu yazıya döşümek gerek.

Şiir bir saç örgüsüdür. Bir telinde kalbiniz çarpar, bir telinde aklınız, bir telinde bedeniniz.

BURCU BAKDUR

Boncuk ile cennet

Washington D.C.'de yaşadığım yıllar, Türkiye'den beri veriyorum bir Amerikalıya, evime çok yakın olan, her zaman gittiğim kahve dükkanında dışarda oturuyoruz öğrencimle, hava güzel, derse başlamadan evvel etrafı seyrediyor biraz laklak ediyoruz... Bir kadın çıkageliyor sokakım başından, gözüm ona dalıyor... 85 tane valizi koymuş bir market arabasına, üstünde pijamaları, ayağında terlikler, yaşı da valizlerinin sayısı kadar var... ellerini kollarını savura savura söyleniyor kendi kendine, ne dediği anlaşılıyor fakat kızgın olduğu her halinden belli, bembeyaz saçları numaralı gözlüklerinin önüne düşüyor, beline bağladığı çantadan lastik bir toka çıkarıp hızla bağlıyor lüle lüle saçlarını... Kahve dükkanının bahçe girişine varıyor sonunda, market arabasını, kapıdan içeri sokmasını engelleyecek şekilde oturan, sarışın, 20'lerindeki kıza bağyor, "Çekilsene be yolumdan, oturmuşsun öyle, bi bok yaptığın da yok!" Kız yüzünde "aman teyze bana hiç bulaşma" ifadesiyle sandalyesini çekiyor yoldan... Kadın boş bir masa bulup oturuyor... Öğrencimle ben kadına bakıyoruz. Öğrencim "Evsiz bence," diyor yarım yamalak Türkçesiyle... Ben de "Bence otelden kovmuşlar," diyorum Türkiye heceleyerek.

Kadın yanımda geliyor, İngilizce "Eşyalarıma bakın! tamam mı? Ben kahve alacağım," diyor, demiyor emrediyor resmen... "Elbette," diyorum İngilizce... Üç beş dakika sonra dönüyor elinde kahvesiyle, "Thankyou," diyor. "Ne demek, lafi mi olur" yerine, "You are welcome," diyorum. "Ne öğretiliyorsun sen?" diyor, "Türkçe," diyorum.

"E sen nereden biliyorsun Türkçe?" diyor. "I am from Turkey," diyorum. Masada duran deftere bakıyor. Defterde yazılı bir cümleyle parmağıyla gösterip okuyor, "Büyük konuşacağım, küçük düşün." Bir hayli güzel okuyor, öğrencimle ben gülmüşüyoruz. "Ne gülüyorsunuz ki?" diyor Türkçe! Gülmüşmemiz kursağımızda, kadına bakıyoruz. Türkçe konuşarak öğrencime, "Eşyalarımla al, buraya getir. Ben de sizinle oturacağım" diyor. Öğrencimin anlamadığını fark edince İngilizce söylüyor, "Don't keep looking at me! Go and grab my stuff!" (bakıp durma öyle, git ve eşyalarımla al!)

Oturuyor masaya, "Ne iş yapıyorsun sen?" diye soruyor. En kısa yoldan "Yazarım," diyorum. "Tamam, ben dersin bitene kadar buradayım, benim hayatımı yazmanı istiyorum,"

diyor. Ardından azarlıyor bizi, "Neden salak salak bakıyorsunuz! Hadi dersinize dönün." Öğrencim beni yeterince tanıyor, bu durumun beni kızdırmayacağını, aksine mutlu edeceğini biliyor, ona dönüp izin ister gibi baktığımda, kafasını eğip onay veriyor ve tanı misafirizimle derse devam ediyordum. Kadın, çıtını kırtmartadan, pür dikkat bizi dinliyor, bir ara kolumu tutup, "Elyazın tıpkı benim kızımın elyazısı gibi," diyor, gözleri doluyor o sırada... Ders devam ediyorum, üşüyen bacaklarım, valizinden çıkarttığı polari örtüyor... Bakıyorum gözlerine, annemin şefkati var, teşekkür ediyorum... Ders bitene kadar bana asistanlık yapıyor, örnekler veriyor öğrencim daha iyi anlasın diye...

Ders bitiyor, öğrencim veda edip gidiyor. Kadına dönüp, "15 dakikam var, gitmem lazım," diyorum... Ben bitireyim hikâyemi, gidersin," diyor ve başlıyor... "Öncelikle, beni otelden kovmadılar, ayakkabılarımı çaldıkları için ben otelden ayrıldım..."

Sonra uzun uzadıya ve kısaca, karmakarışık ve özetle, gülerек ve ağlayarak hikâyesini anlatıyor. Alzheimer hastasıymış, çok sevdiği kocasını çok erken bir yaşta kalp krizinden kaybetmiş, bir kızı var 35'lerinde, Azeri komşuları varmış, Türkiye'yi onlardan ve onları ziyaret eden Türk arkadaşlarından öğrenmiş, piyanistmiş. Taşdışı valizlerden birinin içi bestelerini kaydettiği küçük kasetlerle dolu, birkaçını dinletiyor, kendinden geçiyor dinletirken. Etkenliyorum çok, hava iyice soğuyor, saat ilerliyor. "Gitmem gerek," diyorum. Ama gönlüm de razi değil o soğukta, o halde bırakmaya onu... Para vermek istiyorum, ayağa kalkıyor ve yürümeye başlıyor...

Sesleniyorum ardından, "Poların bende kaldı." "Kalsın, hava soğudu," diyor... Tanrım, melek veya şeytan fısıldıyor kulağıma, "Daha ne bekliyorsun! Al götür evine!" Aynı şeyleri ben de telefonda arkadaşşıma fısıldıyorum, "Deliridin herhalde, ya manyaksa ya zıfıfrense ya sapıkas..." "Ya cadıysa," demeden önce sözünü kesip, "Tamam," diyorum. Telefonu kapatırken kadının bana bakan şefkatli gözlerini görüyorum... "Benim için gerçekten bir şey yapmak istiyorsan yalnızca bana sarıl," diyor, sarılıyorum... Arkamı dönmüş gitmek üzereyken "Telefon numaranı vermez misin bana?" diyor. "Veririm elbette," diyorum. Cebinden telefonunu çıkarıyor, "Seni BONCUK diye kaydedicem," diyor... "BONJUK" yazıyor

telefon rehberine, çaldırıyor beni, ismini kaydedecekken fark ediyorum ki adını hiç sormamışım. "Adın ne?" diyorum. "Janet" diyor "Ama sen beni CENNET diye kaydet." Gözlerim dolu dolu, arabaya biniyorum... 3-5 saat sonra arıyor, arıyor, arıyor. Onar dakikalık sesli mesajlar bırakıyor, bırakıyor, bırakıyor...

Evet açamıyorum telefonlarını, telefonları açtırtmıyor bu kötü dünya... Güvenirsen "salak", güvenmezsen "mutsus" oluyorsun...

Evet açamıyorum telefonlarını, telefonları açtırtmıyor bu kötü dünya... Güvenirsen "salak", güvenmezsen "mutsus" oluyorsun... Boncuk'la Cennet'in hikâyesi başlamadan bitiyor...

"Manyak mısın sen? Nasıl verirsin telefon numaranı!"

"Safsin sen ya, kadın delinin teki besbelli!"

"Evsiz bir kadına telefon numarasını veren tek insan sensindir heralde! Aferin!"

"Burcu bir daha sakın yapma böyle bir şey! Bir de eve davet edeceğim!"

HEP KORKUMUZDAN, GÜVENSİZLİĞİMİZDEN TEK DÜZEYAŞAMLARIMIZIN SEBEBİ KÖTÜLERİN ÇÖZÜ CÜZDANINDA DEĞİL, ARTIK ANLA, GÜVEN DUYGUNDA! VE GÜVEN DUYGUNU ÇALMALARINA İZİN VERDİĞİNDE, ARTIK İYİ İNSAN OLSAN DA NE FAYDA...KÜÇÜCÜK BİR DÜNYAN OLSUN İSTİYORLAR, EVDEN İŞE, İŞTEN EVE...HAL BÖYLE OLUNCA ELLERİ ZATEN SENİN CEBİNDE...

KORKUSUZ, GÜVEN DOLU BİR YIL DİLERİM HERKESE!

MUTLU YILLAR...

BAVUL

“Bütün ahlaklı insanlar kardeştirler...
üreten, paylaşan, zulme sessiz
kalmayan, zalime boyun eğmeyen...”

Timur Selçuk

BAVUL

ARZU ERKAN YÜCE

TESELLİ

İnsanlar; anmak, kutlamak, yaştamak, başlamak, bitirmek, hesaplasmak ve daha pek çok şey için tarihlerle, milatlarla gereksinim duyarlar. Yılbaşı da bunlardan biridir. Kimilerince eski yıla veda edilir, yeni kararlar alınır, dilekler dilenir, yeni yılın gelişti **kutlanır**. Yeni yılın eskisinden daha iyi olacağı, güzel olan ne varsa getireceği varsayılır.

Geçtiğimiz yılın ilk gününden beri herkesin dilinde bir türkü; **şu 2020 bir bitse de kurtulsak!** Yeni yıl yeni yıl olalı böyle hasretle beklenmedi. Koca yılı pandeminin, terörün, savaşların, depremlerin, kayıpların, türlü çeşit toplumsal travmanın yıkıcı etkisinde geçirdik. **Dibine kadar** yaşamamıza rağmen ne olup bittiğini anlayamadan, **yaşanmadan** geçen bir yıl oldu.

Salt 2020 mi?

Yıllardır bir güne onlarcasını sığdırdığımız bitmek bilmek toplumsal travmalarımıza ne demeli? Daha bir öncesinin etkisinden çıkamamış, yasını tutamamışken, her gün yeni bir acı habere, katliam yıldönümüne, kaosa uyanıyoruz. Dünyanın her yanını kahr, güvensizlik ve adaletsizlik sarmış durumda. **Alışmaya**cağız, diyoruz. "Yeter artık" diye haykırıyoruz, bitmiyoruz. Alışmasak da, acıdan uyuşuyoruz.

Öte yandan, git gide pek çok insanın birbiriyle daha fazla bağlantı kurduğu ve dayanıştığı bir dünya düzeninin oluştuğuna tanık oluyoruz. Bizleri birbirimize bağlayan dijital iletişim kanallarından an be an habertişiyor, bir araya geliyor, güçleniyoruz. Pandemiye bunun pek çok örneğine tanık olduk. Sosyal medya mahalleimiz, evimiz, mutfağımız, misafir odamız, okulumuz, sahnemiz, nikah salonumuz, mahkememiz, hastanemiz, taziyevi evimiz oldu. Hep beraber; **susma bitsin** dedik, **birbirimizin çaresiyiz** dedik, **dayanışma yaşıyor, asla yalnız yürümeyeceksin, uykuların kaçsın**, dedik. **Acının acımızdır, paylaşıyoruz**, dedik.

Birbirimize iyi geldik. Bazen de herkesin acısı kendi boyunu öyle aştı ki, yeri geldi acılar paylaşıldıkça azalmaz oldu.

Yükümüz öyle çok ki... Bir gücük olsun medya ve sosyal medyadan, telefondan uzak durup azıcık dinlenebilmek, gücümüzü yeniden toplamak istesek de, zorlantıya dönüşen bağlantıda olma ihtiyacımız buna izin vermiyor. Bu kez medya ve sosyal medyanın terörize edici, tüketici etkisiyle karşı karşıya kalıyoruz. "Kutuplaşmak", yaşanan parçalanmayı, ayrışmayı anlatmak için yetersiz kalır! Sosyal medyada, okuduğunu ve söyleneni anlamayan, anlama çabası da olmayan, vicdanı körelmiş, temel etik değerlere düşman, zalim pek çok insan var. Herhangi birimizin paylaşımlarına gelen habis yorumları okumak, içinizde yeşerttiğiniz bir tutam umudu soldurmak için yeterli. Umudun en güçlü tırpanı olan bu gürhün, hemen her kelamı irine bulanmış, her hamlesi şiddetin türlü çeşit göstergesi. Herkesten nefret etmek, hakaret ve küfür etmek için yarışıyorlar. Bu insanların zulmü o kadar yıkıcı ki en sakın, itidalli insanı çileden çıkarmaya yetiyor.

Enseyi karartıyor değilim. **Kötünün** amacı umutsuzluk tohumları ekmekse, bize de o tohumları yeşertmemek düşer. Bu örgütlü kötülüğe karşı kendimizi korumanın, travmaların kurbanı değil hayatta kalani olmanın yollarını bulmalıyız. Umudu dilimize dolacak da kısa vadede bir şeylerin düzelmeyeceğinin farkında olmalıyız ki mücadele gücümüzü yitirmeyelim.

Umudumuz yeşertmek için çalışmaya, değerlerimizi doğrultusunda doğru bildiklerimizi ve ruhumuza iyi gelenleri

yapmaya devam etmeliyiz. **Her anlamda iyi yetişen güzel çocukları var gezegenin. Tüm unsurlarıyla doğa var. Sanat var. Dostlar var. Sosyal medyada bir araya geldiğimiz, hayatımızı güzelleştiren insanlar var. Varlıkları yaşama sevinci! Sevgileri, yaşam felsefeleri, eserleri, bir çiçeğe su vermeleri, fedakârlıkları, gülüşleri, hüzünleri, alçakgönüllükleri, şefkatleri, aynı acıyla içimizin yandığını bilmek bir umut, bir teselli. Dünya bu insanların hatırlına yaşanılabilir yer!**

Enseyi karartıyor değilim. Kötünün amacı umutsuzluk tohumları ekmekse, bize de o tohumları yeşertmemek düşer.

Bazen dağılabiliriz. Gücsüz hissedebiliriz. Yığılma düştüğümüzde bizi yıpratıcı ortamlardan uzaklaşmak, zihnimizin şalterini bir süreliğine kapatıp, olani biteni bir an için yok saymak hakkımız. Ara vermek, dinlenmek hakkımız. Dost bir omuzla yaslanmak hakkımız.

Gücümüzü toplamak için kontrol edebildiğimiz değişkenlere odaklanmalı, yaşamımıza yeniden yön verirken edilgin halden etkin hale geçmenin yollarını aramalıyız.

Güzel, güneşli günler için doğru bildiğimizi söylemeye devam etmekten, değerlerimiz doğrultusunda yaşamaktan, **fikri hür, vicdanı hür**, eşitlikçi ve barışçıl nesillere öncülük etmekten, çalışmaktan, üretmekten, okumaktan, sanata tutunmaktan, dayanışmaktan, bir yandan yasımızı yaşarken diğer yandan yaraları sarmaya devam etmekten vazgeçmemeliyiz.

Kutlu olsun, "yaşam gücü, bolluk, bereket ve iyilik getirsin, uğurlu olsun," demek.

2021 kutlu olsun! Adettendir; yaşamımıza sağlık, barış, eşitlik, adalet, sevgi, şükran, vicdan ve anlam katabilmemiz için bir milat olsun!

KAAN SEZYUM

İYİLER VE KÖTÜLER

Star Wars evrenine bir de bu gözle bakın. Yakın arkadaşlarımla yıllardır yaptığımız geceklerden biri de Star Wars evrenindeki iyilerin ve kötülerin tanımının aslında yönetmenin bakış açısı olduğuydu. Mandalorian'da da bu muhabbet geçince açıklası çok sevindim. Çünkü söyleyeceklerim var.

Yani Luke denen tüyüz, daha çok afedersiniz manitacılık bile yapmadan, milli olmadan, ilk filmi sonunda bir gün pilot olma hevesiyle çıktığı yolda daha SA, AS noktasında hemen zamanına göre iyi para edecek bir uzay gemisini (X-Wing) kullandı "sözde" Ölüm Yıldızı adı verilen teknoloji harikası müthiş bir savunma sistemi olan yapıyı bôdöff diye patlatır... Luke milyonlarca kredi tutarındaki bu uzay gemisini hangi aynalıklarla kullanmaktadı? Kimse de bunu sorgulamıyor... Kimler kimlerle beraber.

Haydi buyrun cuma namazına. Şimdi o Ölüm Yıldızı'nda hademesi, memuru, ne bileyim sayыр güvenlik uzmanı, iletişim başkanı, bakım görevlisi, aşçısı, ketkisiniyi filan yok mu? Bu bireylerin aileleri, bakkalları, evlerine uzay ekmeği götürmek zorunda olduğu başka bireyler, sevdikleri, çocukları, çocukları, torunları, tombalakları yok mu?

Ya bu kendisine Luke Skywalker denen, daha bırıyı bile çıkarmış, yumurta çocuk, ne olduğu, ne iş yaptığı belirsiz, balçık, bataklık içinde denen Yoda denen bir cemaat liderinin gıdıp Degobah gezegeninde elini öpmeyi mi? Bu Yoda denen, zürriyeti şüpheli, niyeti belirsiz, tefeci mi, hülleci mi belli olmayan şahıs sırtında oradan oraya taşımadı mı? Bildiğiniz cemaatçılık değil mi bu?

Bizim memleketlerde olsa badem bırıyı da bırakırdı Luke denen şeref yoksunu... Yoda Usta (Zaten kendisine de "Usta" demesinden kullanmamız gerekirdi) denen bu kaçın,

neden bir gezegende gizlenmekteydi? Neden kaçmaktadı? Bir şeyden korkmasa neden evrenin kenarında bir mağarada çok afedersiniz terörist gibi saklanmaktadı? Yoda'ya geri geleceğim. Bir de bu işlerin diğer tarafı var. Ya bunlar bildiğin bizdeki cemaatçılar gibi. Aynıysa. Hiç mi farkı olmaz? Ha bir tek bunlarda yancı iktidar partisi yok. Orası da şüpheli. Zaten kaç yılına gelmişler, imparatorluk gibi monarşi gibi denyoca yönetim biçimlerini kasiyorlar. Hala tüm galaksiyi üniter bir yapıda tutmayı deniyorlar. Vallahi bunlarda ya akıl yok, ya medeniyet yok ya da başka bir gizli ajandaları, gündemleri var. Bakın tek tek yazıyorum...

Luke, Obi-Van'a tanıştığında Obi, direkt ayak yapar. Kendi kimliğini inkar eden tavırlar içine girer. Sonrasında da aynı bir cemaat abisi gibi Luke'u pilavlı pilavlı sohbetler ve bir tane dandirik ışın kılıcı gösterisiyle işler...

Varan bilir. Bu Obi-Van denen adama gelelim... O da aynı Yoda Efendi gibi cölde vahabı gibi kum adamlarıyla ve kendilerine Jawa diyen, ama normalde "Vu-ti-digg" ve "Ekeke mekeke" den başka laf konuşmayan diz hizasına gelmiş bodur hırıs, uzay aracı tufacılarıyla birlikte ne olduğu belirsiz bir ilişki ağının içinde takılmakta... Luke, Obi-Van'la tanıştığında Obi, direkt ayak yapar. Kendi kimliğini inkar eden tavırlar içine girer. Sonrasında da aynı bir cemaat abisi gibi Luke'u pilavlı pilavlı sohbetler ve bir tane dandirik ışın kılıcı gösterisiyle işler...

Hatta işlemekle kalmaz, Luke'u (sonradan öğreneceğimizi) kendi öz kızkardeşine hallendirir... Luke, Leia'ya hallenirken de bir an bile "Hişş Luke, gençşin mençşin ama kendi kardeşine de hallenmezşin be evladım" bile demez... Ah Obi-Van, sen nasıl bir şerefsizsin ya... Neyse Obi-Van, Luke'u parmağında adeta yılan bir manitanın incecik donu gibi oynatır, çocuğun bile olmayan - ruhsatı amcasının üzerine olan- uzay aracını da sattırır. Sonra o paraları sözde "bir yere" gitmek için ortamların en düzenbaz, Allah inancı bilmeyen, şeref ve haysiyet yoksunu, yetim ve kul hakkını zevk için yiyen, en iyi arkadaş diye yanında köpek mi ergen irisi mi belli olmayan bir Wookiee'yi dolaştıran bir korsana verir... Ha siz de buna inanınız değil mi? Ben size çok net söyleyeyim: Obi-Van, sözde Han Solo'ya kendilerini Alderaan'a götürmek için verdikleri paranın büyük kısmını o gece Mos Eisley'in en yılan eskortlarıyla alem yapıp ezmediyse ben de adam değilim. Bakın, filmde de göreceksiniz. Ertesi gün Obi-Van başını kaldıramıyor. Neden? Çünkü önceki gece sabaha kadar comoloklo... Hem de ne comoloklo. 8 memeli bayanların oralarından buralarından uzay tozu içmeler mi, onu ona katmalar mı? Bayanların göbek deliklerinden kaymaklı katmer yemeler mi... Hiç sormayın. Ama şimdi hakkını da verelim adam eğlenmeyi ve para ezmeyi biliyor...

Neyse, dedikim gibi bütün Star Wars aslında bir bakış açısı kandırmacası. Bu asiler istedikleri gibi on binlerce cana kıyacak, imparatorluk tu-taka... He inandık. Adamlar bir kere tertemiz, cillop gibi giymişler. Herkes işini canla başla yapıyor. Luke daha üzerindeki çöl tozunu temizleyemezken tüm galaksinin kışkandıgı yapay gezegenler yapıyor, galaksinin her yerine günden veriyorlar.

Ben size söyleyeyim, filmi bir de bu gözle izleyin. Kim iyi, kim kötü o zaman kendiniz karar verirsiniz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MURAT ERTel

Dinleyilerin Gari

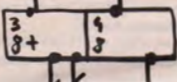
Kalite Güneşin Batışı

Gari yaka / Mijfer

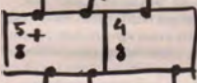
7/8 9/8

Düm Düm 2

Tek Tek Tek 2

Düm 2 Düm Düm 2

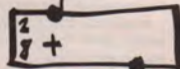

Tek Tek Tek 2

Selvi Boylum Al Yazmalım

Düm Tek Düm

Gel Gel

Antone Stüdyosu öyle rüya gibiydi ki yeniden yeniden görmek istiyordum orayı ve bu sefer efsanevi Mağollar grubunun yapımcısı olarak dönecektim.

Anadolu Rock kavramının yaratıcısı ve yol açıcısı olan 50 yıllık bir güneşin ilk ışıklarını mucizevi bir aralık içinde hissederektik.

Salgının ayyuka çıkmasından azıcık önce subat 2020'de kaydettik Anatolian Sun albümlerini.

Doğrudan plak mastırı üzerine kayıt yapma yöntemi ile tamamen canlı idi bu kâğıtlar ve her bir plak yüzü tek seferde çalınıyordu.

İsimleri bilinsin ya da bilinmesin özellikle bu memleketin ve dünyanın ve uzayın bilinçaltında titreyen 8 şarkı ilk albümü oluşturdu.

Çizgik

Kaligrafi: Esma Ertel

AYŞEN ŞAHİN

ASUDE BİR İNSAN

Asude ile pazarda tanıştık. Ben tere alıyordum. Bana dönüp "Nasıl yeniyor o ot, pişiriliyor mu? dedi. Yok, üzerine limon sıkıp böyle roka gibi yiyorum ben. Hiç duymadım pişirildiğini, dedim.

"Dur ben de alayım" dedi. Nasıl oldu anlamadım pazarı birlikte yaptık laflaya laflaya dönerken kendimizi pastanede keşkül yerken bulduk.

Sonra biz her perşembe telefonlaştık olduk Asude ile.

Saati kararlaştırır, pazarın girişindeki çamaşırcının önünde buluşur, alışveriş sonrası her seferinde başka bir yerde oturur bir şeyler yeriz. 3 senedir bu böyle.

Asude bana iyi geliyor, çok garip biri. Her buluştuğumuzda sanki kendini bir filmde buluyorum. Bir giydiği bir giydiğini tutmuyor. Hayatımda hiç bu kadar tarzı olmayan bir insan görmemiştim.

Bazen babaanne gibi örgü yelek, pazen elbiseyle geliyor, bazen kot üzerine şık ve spor bir ceketle.

Bazen dolgu topuk giyiyor bazen naylon terlik.

Bir hafta domatese bayılırm diyip 5 kilo alıyor, bir hafta sadece meyve alışverişi yapıyor. Kocası 3 sene önce ölmüş, maaş bağlamışlar. "Yetiyor mu?" diyorum.

"Yetmezdi, yetmiyor ama babamdan arsa kaldı, onu sattım. Çocuk da yok hunharca yiyorum" diyor.

Öyle yapayalnız bir insan. Bana çok gülüyor. Birinin bana kocaman gülmesi çok hoşuma gidiyor.

Salgında yasaqlar başlayınca bir gün aradı dedi ki

"Bir sürü mücver yaptım, pilaki yaptım, cacık da var. Rakı alayım sen gel akşam bende kal."

Biz pazardan pazara görüşsek de sonuçta 3 yılık arkadaşız.

Gidip kalınır mı diye düşündüm, kalınır ya neden kalınmasın. Kendime yaptığım kısırı bir kaba koydum, kapaşında bitiverdim.

Asude'nin ev harikalar diyarı. Mimaride elektik diye kavram var biliyordum ama bu evi açıklamaya yetmiyor.

Bir oymalı ahşap klasik koltuk, bir

İskandinav kanepe, kocaman bir kaktüs, ham ahşap ve metal borulardan bir sehpa...

Yoldan toplanan bu kadar karıştıramazsın eşyaları.

Endüstriyel görünümlü demir masanın üzerine güllü bir örtü serdi, mezelerin her biri ayrı tabakta geldi.

İki 20'lik bir 35'lik rakı almış her biri ayrı marka.

Rakıya da herkesle oturulmaz ama en kötü ne olabilir dedim kendime, buncağız da bir başına çılgın bir kadın.

Gerçekten çok güzel mezeler yapmış. Bir sehpa da telefonu bağlayabileceğimiz son model bir hoparlör duruyor, yanında da ufak tek kasetçaları bir teyp.

Teybe basıyor, Zeki Müren dinliyoruz.

"Dur bak ne dinleteceğim" diyor telefonun hoparlöre bağlanıp Led Zeppelin'i geçiriyoruz.

Kafam da güzel oldu, ikinci yirmilik bitmeye yakın bir yerde fark ettim ki biz Asude'yle belimize şal bağlamış dokuz sekiz göbek atıyoruz, arkada Lost On You çalıyor hem de akustik versiyonu. Yanaklarım ağrımış gülmekten, daldan dala anlatırken ellerini kollarını öyle çok oynatıyor ki ne dediğinin önemi yok pandomim olarak izlesem bile gülesim geliyor.

Sonra müzik yavaşlayınca bizim de başlar dönmeye başlayınca, suni deriden kalın albümler çıktı fuşya dolaptan.

Asude anlatıyor, ailesini, arkadaşlarını, yatılı yurt hayatını, kocasını...

Bakiyorum, albüm sanki başka insanların hayatlarından onar yıllar peş peşe eklemiş gibi ama kesin Asude'nin hayatı bu. Tıpkı Asude gibi: Net bir tarzı yok.

Candan Erçetin'den "Ben kimim" çalmaya başladı. Asude gözünü camın önündeki tek çiçeği kalmış sardunyaya dikti, şarkı bitene kadar da ayırmadı.

Bana dönüp "Ben kimim acaba?" dedi.

"Çocukken çok neşeliymişim, annem hep öyle derdi. Ele avuca sığmazmışım. Annem ölene kadar, o öyle dedikçe yalancı çıkmasın diye herhalde, sığmadım ele avuca hakikaten.

Annem 15'imde öldü. Babam yeni karısına 'Çok sakin, çok içine kapanık çocuktur, çok duygusaldır' dedi benim için. Hem kadının gözü korkmasın hem de beni ezmesin diye herhalde. Hiç annem gibi davranmadım ona, içime kapandım, annem ölmüştü zaten duygusaldım. Yatılıya verdiler. Yatılıdan atılmamak için bütün kurallara uydum. Annemin ördüğü battaniyeleri o kadının üzerinde görmek istemiyordum, eve dönmek istemiyordum. Müdür hep derdi: En çalışkan, en disiplinli bendim okulda.

Liseden sonra çalışmaya başladım.

Üniversite yük olmasın istedim babama.

Amaaaan yalan söylemeyeceğim, babam bana harçlık verirse o kadına batmasın

Ben nasıl bir insanım acaba? Birileri bana, nasıl bir ben istediğini tariflemediğinde kimim ben?

diye, kendim

kazanayım istedim.

Bir sigorta acentesiydi.

Müdürüm bana "Çok çekici bir genç
kadınsın, sana bu elbiseler çok yakışıyor"

derdi. Hep çiçekli uçşan mini elbiseler
giyerdim. Beni işten atmasın istedim.

Malik ile tanıştım, bir şirkette çalışıyordu,
sigortalarnı biz yapıyorduk. İşte bir çay bir
kahve derken zaten ikinci ayda evlenmë
teklif etti. Kendi evim olsun istedim,
evlendim gitti. Çok titiz adamdı, az eşya
isterdi, toplu olsun isterdi, açık renkler
severdi. Sürekli sıldım, süpürdüm, yıkadım,
leke çıkardım.

Eşim çok hanımefendi bir insandır, derdi.
Çok hanımefendi oldum.

Babam öldü, Malik öldü, annem çoktan
ölmüştü.

Ben nasıl bir insanım acaba? Birileri bana,
nasıl bir ben istediğini tariflemediğinde
kimim ben? Ne yerim, ne giyerim, ne
severim? Bakalım, üç yıldır kendimi
arıyorum.

Beyaz bir koltuk beğensem: Malik, susasım
gelse: babam, bağırarak şarkılar söylesem:
annem, her gece aynı saatte yatmaya
kalksam: okul müdürü. Bilemiyorum hangisi
gerçekten benim.

Nasıl bir insanım acaba ben?"

Asude'ye bakıyordum, gözlerim dolmuştu.
Öyle gözümü ayırmadan bakarken fark
ettim, Asude'nin üç gamzesi vardı. Kırpikleri
çok uzundu, kulakları çok ufak.

Gülmesi biterken dilini dişine mi
değdiriyordu bilmem ama sağ yanağında bir
topçuk oluşuyordu.

Aynen böyle anlattım Asude'ye "Sen
oldukça güzel bir kadınsın. Eğlemek
gerekmeyen, kendi kendini eğleyebilen,
her fikre açık, her şeyi atmaya hazır, ön
yargısız, kolay kaynaşan, kolay gülen, kolay
güldüren, çok rahat bir insanın. Varlığını
insanı, günün tüm gerçekliğinden koparan
bir roman kahramanınsın.

Sen çok değişik bir insanınsın Asude. Onca
vasat içinde kuralıslılığınla, kendini arayışınla
parıl parılsın."

Gözlerimin içine, ağırları bir anda dinmiş
bir kazazede gibi baktı, kocaman gülümsedi.

Eline aldı kadehi, "Ben, dibini gördükçe
sevdiğini gören bir insan olayım mı bir de?"
dedi, fondipleyip çaldı kadehi yere.

Teptte Müzeyyen Senar "Benzemez kimse
sana, tavrına hayran olayım" çalışıyordu...

PINAR ERGÜN

Sözünimettiriz mutlular
her şeyin, kendi etrafında döndüğünü
düşüneler
hepsi yine gözüküyor.

insan kendini kandırırken geceleri bir diğer kendi
onu anıdan uyandırır ve ağlatır.

Bu da gece uykusu ile beraber kendini yenilemenin
bir parçasıydı.

Eğer gecenin ortasında biliniyorduk bir his, huzursuzluk,
korku seni uyandırıyor orada yalnız başına, karanlığın
içine atılmış gözlerini yaşa boğuyorsa belki de
gözünde yaşadığın hayatın sen olmadığın
birisi vardır içinde.

2020'nin bize dinlettikleri

Koronavirüs dört bir yanımızı sardığında ve hepimiz evlerimizde oturmayla başladığımızda en ortak hareketlerimizden biri 'play tuşu'na basmak oldu. Konserlere gidemediğimiz, hatta sokağa bile çıkamadığımız her gün, geçmişteki yıllara oranla daha da fazla müziğe tutunduk.

Çok sayıda yerli eserin arasında en çok dikkatimizi çeken 5 albümü listeledik:

MOGOLLARMOGOLLAR

Mogollar - Anatolian Sun

BU yıl 53'üncü yıllarını kutlayan Mogollar grubu, kültürel şarkıları arasından seçtikleri ve doğrudan plaja kaydettikleri Anatolian Sun isimli albümü dijital ve plak formatında sevenlerine sundu. Yılın en büyük müzik olayı, yarım asrın devren grubun hâlâ ilk günkü heyecanla çılmaya devam etmeleri oldu. Üstelik asırlık bir teknikle kaydettikleri albümlerinde...

Kamufle - 19T

YERLİ rap sahnesinin başarılı temsilcisi Kamufle, 19T adını verdiği albümü yayımladı. Kamufle, bu albümüyle Hayale Daldım ve Olumsuzluklar gibi albümlerinin üzerine hem lirik hem de müzikal olarak çılmaya devam etti. En çok kullandığı otobüs hattını albüm adı olarak belirleyen müzisyen, sokağın sesini olanca heyecanıyla sundu.

Hedonutopia - Beyaz Durak

Fırat Külçek ve Kerem Feyzî'den oluşan Hedonutopia grubu üretmeye devam etti. Synth'in ve vokalini parladığı yeni albümlerine Beyaz Durak ismini verdiler. Müzisyene vaat ettikleri ise tam anlamıyla bir 'gerçek': Bulutların üzerinde, gökkuşağının renklerinde hayalden hayale bir gezinti.

Kalben - Kalp Hanım

2020 yılı Kalben için de önemli bir yıl olmuş olsa gerek. Çünkü Kalp Hanım adını verdiği albümü yayımlayan Kalben, bu albümüyle övgüyü fazlasıyla hak etti. 2019'da Aşk Çeşmesi isimli yayımladığı EP ile başladan sonuna başarılı bir kompozisyon oluşturan başarılı sanatçı, bu kez Kalp Hanım ile masamıza oturdu, en güzel sohbetine bizi de ortak etti.

Ceylan Ertem - Cahille Sohbeti Kestim

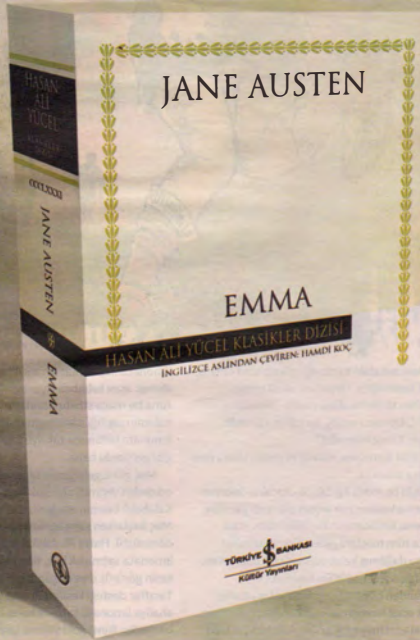
AMANSIZ Gücenik, Yine De Amin ve Seni Senin Gibiler Sevsin gibi albüm isimleriyle bu konuda ne kadar

yaratıcı olduğunu ispatlayan Ceylan Ertem, bu sefer de karşımıza Cahille Sohbeti Kestim ile çıktı. Adını okuyunca bile bir ferahlama getiren albüm, içine dalınca hikâyeden hikâyeye koşturuyor. Bu listenin sonunda kendinize bir yıllık yapın ve Can Güngör ile kaydettikleri Farketmedin'i dinleyin.

JANE AUSTEN'IN BÜTÜN ESERLERİ HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ'NDE YAYIMLANMAYA DEVAM EDİYOR

Jane Austen (1775-1817): İngiliz edebiyatının kült romancılarındandır. Eserlerinde güçlü kadın karakterleri başkahramanlar olarak yer aldı. Bütün romanları sinemaya uyarlanan Jane Austen, özellikle aile değerleri ve akrabalık ilişkileriyle kadın duyarlılığı ve aşkı ele alır. 1815'te yayımlanan Jane Austen'in dördüncü romanı *Emma* on dokuzuncu yüzyıl İngiltere'sinde evlilik ve sosyal statüyü hicvederek irdeler. İyi bir çöpcatan olduğunu düşünen *Emma*'nın işgüzarlıkları, yanlış anlamalarıyla eğlenceli olay örgüsü ön plandadır. Yazarın alametifarikası hafif ironi ve keskin gözlem gücüyle çizdiği başkarakterinin çekiciliği *Emma*'yı en sevilen romanlarından biri kılmıştır.

Emma
Jane Austen
Çev. Hamdi Koç
516 sayfa, k.kapak 24 TL
sert kapak 45 TL

TÜRKİYE İŞ BANKASI
KÜLTÜR YAYINLARI

Misyonumuz
Okuyanları
QR ile ödüllendirmek
Ücretsiz
kargo!

iskultur.com.tr
facebook.com/iskultur
twitter.com/iskultur
instagram.com/isbankaskulturyayinlari

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kurucumuz olduğumuz İş Bankası Kültür Yayınları
yeni kitaplarla büyümeye devam ediyor.

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Türkiye'nin Bankası

ERDAL GÜNEY

Limonatanın Zaferi

- Beni karıştırmayın bu işe Emin amca, o herifle yüz göz olmam beni!

- Başkanım, takım için hayat memat meselesi ama bu.

- Ciddi ciddi şike teklif ediyorsun yani Rüstem! Bir de antrenör olacaksın, nerede kalırsan senin sportmenliğini!

- Evlallah sportmeniz başkanım; hem şike değil ki bu! Komşu beldenin takımındaki 10 numara, bizim 10 numaranın lisansıyla oynayacak; hepsi bu. Çocuğun haberi var; bizim belediye başkanı oyna derse oynarın diyor.

- Ne 10 numaramız arkadaş ya!
- Bizimki sakat başkan, beraberlik yetiyor; yoksa küme düşeceğiz.

- Sen sus Tevgende Zafer! Yapmadığın bi amigoluk kaldıydı, bu fikirler hep senin başından çıkıyor di mi! Ben yeni seçildim başkanlığa Emin Amca, karıştırmayın beni! Yeni sezona lisansı alırım istediğiniz topçuyu, düştüğümüz kümeden şampiyon çıkarız, zaferimizi kutlarız, sözüm söz!

Belediye başkanının odasındaki konuşma sona erdiğinde, "Ne oldu, kabul etti mi başkan?" diye soran Erhan amca'ya, "Kaybetme kardeşim şu kulaklığını! Hiçbir şey anlamıyorsun, bağır tırıp duruyorsun insanı!" diye çıkışıyordu Emin amca. Antrenör Rüstem, Amigo Zafer'in de olduğu heyet, görüşmeden sonuç alamayınca endişeli bir halde takımın doğal kulüp tesisi olan avludaki çay evinin yolunu tutmuştu. Avlunun girişinde biriken kalabalık, görüşmeden dönen heyetin geldiğini görünce şöyle bir dalgalandı. Taburelere oturan heyetin etrafı ahali tarafından kanıka sürüsü gibi sarılırlar. Çaycı Halit'e servis yapması için küçük bir alan bırakıldı.

"Kabul etmedi," diye söze başladı Antrenör Rüstem.

"Etmeyecek tabi, adam hezimetin üzerine oturur mu? Yeni seçilmiş, başkanı isteyecek haliyé," diye araya girdi çayları dağıtırlar Halit. "Takımı kümede tutmak başkan değil mi?"

"Değil! Bunun anladığı başkanı zafer. Kendine yontmadığı şey işine gelmez. Çok arkasında koşturduydunuz seçim zamanı; yüz üstü bıraktı işte. Komprador küçük burjuva siyaseti budur diye işle anlatamadım bir türlü size."

"Başlatmayın şimdi küçüğünüzden, kompartımanızın! Şunun surasında ne kaldı maçta!" diye atıldı Emin Amca.

Gülseren halamın oğlu Murat'la sokaktan

Çizim: Fahrettin Engin Erdoğan

geçerken avludaki kalabalığı görünce olan bitene dikkat kesilmistik. Heyecanlı ahali Erhan Amca'nın sözlerini alkışlıyordu. "Ne olursa olsun! Çıkıp oynanacak, bu takım kümede kalacak! Küme bizimidir!"

"Maviiii kırmızıııı, maviiii kırmızıııı ! Rara rara rara raaaaaa..."

Belli ki bu maç ilgi büyük olacaktı. Takımın maçlarına katılım pek yoğun olmazdı genelde; sattığımız limonatalardan biliyorum. Hala oğluyla tüm maçlara gider, birimiz sahannın etrafına dağılmış kalabalığın içinde dolaşırken, diğerimiz Aşçı Mevlüt'ün tekerlekli el arabasından bozma tezgahına yakın oturur, emek aras kavrulmuş kyma kebap yiyelemlere limonata satmaya çalışırdık. Aşçı Mevlüt leziz yapardı emek aras kebap. Ekmekleri taze, çtır çtır olurdu; özellikle dikkat ederdi buna.

"Fakir fukara kebabi bu, emek gevrek olacak ki yemenin tadı çıksın," derdi. Ekmegin içine kavrulmuş kıymayı koyar, sonra da ince ince kıydığı maydanoz ve soğanın üzerine sumak kimyon, biraz da kekik ve pul biber ekler, güzelle karıştırır, yaptığı bu harcı da boca ederdi. Eli boldu; ayrıranı da kendi yapar satardı ama bize de ses etmezdi tezgahının yanında limonata satıyoruz diye. "Siz içti yanana satın öğlüm

limonatanızı, bunlar ayrıncı!" derdi istihlal emek aras kebapını yiyelemleri işaret ederek. Ama bu maça stoklu hazırlanmakta, Gülseren halamın yaptığı nane rayihali, içi buz dolu limonata bidonuna takviye yapmakta fayda var gibi geliyordu bana.

Maç günü geldiğinde takviyeli bidonla erkenden yerimizi almıştık hala oğluyla. Kalabalık tahmin ettiğimizden de çoktu. Maç başlarken saha kenarı mahşer yerine dönmüştü. Hatta ilk dakikalarda üç-dört limonata satmıştık bile. Bugün bidonun dibini kesin görürüz diye düşünürken ilk golü yedik. Taraftar desteği kesilmedi ama homurdanan ahaliye limonata satmak kolay iş değildi. Devre bitmeden ikinci golü yinece tam bir sessizlik çıktı saha kenarına. İlk yarı bittiğinde takım 2-0 mağlup durumdaydı ve daha kötüsü ahalinin yüzünden düşen bin parçaydı. Değil limonataya, suratımıza bile bakan yoktu. Yine çakıldı elimizde limonata diye düşünürken şaşkınlıkla kanışık sevinçli bir ifadeyle Murat belirdi yanında. "Satmam hepsini," dedi.

"Nee?"

"Amigo Zafer aldı hepsini!"

"Vay be, kârı bir gün oldu desene!"

"Ama para vermedi ki! Takım kümede kalırsa

misliyle dedi."

Aşçı Mevlüt bizim için hazırladığı çeyrek ekmeikleri uzatırken, "O nasıl işmiş öyle?" diye araya girdi.

"Bilmiyorum, öyle işte," dedi Murat. İkinci devre ile birlikte hafif hafif, belli belirsiz bir uğultu yükselmeye başladı kalabalıktan. Biz de gözümüz sahada çeyreklerimizi yerken bir yandan da durumu anlamaya çalışıyorduk. Konuk takım 2-0 skor üstünlüğüyle maça ağırlığını koyduğunu düşünmüş olmalı ki oyuncu değişikliği yapıp üç genç oyuncusunu sahaya sürerek başlamıştı ikinci yarıya. Amigo Zafer, taraftarlarla birlikte olması gerekirken, oynanan maça bir ilgisi yokmuş gibi yedek kulübesinin yanında öylece duruyor, konuk oyuncular süzüyordu. Hani uzaktan bir tanıdığa çıkartmaya çalışırsın, uzun uzun gözlerini kısıp bakarsın ya, işte tıpkı öyle. Ortalığın sessizliği bürünmüş olmasının nedeni de Amigo Zafer'in bu hali olmalıydı. Yoksa inleltirdi sahayı boynundaki askı davul ile. Bize garip gelen diğer bir durum da, ara ara Antrenör Rüstem, Emin ve Erhan amcının Amigo Zafer'le kafa kafaya verip hararetle bir şeyler konuşmalarıydı. Sanki takımın teknik-taktik heyeti gibiydiler ama maça bir ilgileri yoktu.

Maçın bitimine 10 dakika kala gol yememiş ama atamamıştı da. 2-0 skorla oyun devam ediyordu. Bu andan sonra beraberliği yakalayp kümeye kalabilmek hayal gibiydi.

Umutsuz kalabalığın sessizliği hüzünlü bir kabul edişe dönüşmek üzereken konuk takımın kalecisi iki büküm halde görüldü. Degajı yaptıktan sonra bir eliyle karnını tutuyor, bir eliyle de yedek kulübesine işaret ediyordu. Sakatlanmış olabileceğini düşündüğümüz sırada defans oyuncularından biri daha aynı kaleci gibi olduğu yerde iki büküm duruyordu. Biz henüz ne olduğunu anlamaya çalışırken bir oyuncu daha eklendi iki büküm halde el kol hareketlerine. Top oyun dışına çıkınca konuk takımın antrenörü soluğu yn hakemin yanında aldı. Üç oyuncu da saha kenarına alınırken yavaş, yavaş gibi yampiri yampiri küçük adımlarla yürüyordu. Bacaklarını açsalar sanki mayna basmış gibi oracıkta kalacaklardı. O halde soyunma odasının yolunu tuttular.

Oyunun tekniği başlamasıyla birlikte bizim yedek kulübesindeki başlarda tartışmalı, endişeli konuşma hallerinin yerini anlam veremediğimiz bir sevinç almıştı. Skor 2-0 konuk takımın lehineken amigolarını ortalarına alıp sevinen bir yedek kulübesi ne demekti acaba? İki dakika geçti geçmedi

derken bizimkiler duran toptan, iteleye kalayala bir gol atabildi. Maçın bitimine dakikalar kala bizimkilerin oyuncu sayısında 11-8, skorda ise konuk takımın tek golü üstünlüğü devam ediyordu. İkinci yarıya oyuncu değişikliği hakkını doldurmuş olarak başlayan konuk takım, soyunma odasından çıkamamış üç oyuncusundan yoksun olmasına karşın, maçı dengede tutmıyeyi beceriyordu. Artık tam maç bitti dediğimiz bir anda kornerden kazanılan köşe vuruşuyla ikinci gol geldi. Ortalık yıkılıyor, nasil bir sevinç! Sanki şampiyonluk golü atılmış...

Bitiş düdüğüyle birlikte sahanın içi ana baba gününe döndü. Murat'la öylece kalakaldık. Aklimız bu sevince katk etmeyeceğimiz limonata parasında, gözümüz kümeye kalırsak misliyle ödenecek diyen omuzlardaki Amigo Zafer'de. Hangi takım bir imkansıza başınp kümeye kalır ve taraftar oyuncularını değil de amigolarını omuzlarına alır! Sahanın içine koşturup, omuzlar üstünde gezen Zafer abinin yanına gidip kendimizi göstermeye çalıştık, "Zafer abi, Amigo abi," diye bağırarak. Amigo Zafer öyle bir havaya girmiş ki, herkese el sallıyor, gülücükler saçıyor. Bizi duyması ne mümkün! Murat

elindeki limonata bidonunu kaldırmayı akl etti de nihayet kendimizi fark ettirmeyi başarabildik. Kopan gümbürtüden "Avluya, avluva... Halit'in oraya..." dediğini zar zor işitebildik. Sahadan ayrılıp, elimizde boş limonata bidonu ve bardaklarla çaşıdan avluva doğru keyifle yürürken maçı çoktan unutmuşuk.

Halağöylüyle aklımızda tek bir kelime vardı. "Misliyle..."

Maç bitip sahada biriken kalabalık dağıldıktan sonra, avlu esnafı ve ahaliden küçük bir topluluk, takımın doğal kulüp tesisi olan Çaycı Halit'in oraya toplanmıştı. Tezahüratlar hâlâ devam ediyordu. Amigo Zafer geldiğimizi görünce bizi tabureye oturtup, "Halit ! Şu kahramanlara birer gazoz ver," dediğini topluluğun yüzü bize döndü. Herkes bize bakıyordu; otduğumuz tabureye mihanmış gibi öylece kalakalmıştık. Kısa süren anlık sessizliğin ardından bir alkış, bir kıyamet, "Yaşayın çocukları!" bağırışları koptu. Şaşkın şaşkın ne olduğunu anlamaya çalışırken elimize tutuşturulan gazozu içiyorduk.

Amigo Zafer kalabalığı sakinleştirdikten sonra tabureye çıktı. "Pamuk elleri cebe beyler," dedi. "Çocukların limonatarı olmasaydı şöyle zor içerlerdi; limonatar için misliyle çocuklara, müşil için de ecaza Nuri Abi'ye ödeme yapalım, sezonu borçsuz harçsız kapatalım!"

bavulunda dizeler

Tahir ile Zühre Meselesi

Tahir olmak da ayıp değil Zühre olmak da hattâ sevda yüzünden ölmek de ayıp değil, bütün iş Tahirle Zühre olabilmekte yani yürekte.

Meselâ bir barikatta dövüşerek meselâ kuzey kutbunu keşfe giderken meselâ denerken damarlarında bir serumu ölmek ayıp olur mu?

Tahir olmak da ayıp değil Zühre olmak da hattâ sevda yüzünden ölmek de ayıp değil

NÂZİM HİKMET

HAYDAR ERGÜLEN

Ses bir, ki...

Bir

Çok yazılarda yazdım, çok seslerde büyüdüm, az güldüm, çok gözyaşı döktüm. Seslerin insan yerine olduğunu da düşündüm, rüzgar, göl, deniz, nehir, yağmur, fırtına, sessizlik ve çöl hallerini de gördüm. Ses hepsinden öncedydi, yokluklarında da onları yaşıtan yine sesleri idi.

Sesle büyüyenler kulak kabartmakla kalmazlar, gönül kabartırlar asıl. O zaman ses içinde olursun, su içinde, düş içinde olur gibi. Sonra hep sesleri hatırlarsın. Ses, addan öncedir. Ve her şeyden de sonra.

Sesler ağızdan çıkarken sanki onları karşılayan rüzgarla ezgiye dönüşüyorlar. Ses, doğal bir ezgi, müzikle seslerin anayurdu. Toprak ana var, tabiat ana var, anayurt var, bir de müzik var, ezgi yani, işte seslerin annelik sanatı da o. Beni iki ana büyüttü, biri annem, biri babaannem.

Ruhumu da iki ana büyüttü, biri söz biri de ses. Sonra söze yöneldim ama hep kafamda, içimde bazen mirıldandığım, bazen hatırlatan, bazen kederlendiren seslerle geçtiğimiz günlerin, bizi geçen yazların ve hiç durmadan...Durmayan şeylerin!

Eskişehir

Ses kendine yetmeyen, hadi kendine kadar diyelim bir çocuktum. Koca kafalı, kepece kulaklı, ilkokuldan sonra dörtgöz, sessiz... Bu 'içebakan', 'içineseslenen' anlamına gelir mi bilmi! Ama dinlemeyi hep seven, her zaman dinleyen biriydim. İçimi dinlemekten yalnızlığı dinlemeye, evi dinlemekten odaları dinlemeye, kardeşlerimden arkadaşlanma, ailemden komşulara, sadece kulaklarıyla değil, galiba gözleriyle de, işiyle de dinleyen bir çocuk. 'Ellerileyi anlayan' biri olmadım ama, 'gözleriyle dinleyen' bir çocuk olabildim.

Ses çünkü hem kendisi olarak görünür, çıplak, yalın, sakın, hırçın, koyu, siyah, renkli, hem de imgesiyle bir düş yaratır, çağrışımlarıyla bir 'ses düğünü' yaşıtar bana. Sesle hatırlarım ve onun rüyasıyla. Belki de hatırladığım, unuttuğum seslerde iyi şeyler, geniş zamanlar, tatlı anlar ve anılar, kimsenin ölmediği günler vardı... Sevdığım günlerin sesleri. Yaz günlerinin, yazlık bahçelerin sesleri. Yediler'de gençliğin sesi,

Adalar'da suyun sesi. Çocukluk akşamlarının, uykularının, rüyalarının, kardeşliğin, arkadaşlığın sesleri. Eski şiirlerin sesi, Yunus'un ilahileri, ki camiden, cemden önce, sabahın güneşli simitlerini satan çocukların sesinde sıcak, yazın testilerde buzz gibi Kalabak Suyu satan çocukların sesinde serin. Simit gibi merhametli, su gibi aziz olmanın sesi. Ben onları Eskişehir'de duydum, gördüm ve yalnızca gönlüme değil, yoluma, dilime, aklıma da yerleştirdim.

Bazı seslerle yaşıtar, bazı sesleri unutmadığımız için yaşıtar. Bazı sesler yazılıdır, bazı seslerle çocukluğa, eve, anneye, kardeşliğe, yurda, yola, ayrıntı kazılıdır. Bazı seslerle göğe asılıdır, ki o sesler bizdendir, gidişimizden sonrayıdır, "baki kalan bu kubbeye hoş bir sada"dır diye belki bir zaman daha salmacaktır.

Seste büyüdüm, sesle büyüdüm, unuttum. Ömer Arakon'un "İnsan bir suya gider, geri dönmaz" dizesiyle tanışınca, şimdi Ömer de o suya gitti, "Çocuk bir seste büyür, o seste yürür" diye düşündüm. Yok dize gibi değil, ses gibi.

Sesler Cemi

Kardeşlik, arkadaşlık, yoldaşlık, yani cem olma biçimleri. Eskiden herkesin bir adı da 'Cem gibi', Tuğrul Tanyol'un ürpertiye güzelliğindeki şiirinin adı gibiydi. Cem olma biçimleri, dayanışma, paylaşma, hakça bölüşme güzelliği içinde, mutlulukla yaşama biçimleri aynı zamanda. Yeterli olandan fazlasını istememe, yetmeye yetirme, olmayana oldurma biçimleri de. Başka bir alemin mümkün olduğunu değil, başka bir alemin zaten var olduğunu gösteren bir oluş.

İşte o oluş içinde, Eskişehir'de ve kimi köylerde kurulan cemlerde, sanki tüm doğa, kuşuyla, aslanıyla, ceylanıyla, turnası, bülbülüyle, elmasıyla, narıyla, üzümüyle, suyu, göğü, yıldızı, dağıyla meydana çıkmış, onları özlemle bekleyen tutkunlarını sevenin şaşkına çevirmiş, kalp kalbe, can cana, gönül gönüle gelinmiş...Kimi evlerdeki, kimi

köylerdeki kimi çocukların boyu yetmese de ruhu yetmiş o kendinden geçme, başkası olma halini görmeye, doğayla, hayvanla, kuşla, börtü böcekle tanışık ezgiler dinlemeye ve yakınlıktan, elele, kolkola, bir işin ucundan tutar gibi, dostluğu, tıpkı kuşların döne döne, çırpına çırpına havalanması gibi yükseltmekten... Sesler Cemi, Kuşlar Meclisi, Tursal Semahı, Kanat Hareketleri, Canlar İklimi, Göç Yolları...

Sahiden de başka bir alem mümkünmüş, başka bir cem gibi. Ve o sesler denizine diyelim destursuz dalmakmış çokcukluk. Ben daldım, hala çıkmadım, hala oradayım demek olmaz, cümlemin başında kalalım, kaldım:

Ben "daldım, çıkmadım: Her dem gözyaşı, her cem Kerbelai"

Ses çünkü hem kendisi olarak görünür, çıplak, yalın, sakın, hırçın, koyu, siyah, renkli, hem de imgesiyle bir düş yaratır, çağrışımlarıyla bir 'ses düğünü' yaşıtar bana. Sesle hatırlarım ve onun rüyasıyla.

Ses rüyası

Rüya, göz açıklığıdır hem görüleni açıklığı. Gözlerini kapatan, gönlünü de kapatır, gözlerini kapatan gönlünü karanlığa açar. Oysa rüyada insan gözlerini yola açar, yolda açar. Rüya, gözlere açıklık diye verilmiştir, öyle görülür. Ben ilk göz açıklığıyla rüyayı ayın-i cemde gördüm.

Hepimiz bir aradaydık. Nuh'u göremiyordum, gemisi de ortalarda yoktu ama nerdeyse alemler buluşması gibiydi; göğün, yerin, suyun, gecenin, gündüzün, ayın, yıldızların, tabiatın, hayvanatın, nebatatın alemleri akmışlardı cemimize. Nuh'un Gемisi yoktu ama Nuh'un Cemi sayılabilecek bir alemin içinde yüzyorduk, geziyorduk, coşuyorduk ve geçiyorduk. Orada duyduklarımızı, dinlediklerimizi daha önce hiçbir yerde hiç kimseden duyup işitmemiştik.

Abdal Düşü dediği gibi oluyordu Enis Batır'un. Ses rüyaya, rüya sese dönüşüyordu. Her şey birbirini doğuruyor, zenginleştiriyordu. Ses içinde kalyondur, üstümdü bağımsız ses oluyordu, rüya oluyorduk, sesler cemine duruyor, geleceğin rüyasını dönüyorduk.

Sesler evi

Adnan Özer'in "Çingrağın Ölümü" şiiri,

ilk dizesi "Bir ses evinde doğdum" dan başlayarak çok etkililer beni. Ben de öyle hissedirim kendimi. Evde yoktu saz çalıp türkü söyleyen ama, sokağın kendisi ev olunca, ben de sesevinde doğmuş sayardım kendimi. Sokağımızdaki musikişinas Çingene komşularımız kulağımızın pasını ziyadesiyle gideriyorlardı, davul zurna çalan abdal komşularımız, Perşembe akşamından bayrak çekilen düğünlere gelen her konuk için ayrı ayrı karşılama havası çalışıyorlardı. Eskişehir'de Hidrelez sabahları göçmen komşularımızdan, ne yazık ki daha baharında yitireceğimiz, James Dean-Elvis Presley karışımı giyinen, yakışıklı Günaydın abi ve oğlunun akordiyonu eşliğinde oynayan neşeli annesinin, mahalleliyi peşlerine takıp Porsuk kırsına kutlamaya gittiği günlerde her yer seslerin evidir.

Bir ses evinde doğmakla kalmadım, orada büyüdüm del

Çalışkan bir çocuk olarak, Kurtuluş ilkokulunun 3. sınıfından, cennet umarım çok bir yerdir, zira Halil Sönmez Öğretmenim çok uzun bir adamdı, müfettişin tüm sorularına doğru yanıt verip, son olarak 'Evladım büyüyünce ne olmak istiyorsun?' sorusuna ise, doğru değil dosdoğru 'Türkücü olmak istiyorum efendim' deyip, adamın dehşetle açılan gözlerinden de esinle, 'Hem de Genç Osman gibi meşhur bir türkücü!' diyen de bendim.

Türkücü olamadıysa da, iyi söylemeyesek de ne gam, severiz, biliriz, söyleriz, her yerde, hatta derste, yolda, metroda, bilyum mahallerde... Halimizi söyleriz çünkü. Şiir konuşmalarının, toplantılarının, atölyelerinin sonunda da, 'Şiir mi okuyayım türkü mü söyleyeyim?' diyerek, yanıt hangisi olsa fark etmez, türkü söylediyim de çoktur, hem de üç türkü filan!

Ezzümle içimde kalmadı sesimde kaldı. İşte onda kaldığı kadanyla, tabii ne sazi ne sözü, ne teli ne dili incitmeden o anda akıma hangi türkü geldiye başlarım usuldan söylemeye. Söyleyemim var demek ki! Söylemek semektir. Ses de sevgidir, kalp gibi bir şeydir, kalbin komşusudur. Sesten gelir kalbe gider, kalpten gelir kalbe gider.

Ben de işte bu yazılarda, sesini, sözünü, sazını sevdiğim, ruhumdaki sesleriyle isindiğim, serinlediğim, güldüğüm, ağladığım, coştüğüm yatıştığım, haldenbilin, içtengelen seslerin evinde yaşayanlardan söz edeceğim.

Destur eyvallah!

(Bu yazının içinden, "Yine gam yükünün kervanı geldi/Çekemem bu derdi de yavrum bölek serinle/Bağımız gazel düştü de güz oldu/ Geçti de bu vakitler anam hemen tez oldu" türküsünün geçtiğini duydum. Feryad'ın sözlerini Muzaffer Akgün söylüyor.)

KOBE BRYANT

Kobe Bean Bryant ya da sık kullanılan lakabıyla söyleyecek olursak Black Mamba 23 Ağustos 1978'de Philadelphia'da doğdu.

Babası Joe Bryant uzun yıllar NBA'de, ardından da İtalya'da oynamış iyi bir basketbolcuydu.

Küçük yaşlarından itibaren basketbola ilgi duyan Kobe, İtalya yıllarında Avrupa basketbolunun temellerini ve farklılıklarını kavrayacaktı.

1991 yılında Philadelphia'ya dönen Bryant, lisedeki takımının yıldızı olur ve herkesi etkiler.

Bu dönemlerde Kobe'nin koçluğunu yapan Gregg Downer "Beş dakika oyununu izledikten sonra NBA'e gideceğine inandım. Bu kadar genç yaşta bu kadar iyi bir oyuncu daha önce görmemiştim. Birlikte iyi bir bağ kurduk ve çok sıkı çalıştık" diyerek aktarır Kobe'ye ye dair ilk düşüncelerini.

1996 yılındaki draft öncesi, şampiyonluk sahibi oyuncularından bazılarıyla antrenmanda karşılaşmış olan Kobe için bir yıl önce yilin en iyi savunmacısı seçilmiş Michael Cooper şöyle söyleyecektir: "Karşımda 17 yaşında cılız bir çocuk vardı...

Larry Bird gibilerine çektiğim tüm savunma numaralarını denedim. Her seferinde sıyrılıp şutunu yaratmayı başarıyordu. Bitmiştim... Uzun zamandır bu kadar terlememiştim.

Herkes şaşkınlık içindeydi. Antrenman sonrası toplanışımızda 'Sen liseli bir vellet değilsin. Geleceğin NBA yıldızısın' dedim."

- Kobe ve koç Gregg Downer önderliğinde Lower Merton Lisesi, 50 yıl aradan sonra ilk defa eyalet şampiyonu olur.
- 17 yaşında, üniversiteye gitmeyip doğrudan NBA seçmelerine katılma kararı alması, Kobe için bir dönüm noktasıdır.
- 18 yaşına geldiğinde NBA'de, Los Angeles Lakers forması giymeye başlar ve NBA tarihinin en genç profesyonel basketbolcusu olur.
- Kobe için NBA'de her şey çok iyi başlar. İlk yıllarının tek eksiği bir şampiyonluktu. Bu sorun takıma NBA tarihinin en iyi pivotlarından Shaquille O'Neal'ın gelmesiyle çözülür.
- Kobe ve Shaq önderliğinde Lakers 1998, 2000, 2001 sezonlarını şampiyon tamamlar. Bu ikilinin işbirliği bir yandan da liderlik savaşlarının gündeme getirir. Saha içinde ve dışındaki hırslıya bilinen Kobe ile Shaq arasındaki gerilim ABD spor basınına sürekli gündemi haline gelir. Shaquille O'Neal takımdan ayrılır. Black Mamba artık takımın tek yıldızıdır.
- Saldırgan, tek bir ışıığında yüz kadar insanı öldürebilecek bir yılan türü olan Black Mamba'nın, Kobe'nin lakabı haline gelmesi hiç de garip değildir.

26 Ocak 2020 tarihinde Kaliforniya'da bindiği helikopterin Calabasas şehri yakınlarında yaptığı kaza sonucunda Bryant, 41 yaşındaki kızı Gianna Maria Onore ve yedi kişiyle birlikte hayatını kaybedti.

SEMiHA DURAK

"bense hep burada kalacağım, kendi kendimle.
insan kendine acır mı? ben acıyorum."
Yusuf Atılgan, Evdeki

Karşındaki sinemadan geriye kalan son yıkıntılar taşdıklar bugün. Aylardır bir yığın halinde, başlarına ne geleceğini bilmeden bekliyorduk yıkıntılar. Toz haline döşen sinemanın kamyona yüklenişini gözümü kırpmadan izledim. Eskiden sinemaya gelen insanlara bakardım pencereden. Bu şehrin, bu ülkenin insanlarını severdim. o zamanlar. Böylesine mutsuz değildim. Ya da belki mutsuzluğumun bu kadar farkında değildim.

"Hadi ama git artık şu bakkala, yemek yapacağım." Salonun girişinde durmuş bakıyordum karım. Üzerine kalp desenli mutfak önlüğünü geçirmiş. Elinde bıçak.

"Tamam, gidiyorum iki dakikaya!"

Kamyonun arkasından baktım. Sokağın köşesinden dönüp kayboldu. Mahalledekilerin umrunda bile değil. Çoktan unutulmuş sinemayı. Herkes kendi telaşında. Nereye yetişiyorlarsa sanki. Hayat akıp gidiyor.

Necle'nin gittiği gün yıkılmışlardı sinemayı.

Sesini de, ruhunu da yitirdi bu şehir o gün. Dirseklerimi pervaza dayayıp başımı dışarı uzattım. Rüzgâr yüzümü okuyor, iyi geliyor serinleten şefkati. Bakkalın kızı geçiyor aşağıdan. Alışverişe gitmem gerektiğini hatırlatıyor bana. Kanım herkesi görevlendirmiş, her yerden kontrol ediyor sanki. Neydi bu kadının adı? Dilek galiba. Kocası yıllardır aldatıyormuş. Birkaç ay önce de çekip gitmiş. Kanlarını aldatan erkekleri sevmem ama bu kadından da pek hoşlanmıyorum. Acırım ona, kocasına da, kendime de. Neden gitmedim Necle'nin peşinden?

Evden çıkarken kanım yüzünde bir gülümsemeyle kapıdayı belirdi. "Gülü aradı şimdi. Kocasının çalıştığı şirkette bir iş açılmış. Tam sana göreymiş. Yanın mutkaka uğrasın diyor" Ayakkabılarımı baktım, yüzüne değil. "Yarın işim var benim."

"Ne işiymiş o?"

"Kaç kere söyledim sana, ofis işleri bana göre değil, yapamam diye."

"Dergilerden kazandığın üç beş kuruşla hayat mı döner? Kızının geleceğini de mi düşünmüyor diyor babamlar."

Döndüm arkam. Yüzünü göresim, sesini duyayım mı. Merdivenleri koşarak indim. Sanki kaçtıyormuşum gibi, kaçacak bir yer varmış gibi...

Arkamdan seslendi. Zeytinyağı da biliyormuş.

Bir "düzenli iş" diye tutturmuşla, itti ya, bir düz duvar arasına sokacaklar beni. Necle

ile gitseydim böyle olur muydu hiç? Başka başka dünyaları gezerdik beraber. Filmlerden konuştuk.

Bakkaldan çıkarken birdenbire aklıma geldi. Belki de yazık sinemaya çeviriler boş arsayı diye durup dururken yeşeren, yersiz bir sevinç kapladı içimi. Umutlandım.

Geri geldiğimde kavrulmuş soğan kokusu sarmıştı bütün evi. Ne zaman bu kokuyu duysam, içimi tuhaf bir huzur kaplar. Çocukluktan kalma herhalde. Torbaları mutfığa bırakıp salona geçtim. Biraz daha iyi hissediyordum kendimi. Hava almak iyi geldi sanırım.

Pencere kenarındaki koltuğa oturdum, birşey yapmayı unutmuş telaşıyla kalktım sonra. Salonda duran kitaplığın bir bölümüne dizili filmlerden birini elime aldım. Parmaklarını üzerinde gezdirip okşamış gibiy yaptım. Necle'nin en sevdiği filmdi bu. Bu raftaki bütün filmleri onunla beraber izlemiştik üniversitedeyken. Mezun olduğumuz yıl Finlandiya'ya gitti. Geçen sonbahar birdenbire çıkıp geldiğinde hesapladık, on yıl olmuş. Ben de arkasından giderim sanmış. Şaşırdım bunu söylediğinde. Önce zorlanmış ama şimdi iyi bir iş varmış. "Evli olmasan belki şimdi gelirdin" demişti buluştuğumuzda.

Aslında tanımadığım numaralara cevap vermem. Ama sanki o gün içinde başka biri çıkmış ve telefonu benim yerime yanıtlamıştı. Karşındaki sesi hemen tanımıştım.

"Necle?"
Beni görmek istediğini söylüyordu.

O akşam üzeri, tıpkı eski günlerde yaptığımız gibi, bizim okulun oradaki salaş meyhanede buluştuk. Saçlarını kısacık kestirmiş. Hala kaybolmamış çilleri. Kıpırmızı bir ruh sürmüştü dudaklarına. Olgunluk yakışmış. Ama aynı utançlağık hali var üzerimde. Sanki hiçbir şey değişmemiş.

O konuşurken dinleyemiyordum pek. Orasına burasına bakıyordum. En çok da göğüslerine. Dudaklarını ağır ağır ısılatıyor konuşurken. Belki de bana öyle geliyor. Masanın altından bacağımı ona doğru uzatmak geçiyor aklımdan.

Uzatmışım bile çoktan. Dizi bacağıma değince cümlesini yarıda kesiyor. Gözlerine uzun uzun bakıyor. Gözlerinde parıldayan bir ışık. "Ben hep sana aştım" diyor bana. "O filmi geçenlerde yeniden gördüğümde anladım bunu; ben aslında hiç unutmamışsın seni." Dudaklarıyla aynı renk yanakları.

Şimdi uzansam, dudaklarını dudaklarına yapıştırsam. Sonra tutup ayağa kaldırırsam, sımsıkı sarılsam. Göğüslerini içimde hissedene kadar...Güvenmiş gibiğim oturdum sandalyeye.

Necle hala bana bakıyor. Arkasındaki duvarda asılı duran aynada kendi yüzümü görüyorum. Kırbağaya benzetiyorum kendimi. Öpse beni şimdi, herşey değişir mi?

Bir sigara yakıyorum.

"Evdeler bekler Necle, çok geç kalmayayım."

Gözleri masaya düşüyor. Rakısından bir yudum alıyor. Susuyoruz.

Takси durağında vedalaşırken gözlerinde ışıık yok.

Elinde tabaklarla salona girdi kanm. "AVM yapacaklarmış sinemanın yerine." İki elimin arasında sımsıkı tuttuğum filmi kitaplığa geri koydum.

Durmazlıktan geldim onu. Hiç konuşmadım yemekte. İçim kabardı durdu.

Yemekten sonra kızılma oynadım biraz. Belki de sadece onun için dayanıyorum bütün bu mutsuzluğa.

Herkes yattıktan sonra oturdum o filmi izledim yine. Kızla erken yıllar sonra kavuştukları sahnede, o şarkı çalmaya başladığında ağlayacağımı sandım, ama olmadı.

Yatağa girdiğimde sabah olmak üzereydi. Karım yanımda uyuyor ama sanki yapayalnızım yataкта, evde, şehirde. Uyumak istiyorum. Rüyanımda gidiyorum buralardan.

Karımı hafifçe sarsıp uyandırırım. Sabahı bekleyemeyizdim. Rüyanımda Necle'yi görüp fikrimi değiştirmekten korktum belki. Gözlerini aralayıp "Ne var be adam?" der gibi baktı bana.

O da sevmiyor beni. Gözlerinde ışıık yok. "Gülü'ün kocasına söyle, işe başuracağım." Gülmüşü, birşey demeden başını yastığa köydü, uykusuna döndü.

Duramadım yatağın içinde. Kalktım. Pencereye gidip bir sigara yakttım. Sinemadan geriye kalan arsayı, o kapkaranlık boşluğa baktım. Uzun uzun. Sigaramdan son bir firt daha çekip aştığı attım.

Salondan yatak odasına doğru giderken kitaplığın önünde durdum. Raftaki bütün filmleri tek tek indirdim, hepsini bir çöp torbasına doldurdum.

Elimde çöp torbasıyla apartmanın merdivenlerinden koşarak inerken, yıllar sonra ilk kez ağlıyordum.

Bir "düzenli iş" diye tutturmuşlar, illa dört duvar arasına sokacaklar beni. Necle ile gitseydim böyle olur muydu hiç?

NETFLIX'İN DÜNYA ÇAPINDA EN ÇOK İZLENEN DİZİSİ
THE QUEEN'S GAMBIT'İN UYARLANDIĞI
EDEBİYAT BAŞYAPITI **VEZİR GAMBİTİ** RAFLARDA!

"Nabokov'un *Lujin Savunması* ve Zweig'in *Satranç*'i gibi
klasiklerin arasına *Vezir Gambiti* de katılıyor artık."

—THE FINANCIAL TIMES

NETFLIX
NETFLIX
ORJİNAL DİZİSİ

ithaki

/ithakiya

@ithakiya

@ithakiya

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi | <https://irantey.org>

TÜM
KİTAPÇILARDA

Timur Selçuk

Timur Selçuk 2 Temmuz 1946'da İstanbul'da doğdu.

Babasına olan hayranlığını ve saygısını sık sık belirten Timur Selçuk, onun da etkisiyle küçük yaşlarda piyano çalmaya başlamış ve ilk konserini 7 yaşında vermiştir.

Ecole Normale de Musique de Paris müzik okuluna girmiş ve burada piyano, orkestra şefliği bestecilik alanlarında kendini geliştirmiştir.

"Çoşkulu şarkılarımda bile öyle insanı gözyaşlarına boğuveren bir yorum yoktur. Daima ölçülüdür. Bir aylık şarkısı söylediğimde dahi, insanların şarkının sonunda iki ayaklarıyla yere sağlam basmaları gerektiğini düşündüm ve bu düşüncemi yansıttım" der. Bu onun hem sanatla hem de dinleyicilerle kurduğu ilişkiyi yansıtan önemli bir virgüdür.

"Sarıpınar 1914", "Üç İstanbul", "Cahide", "Hakkari'de Bir Mevsim" gibi filmlerin fon müziği Timur Selçuk imzasını taşır.

Her zaman dik bir duruşun ve ilkeli bir yaşamın savunucusu olan Timur Selçuk, bunu yaparken müziğinden asla taviz vermemiş. 25. Sanat Yılı vesilesiyle kendisiyle yapılan bir söyleşide bu durumu "Şu anda en popüler şarkılara, söyleniş biçimlerine baktığımda, uzun vadede tavrımın doğru olduğunu bir kez daha anlıyorum. Bu, kendime saygımdan, dinleyicilere çok büyük saygımdan kaynaklanıyor" diyerek açıklıyor.

Yazdığı, söylediği, bestelediği eserler dilden dile, belki de kuşaktan kuşağa aktarılmaya devam edecek. 6 Kasım 2020'de kaybettiğimiz Timur Selçuk'un ardından, şimdi, Beni Kör Kuyularda Merdivensiz Bıraktın'ı dinleyebilir, ve onun kendi cümleleriyle bu bahse son verebiliriz.

"Bence ses yalan söylemeyen tek enstrüman. İnsanı en son terk eden en vefalı dost. Son nefesinizi verir, öyle ölürsünüz. Oysa son noktaya kadar keman çalamazsınız. Kendi sesimle bir şey söylüyorsam bunu istediğim zaman söylemeliyim."

Türk Sanat Musikisi'nin usta ismi Münir Nurettin Selçuk ve tiyatro sanatçısı Şehime Erton'un oğludur.

Galatasaray Lisesi'ni bitirdikten sonra müzik eğitimi almak için Fransa'nın yolunu tutmuştur.

Paris'te eğitimini tamamladıktan sonra 1975 yılında Türkiye'ye dönen sanatçı bu dönemde çok önemli eserlere imza attı.

Orhan Veli, Atilla İlhan, Nazım Hikmet gibi şairlerin eserlerini bestelemiş, 'Ayrılanlar İçin', 'İspanyol Meyhanesi', 'Beyaz Güvercin' gibi eserlerini bu dönemde oluşturmuştur. Kırk yılı aşkın bir süredir Türkiye'de yaşayan insanların hafızasına kazınmış bu şarkılar için söyledikleri oldukça önemlidir.

1975'te Ankara Sanat Tiyatrosu'nun müzik yönetmenliğini üstlenen Selçuk, devlet tiyatroları ve özel tiyatrolara otuz yakın oyun müziği yazdı.

1977'de İstanbul Oda Orkestrası'nı, 1978'de ise Çağdaş Müzik Merkezi'ni kurdu.

Usta sanatçı 1998 yılında Kültür Bakanlığı tarafından verilen Devlet Sanatçısı ünvanına layık görülmüştür.

"Bugün, yarın, daima bizimlesiniz Timur Bey"

SERCAN MERİÇ

Hangi şarkısının hayatımıza değdiğini anlatsam kelimeler yetmez... Müzikal olarak Türkiye'deki yerini değerlendirmek haddimi aşar. Şiiri müzikle buluşturma yeteneğine, bestelerine ne kadar hayranlık duysak az.

6 Kasım'da yitirdiğimiz Timur Selçuk'tan bahsediyorum.

Büyük usta ile yaşadığım kişisel bir tanışışmaktan hareketle onun zarafetini ve bana ders olan saygısını anlatmaya çalışacağım.

Önce tarihi geriye saralım. Timur Selçuk ile 50'inci sanat yılı dolayısıyla 9 Eylül 2018'de yayımlanan bir röportaj gerçekleştirmiştik.

Gazetecilik mesafe kurma mesleği. Ancak kültür sanat gazeteciliğinin farklı bir boyutu var. Şarkıları ile büyüdüğünüz, yeteneklerine hayran olduğunuz insanlarla bu mesafeyi kurmak bazen zorlaşıyor. Ben de Timur Selçuk'un yanına giderken bunları düşünüyordum ve oldukça heyecanlıydım.

Yanına vardığımda hali ve tavrı ile karşındakini sakinleştiren, hiyerarşileri aradan kaldıran, çok şık bir bir sanatçı tanıdım. Kayıt için yapılan ön hazırlıkta gerilimleri azaltan tavrı, hakimiyeti muhabire

ve kameramana bırakması ve açık sözlülüğü işimizi çok keyifli yapmamıza vesile olmuştu.

Birçok sanatçının geçmişini unutturmasına takındığı ürkek tavırdan eser yoktu. Bize ve okurlarına kardeşim diye hitap ediyordu ve samimiyeti çok açıktı. İlk sözleri şöyleydi: "Öncelikle sevgili kardeşlerime iyi dileklerimi iletiyorum. Kardeşlerim diyorum özellikle, çünkü üreten, paylaşan ve zulme sessiz kalmayan insanlar, ahlaklı insandirlar."

50'inci yılda neler hissediyorsunuz sorusuna hepimize örnek teşkil edecek bir cevap vermişti: "50 yıl zor iş... Bakıyorum aynaya hâlâ eli yüzü düğün, yaşıni göstermeyen, hiçbir yeri boyalı olmayan bir sanatçı görüyorum. Hâlâ devam ediyor. Sesimiz çıkıyor. Dik duruşumuz sürüyor Allah'a bin şükür. Onu kaybetmedik."

Gerçekten de öyleydi. Dimdik duruşu sürüyordu ve özenle seçtiği cümlelerde toplumu düşünen, toplumun ilerlemesi için neler yapılması gerektiğini anlatan pürpür bir sanatçı profili çizmeye devam ediyordu. Röportajımız çok keyifli geçmişti ve Timur Selçuk'un nezaketini gazeteye dönerken kameraman arkadaşım la konuşa konuşa bitirememişti.

Asıl sürpriz ise bu röportajdan birkaç ay sonra gerçekleşecekti. Gazeteci meslektaşlarımız ile Etiler'de bir toplantıya

gitmek için metrodan çıkmış yürüyordum. Karşımda market alışverişinden dönen Timur Selçuk vardı. Hemen yanına gittim ve selam verdim. Birçok insanla diyalog kurduğundan beni anımsamayacağını düşündüğümden tam kendimi tekrar tanıtıcaktım ki, Timur Bey "Sercan nasılsın oğlum?" sorusunu yöneltti. Beni hatırlamasına çok mutlu olmuştum. Röportajımızı çok beğendiğini belirterek teşekkür etti. Ayak üstü neler yaptığımızı, sağlığımızın nasıl olduğunu sordu. Bu karşılaşmamızdaki diyalogumuz, röportajımızdan bile çok özel bir an

yaşadığımızı hissettirdi. Her zamanki gibi ayılırken, anne ve babama selamlarımı iletmemi istedi.

**Birçok
sanatçının geçmişini
unutturmasına
takındığı ürkek
tavırdan eser yoktu.
Bize ve okurlarına
kardeşim diye
hitap ediyordu ve
samimiyeti
çok açıktı.**

Röportajda sarf ettiği "Anne ve babamdan sanatın sağlıklı devamı konusunda bir kişilik gerektiği öğüdünü almışım" sözlerinin, sözde kalmadığını gösteren bir andı.

Timur Bey fiziken de keşke hâlâ aramızda olsaydı ve bu yazıyı onun da okuma

şansı olsaydı. Çevresini iyi etüt eden, gözlemleyen, yeniyi takip etmekten asla geri durmayan sanatçımızı rahmetle anıyorum. Ve onun şu sözlerini de tekrardan hatırlatmak istiyorum: "Bazen çevreme bakıyorum. 'Ya bu çocuklar çok yetenekli, keşke biraz daha dik dursalar, sanatçı ömürleri daha uzun olabilir' diyorum."

Eşşiz şarkınızdaki gibi "Bugün, Yarın, Daima" bizimlesiniz Timur Bey...

TİMUR SELÇUK: *Bir sentez adamı*

ATAOL BEHRAMOĞLU

Timur Selçuk'un ardından yazacak olmak akıldının ucundan geçmezdi. Öylesine yaşam enerjisiyle dolup taşan, yerinde duramayan, kabına sığamayan adamın...

Şimdi, onun apansız ayrılışından sonra hakkında ne yazabileceğimi düşünürken, aklıma öncelikle onun bir sentez adamı oluşu geliyor.

Sentez adamı. Kişiliğinde farklı hatta kimileri karşıt sayılabilecek özellikleri ustaca birleştirebilmiş bir adam.

Bunun için bir çaba harcadığını da sanmıyorum.

Çünkü o nasılsa öyleydi. Kendi, kendisi, başka biri olamayacak kadar özgün. Zaten şimdi sıralamaya çalışacağım farklılıkları kişiliğinde senteze ulaştırabilmiş adam, nasıl başka olabilir. Benzersizliği tam da buradaydı çünkü.

Kibar, zarif insanlar vardır. Sayıları ne yazık ki çok fazla olmasa da.

Timur Selçuk tanıdığım en zarif, en kibar insanlardan biriydi.

Onunla konuşurken rastgele, düşüncesizce bir şey söyleyemezsiniz.

Böyle bir şey yapacak olsanız sizi bozmazdı büyük olasılıkla.

Fakat onun dikkatinden hiçbir inceliksizliğin, özensizliğin, dikkatsizliğin kaçmayacağını da duyumsar, daha dikkatli, daha özenli, daha incelikli olmak gereğini duyarız.

Bu yüksek bir eğitimin, aynı ölçüde görgülü bir aile terbiyesinden geçtiğini bildiğiniz adam, aynı zamanda şaşılacak kadar sıradan bir halk insanı sadeliğine sahipti.

Kendini rahat hissettiği bir ortamda; sevdiği, güvendiği arkadaşları arasında, ondan daha cana yakın, daha sıcak bir arkadaş olamazdı...

Timur Selçuk, sanatında da bir sentez

adamıydı. Klasik Batı Müziği eğitimi almıştı. İstese o alanda virtüöz bir bestecive yorumcu olabilirdi. Fakat o yeteneğini ait olduğu ülkenin, kültürün müziği yönünde geliştirip en yukarılara taşıdı.

Daha doğrusu bir sentezi gerçekleştirdi. Edindiği müzik bilgisi ve disiplini bir başka müzik alanında yaşama geçirecek özgün bir sentez yaratmayı başardı.

Müziğinde romantizmin en uçlarında dolaşırken o duygululuğu az sonra devrimci bir coşkuyla buluştururdu...

Mizahı, ironiyi, gülümseyişi, aynı anda ve durmaksızın, tıpkı bir sarkaç gibi, öfkeye, hesap sormaya dönüştürerek sunmayı başardı...

Kabına sığmayan bir adam olduğunu söyledi... Fakat o aynı zamanda "münzevi" denebilecek bir insandı... Arkadaş topluluklarında hemen hiç görünmezdi... Yoğun denebilecek en son birlikteliklerimiz beş yıl önce, benim ellinci sanat yılı kutlamaları için düzenlenen gecelerde oldu.

Hiç bir davetimi kırmadı. Bu buluşmaların hepsinde sanatıyla ve esprileriyle, herkesi, hepimizi coşkudan kahkahaya, yorulmak bilmeyince savurup durdu...

"Kızıma" bestesi bana ve kızlarımıza sunulmuş en büyük armağanlardandı. O dört dize, onun bestesive yorumuyla gelecek zamanlara kanatlandı...

"Lozan" oyunum için yaptığını ve yorumladığı şarkılar,

"Askerin Türküsü",

"Amerika",

"Maskeler" vb...,

bugün belki çok farkında olunmasa da, müzik ve tiyatro buluşmasının bence en değerli ürünleri arasındadır.

Bu coşku, duygu ve

mizah adamı, en kişisel

yaşamında, ailesi içinde, ya

da kendisiyle bir başıyken, neler

düşünüyor, neler duyumsuyordu, bunu tam olarak bilemeyiz...

Bildiğim, onun aynı zamanda ve doğal olarak bir düşünce adamı olduğudur.

Duyarlı, kırılğan bir düşünce adamı...

Ülkesi için derin kaygıları, kederleri, hayal kırıklıkları olan...

Apansız ayrılışıyla geride kalanları sanki bu konularda daha derin, daha ciddi düşünmeye çağırır gibidir...

Çünkü o nasılsa öyleydi. Kendi, kendisi, başka biri olamayacak kadar özgün.

Erken veda etti.

Daha yapacakları vardı, olmadı.

Dolu dolu bir hayat, dopdolu bir müzik geçmişi; besteci, şarkıcı, piyanist, orkestra şefi... Dahası, belki de en önemlisi, gerçek bir müzik emekçisi...

Münir Nurettin Selçuk ve Ruhi Su gibi ustalardan bizlere kalan: Müziğin bir aşk hali olmasını, bitmez tükenmez bir disiplin ve çalışma gereğini, dinleyiciyi sevmeye ve saygıda kusur etmeme anlayışını sürdüren ender sanatçılardan biriydi. Her an, herhangi bir yerde çalıp söyleyecekmiş, bir etkinlikte katılacakmış gibi kendini hazır olmaya zorunlu ve sorumlu kılmış biriydi. Öğrenci ya da dinleyici, dokunduğu herkese çok şey katan bir öğretmendi.

Her yaştan insana doyumсуз güzellikler yaşatan şarkılar yazdı: Ayrılanlar için, İspanyol Meyhanesi, Karantinalı Despina,

Caddeden Sokaklara, Beyaz Güvercin...

Oyun müziklerinin en güzelliklerini besteledi: Nereye Payidar,

Rumuz Goncağül, Ekonomi Bilmececi, Abdülcanbaz...

Film müzikleri, Belgesel müzikleri, Oda müziği eserleri, Pop Opera, Senfonik müzik, Bale müziği, Müzikal, Senfonik Şiir ve diğerleri...

**Müziğin
bir aşk hali olmasını,
bitmez tükenmez bir
disiplin ve çalışma
gereğini, dinleyiciyi
sevmeye ve saygıda kusur
etmeme anlayışını
sürdüren ender
sanatçılardan
biriydi.**

70'lerde büyük umutlarla ve sevdalı düşlerle bir araya gelip oluşturduğumuz kalabalıklara ses oldu: 1 Mayıs (yorum, müzik: Sarper Özsan), Hürriyete Doğru, Güneşin Sofrasında Söylenen Türkü, Hürriyet Marşı... Grev alanlarında işçilere söyledi, işçilerle söyledi. Korolar kurdu, korolar yönetti.

Erken veda etti.

Çok bildiklerimiz kadar, az bildiğimiz, hatta hiç bilmediğimiz ne çok ses bıraktı bizlere.

Barış, emek, dost ve sevgiydi...

Güle güle Ağabey...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>
Mehmet Ali & Akşamsefası

Dünyanın Sonuna Kadar

Biraz umut ne iyi giderdi şimdi şu çayla di mi,” diyor. Bu çok dikenli gibi içime batan sözü ederken şekerli çayından maksimum tadı aldığına eminim. Söyleyenden öylesine damlayıp dinleyeni yakan cümleler. Ne çok söz ediliyor zahmetsizce. Sağımız solumuz, önümüz arkamız alfabe. Dinlemeyen anlatıcılar, hikâyesiz hikâyeler. “Hikâye” özelliği getirilmedik bir tek beyaz eşyalar kaldı. Birbirimizin hayat parçalarına basmadan karşidan karşıya geçemez olduk. Çok seçenekilli hayatsızlık. Sözü söyleyene değil ihtiyacı olana ait olduğu romantizmi, ihtiyaçlanımızı kendimiz belirlemiyorsak tembellik dışında pek bir şeye yaramıyor sanki. Çok seçenekilli, bol laf salatalı hayat tembelliği. Benim ayaklanmı açlen çime, çayıra bastırmam gerek. Arkadaşımı elindeki çay bardağıyla kök saldığı umutsuzluk taburesinden kaldırmam gerek.

Aynı yaşlardayız ama bu arkadaşlığın genci, sonsuz çağlağı benim. Hayattan beklentileri olan benim çünkü. Umutsuz bile denemez, umutla pek bir işi olmayan insanlardan o. Rutinlerine sıkı sıkıya tutunup mümkün olan en az riskli hayatı yaşıyor. Kimseye ve kendine herhangi bir söz vermiyor, vermediği sözleri tutmak zorunda da kalmıyor. Benise umutlanacak bir şey, tutunacak bir yeşil dal, uzun ya da orta vadeli bir hayal bulmadan, işleme de ıslıdayacak bir C,D,E planı olmadan günü çikaramayanlardanım. Ben onun kendi değerini reddeden bilinci bir kaybeden olduğunu düşünüyorum. O ise benim büyümeyle reddeden bir yetişkin olduğunu düşünüyorum. Hangimiz yanılmıyoruz bilmiyoruz.

Uzun yıllardır süren tuhaf dostluğumuz toz tuttukça uyumsuzluklarını gözden gizlemeyi beşardı. Bu bende artık bir tür yorgun öfkeye dönüştüye de onu dürtüp içindeki potansiyeli açığa çıkarmak konusunda umudunu yitirmedim, tabiatım gereği. Her şey için derli toplu bahaneleri ve keskin sınırlar var. Hayatında bir köşe taşı değil, aralara tutunmuş bir tür arsız bittiklim

herhalde. Bu düşüncemi sezse de değiştirmek için özel bir çaba sarf etmiyör.

“E yılbaşında ne yapıyorsun?” Dünyanın en manasız sorusunu sormuşum gibi bakıyor yüzüme. Yeni yıl ne ya. İnanıyor muyum gerçekten bu saçmalığa. Güneş çevresinde tam bir devir yapması için geçen 365 gün, 5 saat 48 dakika ve 46 saniyelik zamanın dolması herhangi bir yaraya merhem olsaydı dünya böyle giderek daha bir serbest çağnışla saçmalar mıydı? Burçlara bile inanıyorum gerçi ben, kime ne anlatıyorsa şimdi. “Evimde oturacağım,” diye kestirip atıyor, “hepimiz gibi.”

Artan ekonomik zorluklar dışarda salından da yaşıklardan da bir kez olsun şikâyet etmedi. Üç aşığı beş yukan normalde yaşadığı münzevi hayatı yaşayıp yüzüne yerleştiğe yerleşen “ben edim” ifadesini silmeye de lüzum görmedi tüm bu zaman boyunca. En karamsar dostun, en iç karartıcı akrabasının sevimsiz tahminlerini bile açacak kadar çirkinleşmek de dünyanın bize son kazığı oldu, alacağı olsun.

“Ben ne yapacağımı biliyor musun?” diyorım. “Giyeceğim elbisemi, süreceğim rujumu, alacağım şarabımı. Saat yedide sendeyim.” Yüzünden bir an şaşkınlıkla korku karışımı bir ifade geçiyor. “Sıkılırsın, az buz zaman değil ki, kaç gün.” Bir kahkaha patlatıyorım. “Ben sıkılırm, başımı bilgisayarımdan kaldırmam gerekir, misafire kabalığın da bir sınırının olmasından korkmam demiyorsun da,” diyorım. “Korkma korkma, sana gelmeyeceğim. Sıkılırm cidden. Giyeceğim elbisemi, süreceğim rujumu, açacağım şarabımı, evde tek başıma oturacağım.”

Bu kez biraz şaşırarak, “e sıkılırsın?” diyor. Böyle zamanlarda yalnız kalacak bir yapıda olmadığını bilir. Gerçekten bu ihtimalden

daha az cazipolup olmadığını merak etti galiba. Demek o da başkalarının gözündeki imgesine sonsuz duyarlı değil.

“Yok, sıkılmayacağım,” diyorım. “Bu sene kendime söz verdim, kendimden hiç sıkılmayacağım. Kendimi uzun yürüyüşlere çıkaracağım, su kenarlarına götürüleceğim, yalnızca kendi sevdiğim yemekleri yapacağım, canım ne isterse onu seyredeceğim, kimse için plan yapmayacağım. En iyi oyun arkadaş olacağım kendimin. Katılmak isteyen buyursun gelsin.”

“Yeni bir kitap falan mı okudun sen?” diyor. “Su ıvr zıvırlardan...”

**“Hikâye”
özellikli
getirilmedik
bir tek beyaz
eşyalar
kaldı.**

“Yoo, ne alakası var. Sen benim ne zaman kişisel gelişim kitabı okuduğumu gördün, aşk olsun. Herkese aynı sırnı verip bununla hayatta avantaj sağlamak konusunda kişisel bir umut illüzyonu yaratmak çok inandırıcı gelmiyor. Kendime kulak vereceğim.”

“Yüreğimin götürdüğü yere gideceğim diyorsun yani?”

Esprî yaptı kadrolu bilmiş baykuş surat. Aman da aman. “Ya kişisel gelişeceğim işte. Çocukluktan beri iş, güc, eş, dost, başkalarını memnun etmek, birilerinin biçtiği kılıfa girmek için kendimden geri düştüğüm ne varsa onları yapacağım. Alacağım başımı gideceğim.”

“Nereye?”

“Bilmem. Dünyanın sonuna kadar. Fazla uzak da değildir belki.”

Çay bardağını elinden bırakıyor, sığındığımız ücra masadaki taburesinden kalkıyor. “Hadi sahilin sonuna kadar yürüyelim,” diyor. Başlangıç için fena değil.

Türkiye'de adı rock'n'roll ile eş anlamlı kabul edilen Erkut Taçkın, 14 Aralık'ta aramızdan ayrıldı. Geride bıraktığı, 45'likler, uzun çarlar ve oynadığı filmlerin ötesinde; dünyadaki örnekleriyle eş zamanlı yaşamış, öncü bir rock'n'roll hikayesi.

Deniz Kuvvetlerinde görevli bir baba ve ud çalan bir annenin oğlu olarak, Elvis Presley'den yedi yıl sonra dünyaya gelen Erkut Taçkın, 1997'de Roli'dan Merve Erol'a verdiği röportajda, "bir şarkıyı başından sonuna kadar detone olmadan söyleyebilen" bir aileye mensup olduğunu anlatıyor. Amiral babasının denizaltıyla yaptığı Amerika seyahatlerinden getirdiği Elvis, Little Richard, Chuck Berry plakları, o dönemde Heybeliada Deniz Lisesi'nde öğrenci olan Taçkın için hazine değerinde. Henüz 14 yaşındayken, Somer Soyata (Erkan Gürsal) yönetimindeki Genç Denizciler Orkestrası'na katılarak sahne almaya başlayan Erkut Taçkın, o günlerde hızla popülerlik kazandıklarını söylüyor. Amerikan Kız Lisesi gibi okullarda başlayan konserler önce sinemalara, ardından başka şehirlere sıyrıyor. Adını Somer Soyata Orkestrası olarak değiştiren grup, çok geçmeden gece kulüplerinde çalmaya başlıyor.

50'lerde Türkiye'nin ilk rock'n'roll orkestrasıyla harikalar yaratıyor olsa da kısıtlı bir kitleyle buluşabildiğinin farkında. Beş yıl önce Aylin Aslım'ın gerçekleştirdiği röportajda, o dönemde belki birkaç bin kişinin bu müziği anladığını ve bir hayli gariptediklerini belirtiyor. Şimdi bile ana akım dışındaki müzisyenlerin cesaretini kıran bu durum, Taçkın'ı yıldırıyor, aksine hırslandırıyor.

1961'de Ankara'ya taşınıp Deniz Lisesi Orkestrası'ndan davulcu Durul Gence'nin SSS Sextet'ine katılan sanatçı, ertesi yıl işçi olarak Almanya'ya gittiğinde de müzikten uzak kalmıyor. Münih'te Türk müzisyenlerle "Black Points" grubunu kuruyor. Bir süre sonra Durul Gence de onlara katılıyor ve Erkut Taçkın & Durul Gence 5 adını alıyorlar. Beş yıllık Almanya macerasından sonra Türkiye'ye dönen Taçkın, Gence ile birlikte sahne almaya ve radyo performanslarına devam ediyor. 60'ların ikinci yarısında cover'lardan oluşan bir dizi 45'lik yayımlıyorlar.

1967'de Okan Dinçer ve Kontrastlar'a katılan Erkut Taçkın, bu ekiple birlikte çıkardığı "Mühür Gözlüm / Özlem" 45'liğiyle Anadolu popun mihenk taşlarından birini ortaya koyuyor. Dönemin yükselen müziği Anadolu pop olsa da Taçkın'ın gönlünde hep rock'n'roll var. Bunun sebebinin hareketli mızacı olduğunu kendisi söylüyor. Murat Meriç, Taçkın'ın ölümünden sonra Gazete Duvar'da yayımlanan yazısında, 1999'da sanatçıyla yaptığı söyleşiden şu cümlelere yer veriyor: "Dikkat ederseniz, konuşurken bile hareketli olmak peşinde olan bir adamım. Dolayısıyla, rock'n'roll'u seçtim. Ben daima bir şeyleri patlatmak isteyen bir adamım. Hep derim, elimi kolumu bağlayın

"Çıtmek Düştü Bana"

ben şarkı söyleyemem. Sahnede kendimi yerden yere atardım, kaç kere bir taraflarımı kırdım. Mikrofonu yemek isterdim, o kadar duramazdım yerimde." Taçkın'ın büyüleyici sahne performansı, Ertem Eğilmez'in 1967 tarihli "Ömre Bedel Kız" filmiyle beyazperdeye de taşınıyor. Başrolleri Kartal Tibet ve Fatma Girik ile paylaşılan Taçkın'ın sahnede Kontrastlar eşlik ediyor.

1975'te, orijinallerini gölgede bırakacak seviyede aranjmanlardan oluşan "Erkut Taçkın" plajı, sanatçının bugün de en çok bilinen şarkılarından olan "Sevmek İstiyorum" ve "Beyaz Ev" gibi parçaları içeriyor. Onno Tunç'tan Garo Mafyan'a, Neşet Ruacan'dan Arto Tunçboyacıyan'a birçok usta isim, albümün kadrosunda yer alıyor. Bu albümden sonra bir süre Ayten Alpman'la sahne çalışmaları yapan Taçkın, 70'lerin sonunda sahneye veda ettiğini açıklıyor.

80'lerde Kalkan'a yerleşerek turizme ilgilenen sanatçı, 90'ların ikinci yarısında Koruncuk Vakfı'nın hayata geçirdiği Bolluca Çocuk Köyü yararına verdiği konserlerde, yıldızlar geçidi gibi bir grupla, Durul Gence, Ruli Karaca, Ümit Eroğlu, Cezmi Başgeçmez, Tuna Ötenel, Güray Aktalay, Neşet Ruacan, Kamil Özler ve Nühket Ruacan gibi isimlerle çalışıyor.

Taçkın'ın sahnede izleyememiş olan neslin şansı 2000'lerde doğuyor. Türkiye'nin kendine özgü rock geçmişini yeniden gündeme gelmesiyle Erkut Taçkın bu defa farklı bir jenerasyonun karşısında seslendiriyor şarkılarını. "Sevmek İstiyorum" Masum ve Aşk 101 dizilerinde, "Baba" Tolga Karacelik'in 2018 yapımı Kelebekler filminde kullanılıyor.

Erkut Taçkın'ın elektrogitar sesinin, beat ritminin peşinde şekillenen yaşamı, bir sanatçının hayat hikayesinin ötesinde, bir ülkenin kültürel mirasına dönüşüyor. Erkut Taçkın müzikle yaşadı, müzikle yaşamaya devam ediyor.

Geride bıraktığı, 45'likler, uzun çarlar ve oynadığı filmlerin ötesinde; dünyadaki örnekleriyle eş zamanlı yaşamış, öncü bir rock'n'roll hikâyesi.

ÖLÜMÜNÜN 15. YILINDA

Cenk Koyuncu'ya Dair Bildiklerim

Radyoda kendisini Oktay Rifat diye konuşturmuşlar, saatlerce Oktay Rifat olarak röportaj vermiş. Bir kez olsun başkasının parasıyla ya da veresiye içtiği görülmemiştir. Ama içkisiz anı da geçmemiştir denilebilir. Borç da almazdı.

Afyon, Dinartı. Isparta'da büyümüş. Babası polismiş, şizofreniye yakalanınca görevden alınmış. Üzüntüden tabancayla intihar etmiş. Annesi bir süre sonra felç geçirmiş. Annesine Cenk bakmış. Bir ara "annemi ben yıkıyorum" deyince, ilk sevgililerinden biri kıskanarak kızmış. Sonra annesini de yitirmiş. Annesinin kalp kapakçıklarının fotoğrafını, yaşarken çıkardığı son kitabı *Sona Elveda*'nın kapağına koymuştu. Aynı gün çıkardığı eşi Rodos'un *Şüpheli Antolojisi* adlı kitabının kapağına da annem Nebahat Erkekli'nin yaptığı bir resminin fotoğrafını çekip koymuştu. O kitapta Rodos - ki ailesinin Rodos Adası'yla bir ilgisi olduğu için o adı koymuşlar -

adamım hoş
adamım cıkal
adamım hoşça kal

diye yazmıştı. Önce veda eden Rodos öldü, *Sona Elveda* diyen Cenk'ten önce.

Beni Bostancıstasyonu Çay Bahçesi önünde Cengiz Kılçer tanıştırdı. Rodos'ta dolaşmaya çıktıkları bir gün olmalı. O günlerde o çay bahçesinde kalabalık bir şair grubumuz vardı 2000 sonu, 2001 başı.

Cengiz ile bir lokantada Küçükyalı ya da Maltepe'de deli bir garson onları döner bıçağı ile kovalamış. Bayağı eski arkadaşlar. Bir kere de yobaz bir taksii şoförünün başına içinde bira şişeleri olan torbaylavurmuş; taksii ateş almış; Cenk yakında bir apartmana sığınmış.

Radyoda kendisini Oktay Rifat diye konuşturmuşlar, saatlerce Oktay Rifat olarak röportaj vermiş. Bir kez olsun başkasının parasıyla ya da veresiye içtiği görülmemiştir. Ama içkisiz anı da geçmemiştir denilebilir. Borç da almazdı.

Eşi Rodos'un Ölümü

Ezan okuduğu zaman Rodos'u hatırlar, ağlar. Ondan dul maaşı bağlanmıştı kendisine. Rodos adeta ölüm doğurdu. Tam dostu ay belki on gün sonra Cenk öldü. Altıntepe Kızılay'da yaşlı bir kulak burun boğaz uzmanından uzun süre faranjit tedavisi gördü. Oysa gırtlığında tümörler çıkmak üzereydi. Tümörler çıktıktan sonra kendi de gecikti. Nendense geniş davranıyor ya da kendine kondurmuyordu.

Önce Haydarpaşa Numune'ye gittik. Paramız olmadığı için patoloji raporunu vermediler. Sonra galiba kredi kartıyla çözdük meseleyi. Raporda "iltihabi partiküller" yazıyordu. Çok sevindik. Hastane bahçesindeki bir kahvede çay içtik. Sonra taksiiyle Koşuyolu'ndaki Marmara Üniversitesi Hastanesi'ne gittik. Acilden girdik. Üniversite Hastanesi olduğu için öğrenciler bir yükseltiyte oturttukları Cenk'in başına üşütüler. Cenk

hayatının bütün sırlarını bağımlılıklarına varıncaya kadar anlattı Yatırıdılar. Hastane kaydına hayatında ilk defa doğru telefon ve adres bilgisi verdi. Ben aynı gece sabo terlik alıp verdim. Serdar Koçak ingilizce bir kitap götürmüştü; hemşireler saygı duyar diye, öyle istemiş. Hemen o gün şırıngayla tümörü boşaltmışlar. Sabahı da Cenk hastaneden kaçmış. Münire adlı eski bir kız arkadaşının e-posta adresini bulup, evi boşaltmaya ve Antalya'da yeni bir hayat kurmaya karar verdi.

Rodos'ta açık takıntısı varmış; 20-30 tane ton balığı konseresi biriktirmiş. Benim paranoyam tuttu istemedim. O da nazik çoktu paranoyam tutmazsa diye teklik etmişti. Küçük Iskender bana getirmiş, ona götürdü. Yine Rodos'un 60 gift ayakkabısını ailesine, tişörtlerini eski arkadaşlarından Şelale Hanım'a verdi. Evin mobilya ve beyaz eşyasını işyerinden yeni evlenen bir arkadaşına; ressam arkadaşlarının tablolarını ve kitapları da tüccara verdi. Limon çekirdeğinden yetiştirdiği turunc bitkisini bir saksıda bana emanet etti, anneme de başka bir çiçek... Çiçekleri Bostancı İskeleyi'ndeki İskele Cafe'ye bırakmış, Serdar'dan hastane için aldığı tişört ve kitabı da... Son görüşmemizde uçağa giderken (sondan bir önceki de olabilir çünkü sadece sırt çantası vardı yanından) taştan bir kolye asmıştı boynuna ve 'İlk intiba önemlidir' demişti. Antalya'da otomobil ehliyeti aldı. Ama kulğunun biri olmadığından motosiklet ehliyeti vermediler. Kuryelik yaparak para kazanmayı düşünüyordu. Aynı evde kaldığı Münire Hanım'ın en sevdiği çiçek mimoza imiş. Son görüşmemizde Mayıs başıydı, bir kolye mimoza doldur, kargoya ver dedi. Ben geciktim, Cenk dedim, mimozanın vakti geçti. (Mimoza 15 Şubatta İstanbul'da açtı, Adalar'da.) 11 Mayıs 2006'da annem öldü. 14 Mayıs günü Münire Hanım'la 3 saat sürekl konuşurken can vermiş Cenk. 39 yaşındaydı Antalya'ya gömüldü.

Cenk Koyuncu'nun çıkmasına katkı sunduğu
Son Kişot isimli derginin ilk sayısı.
Kasım - Aralık 2002

y arriba y arriba*

Maradona. Yoksulların kahramanı, futbolun miladı, dehası. Karizmasıyla, özgüveniyle, rahatlığıyla ve hareketli hayatıyla hep gündemde olmuş bir yıldız, futbol elçisi.

*yukarı daha yukarı

Gölgede ve Güneşte Futbol isimli o incelikli kitabında Eduardo Galeano, İtalyan düşünürü Antonio Gramsci'nin bir sözünü hatırlatır. Şöyle söylemiştir: coşkulu düşünürümüz Gramsci: "Açık havada ortaya konan insan sadakatinin krallığıdır futbol". Biz de Gramsci'nin açtığı yoldan, haddimizi aşmayacaksa şöyleleyelim: Maradona o krallığın dünya elçisidir, dokunulmazdır.

30 Ekim 1960'ta, Arjantin'de dünyaya gelir Maradona. Hâlâ olduğu gibi o zamanlarda da Latin Amerika ülkelerinde, Brezilya ve Arjantin gibi ülkelerin yoksullarında futbolcu olmak hayali vardır. İyi bir yaşama giden yol yoksullar için futbol dan geçer... Maradona için hiç zorolmaz bu. Profesyonel olduğu Boca Juniors'tan 1981'de ayrılır. Rekör bir ücretle Barcelona'ya transfer olur. Henüz 21 yaşında, çocukluğu sefalet içinde geçmiş birisi için hiç de az bir şey değildir bu.

Barcelona'da sakatlıklar yakasını bırakmaz. Beklenen veremez. Buna rağmen kendisine ait olan bonservis rekorunu yeniden kırarak Napoli'ye transfer olur. 1984'te Napoli'ye transfer olduğunda her şey yeniden başlar. Bazı şehirlerin şarkıları, bazıların kurtuluş kahramanları, dönüm tarihleri vardır. Napoli'nin dönümüdür Maradona. "Kendimi Napoli'nin oğlu olarak görüyorum" der.

25 Kasım: Fidel ve Maradona'nın günü Maradona Küba Devrimi'nin önderi Fidel Castro ile dosttu. Emir Kusturica tarafından yapılan belgeselde şöyle söylüyor: "1987'de Fidel ile tanıştım, Che, Küba ve Arjantin hakkında 5 saat konuştuk ve Fidel'e aşık oldum. Bölgesini koruyan bir canavar gibi görünüyordu."

Diego Armando Maradona, Fidel ile aynı günde, 25 Kasım 2020'de aramızdan ayrıldı. Tüm dünyada bir yerinden futbola değmiş milyarlarca insan onu andı. Zaten böyle ya da böyle sokakta top oynayan çocukların dilinde Maradona ismi bir yudum şudur,

İtalya'nın güneyinde yoksulluğun çok yoğun yaşandığı bir şehirdir Napoli. Bu yoksul kentin takımıyla 86-87 ve 89-90 sezonlarında Lig Şampiyonu olur ve 1989 UEFA kupasını kazanır. Şöyle söyleyecektir: "Bizden önce güneyden kimse Scudetto'yu kazanmadı. Ve Napoli'de beni sadece sevmедiler; bütün fakir güney İtalya beni sevdi. Ben onların simgesiydim. Fakir Kuzey'e karşı simge..."

Tanrı'nın Eli: Sembolik Bir İntikam 1986 Dünya Kupası'nı Maradona önderliğindeki Arjantin kazanmıştı. Çeyrek finalde karşısına çıkan İngiltere'yi Maradona'nın iki golüyle deviren Arjantin'in ilk golü ise hafızalardan silinecek gibi değildi. Kendisine elle mi attınız diye soran gazetecilere Maradona'nın cevabı bugün bir futbol deyimidir: "Biraz Tanrı'nın eli, biraz Maradona'nın kafası." Ve bu gol biraz da "İngilizlerin cebinden cüzdanını aşırırgibi" almıştır. 1982 yılında Arjantin ile İngiltere Falkland Adaları anlaşmazlığına düştüğünde 6 hafta süren savaşçı İngilizler kazanmıştı. Henüz çok yeni olan bu savaşın da duygusal etkisi vardı Maradona'nın üzerinde. "Falkland Adalarında öldürülen gençlerin intikamını almak gibidi" onun için bu goller.

Bıktım Dünyayı Sırtımda Taşımaktan

GÜVENÇ DAĞÜSTÜN

Geçen ayın özeti:

"Burgazada'da işler iyice karışmış ve yazarınız burada biraz durup kendinden bahsetmeye başlamıştır. Viyana Güzel Sanatlar Akademisi'ne girişini, orada, gerçek olamayacak güzellikte olduğunu söylediği genç ressam Milena ile yaşadığı aşkı ve hem Milena'dan hem de bir sabah ansızın Viyana'dan ayrılışını..."

Sabahın köründe içki içenlerden olmadım hiç. Sabahın köründe içiyorsam eğer, hala gecem devam ediyor demektir. Yani böyle sabah uyanıp da ne bir içkiye uzanmışlığı oldu elimin ne de sigaraya. Ama Viyana - İstanbul'un sabah 11:00 uçuşları bunu da yaptırdı bana. Yanıma oturan -hiç sekmez- bir yobaz, bir yobazo gazete ister, ben de bir viski. Öyle bir kendimce karşı duruş. Saçma belki ama hala gülümseyerek anımsanm. Hatta belki yine olsa yine aynısını yaparım.

Bir Viyana - İstanbul uçuşu daha böyle geçmişti işte. Yanımdakinin ayakkabısını çıkarıp altına aldığı ayağı, ayağı kadar çirkin gazetesi, çirkin gazetesi gibi homurtulan, sayfa çevirirken hep bana çaktığı dirsekler ve tüm bunların karşısında, elimdeki tek silahım; altın sansı viskimle dimdik ben. Sonra bir viski, bir viski daha ve bir tane daha. Atatürk Havalimanı için alçalmaya başladığımızda dördüncü viskim bitmiş olurdu. Öyle şaşmam bir düzen.

Yanımdakinin kurtulacak olmanın mutluluğuyla, herkesten evvel, kapı açılır açılmaz fırladım uçaktan, körükten geçtim. Bavlul gelene kadar alışveriş yapabiliyordum. Alışveriş dediğim ise bir şişe viski, bir şişe vodka, iki karton kırmızı Gauloises.

Dutlu Free'de bir şişe ağır alkollü içkiye izin olduğundan ikinci şeyi hep bir başkasından rica edip onun pasaportuna işleterek alırdım. Önümdekinin omzuna hafifçe dokunup "afedersiniz, şunun bir şişesini size yazdırsak" dememle önümdeki bana döndü, baştan aşağı şöyle bir süzdü ve "bok iç artık" deyiverdi.

Evet, uçaktan yanımda oturan adamdı. Ben "ne diyorsunuz beyefendi" falan diyemeden "ver, ver şunu allahın cezası" dedi, viski şişesini aldı elimden. Kasadan geçirtti. "Öde" dedi. Ödedim. Kasiyer fişi poşete zımbaladı. İçinde viski olan poşeti adama verdi. Adam bana döndü yine, torbayı uzattı "al" dedi, torbayı verdi ve söylene söylene gitti.

Başkası olsa "aman nasıl utandım, bu da bana bir ders oldu" falan diye anlatır. Ben "İstanbul maceram işte böyle başladı" deyip geçeceğim.

Bir elimde içkiler ve sigaralar ve resim rulom, diğerinde bavulum, çıktım alandan. Havalimanı Taksi'yi oldum olası sevmem, mümkünse bir şerit ileri geçeyim yolcu bakanlardan birine binerim. Yine bir tanesine ettim, tam kapıyı açacaktım ki Havalimanı Taksi'nin de neye "oluyor mu abicim öyle, durak var burada" diye haykırdı. "Yahu" dedim "Bakırköy'e kadar gidicem, çocuklar o kadar sıra bekliyor, ayıptır kısa mesafe."

"Tamamdır kral abim" dedi, "kusura bakma, iyi yolculuklar." İzin çıkmıştı.

Bindim

durduğum taksiye. Bavlulu bagaja koymakla bile vakit kaybetmedim, yanıma aldım.

"Moda"ya dedim. Önce şaşırdı, sonra anladı, aynadan bana baktı, mahcup gülümsedi ve "teşekkürler beyefendi" dedi. O sesi duymamla dışarıya bağım tamamen koptu, havalimanı sesleri falan kesilmişti. Araba mis gibi leylak kokuyor ve teypte Timur Selçuk çalıyordu. Ne çaldığını bile dün gibi hatırlıyorum; Halet Rezakı'nın Şarkısı'ydı.

Ben de kafamı kaldırdım, göz göze geldik aynadan. "Rica ederim, ne demek" dedim, "bu durağı hiç sevmem, hep yaptığım numaradır."

Daha önce kadın şöföre çok denk gelmişim de böylesine değil. Gençcecik, dünya güzeli, annelerimizin "artist gibi" dediği gibi bir kız.

- "Siz, hayırdır?" deyivermişim.

- Nasıl yani?

- Kusura bakmayın, dedim. Şaşırdım biraz.

Daha önce de kadın şöföre çok denk geldim ama...

- Ama?

- Aması, dedim, siz biraz farklısınız.

- Teşekkür ederim,

dedi "biraz farklı" kız. Ben oyuncuym aslında. Konservatüv yeni bitirdim. Bir tiyatro kurduk arkadaşlarla. Bu araba da bizim tiyatronun oradaki durakta İhsan abinin. Her gün tiyatrodan bir çıkıyork işe. Kirasını ödedikten sonra kalan para da tiyatro için harcanıyor.

- Ne harika bir fikir, dedim. Adınız ne peki?
- Peri, dedi gencecik, dünya güzeli, annelerimizin "artist gibi" dediği kız. Nibahat olacak dediği ya adı.

Bu arada Timur Selçuk söylüyor ve iyice keyifleniyordum:

"...
Sonrası yeknesak yıllar
Peder bey rahmetli oluncaya kadar
Malk malk edince intikal
Anladım en zor mesleğin adımıymış
hahal

Bıktım dünyayı
sırtımda taşımaktan
Hayatın yorgunuyum
ben rahat
vurgunuyum ben..."

"Bu çalan da
tiyatro şarkısı,
biliyorsun değil
mi?" diye sordum.
- Bilm ez mi iyim,
dedi. Ru muz Gıncagül
çalışıyorduz şu anda. Ben
Gülşin'ü oynuyorum.

Peri kızı şaşırtmaya
devam ediyordu. En az iki buçuk
saat sürdü Moda'ya geçmemiz ama
hayatımın en hızlı geçen iki buçuk saatıydı sanki.
Ben tiyatro konuşuyoruz, bir yandan
Halet Reza'kî'nin 'Şarkısı bitiyor, "hadi bir daha
kâ!" diyor, Peri Kızı baştan çalıyor. Boğaziçi
Köprüsü'nü geçerken artık birlikte söylemeye
başlamıştık bile şarkının nakaratını:
"Bıktım dünyayı sırtımda taşımaktan
Hayatın yorgunuyum ben rahat
vurgunuyum ben..."

Bir yandan kendimi anlatıyorum. Kaç
yıldır Viyana'da olduğum, İstanbul'a gelince
Sultanahmet'te Nisan'da kaldığımı falan
anlatımtı. Timur Selçuk girince bir de işin içine
Nisan'ın bir kardeşinin adının Mercan olduğunu,
Timur Selçuk'un küçük kızı olduğunu da
ondan etkilenip adını Mercan koyduklarını
falan hepsini anlattım.

- Keşke denk gelse de, dedim, Timur Abi
ile gelsek oyuna.
- Gerçekten mi, dedi. Gözleri parladı Peri
kızının.

Bu arada Moda'da Cem Sokak'ta, Cemil
Cem'in konağının önünde durduk.
- Ben Suphi, dedim. Çok memnun oldum.
- Ben de çok memnun oldum Suphi, dedi Peri
kızı. Bana döndü elini uzattı. Elini sıkıttım.
- Oyuna geleceğim mutlaka, dedim.
İndim arabadan. Peri kızı arabasıyla ağır ağır
kayboldu.

Konağın önünde biraz durdum. Bir sigara
yakıttım.

Bu konağı 1909 yılında, Romanya Sefiri

Miltiyadi Patos, kızı Mari Mesko için yaptırmış.
1937'de ünlü karikatürist Cemil Cem (1882-
1950) bu köşkü satın almış. Cemil Cem,
İstanbul'da hukuk öğrenimi gördükten sonra
dişçilerinde görevli olarak Fransa'ya gitmiş.
Fransa'dan dönünce de zamanın ünlü karikatür
dergisi 'Cem'i çıkartmaya başlamış. Cemil Cem,
siyasi karikatürler çizerek devlet adamlarını
eleştirmekten hiç çekinmemiş. Vergileri
eleştiren bir karikatürü nedeniyle yargılanmış
ve 1928'de bir karikatürü nedeniyle dergisi
'Cem' kapatılmış. Susturulan Cemil Cem Hayata
küsmüş. Köşküne çekilmiş ve öldüğü 9 Nisan
1950 tarihine kadar burada resim yaparak
hayatını geçirmiş.

Köşkün şimdiki sahibi bir iş adamıydı.

On sene kadar önce çok eski
bir arkadaşım olan ressam
Guillaume Pasteur
İstanbul'a gelip bu
köşkü kiralamıştı.
Guillaume çok
zengin bir ailenin
çocuğuydu. Büyük
büyük dedesi kuduz
aşısını bulan Louis
Pasteur idi. Guillaume
bu koca konakta
yardımcısı ile yaşıyor
ve resim yapıyor.
Geldiğinde Guillaume'nin
evde olmadığını söyledi beni
görünce çok sevinen Nevin

Hanım. Nevin Hanım ile Guillaume'yi
ben tanıştırmıştım bu köşke taşındığına. Nevin
Hanım Dame de Sion mezuunu bir sanatseverdi.
Galata'daki evini hayırsız oğluna bırakmış, bu
konağa taşınmış ve o gündən beri Guillaume'nin
hem yardımcı, hem tercümanı hem de yoldaşı
olmuştu.

Nevin Hanım ile bir Türk kahvesi içtik.
Elimdeki ruloyu verdim ona. "Açmayalım şimdi",
dedim. "Guillaume geldiği zaman açıp beni
arayın lütfen."

Vedalaştık.

Vodkayı, Guillaume için bıraktım. Viskiye ve
sigaraları bavuluma koydum. Rihتما kadar
yürüdüm. Eminönü vapuru ile karşıya geçerken
denizin ortasından Nisan'ı aradım. O saatte
nasıl taksi bulacağım falan diye dertlenirken
Nisan "tamam tamam, geliyorum ben seni
almaya" dedi.

Vapurdan indim. Nisan dörtlütleri yakmış
bekliyordu.

"Aç mısın?" dedi.

"Açım" dedim. İleriden bir u çekip düştük
yola?

"Nereye" dedim. "Karışma sen" dedi.

On, on beş dakika sonra Ahırkapı Sahil'i'nde
bir restoranın önünde durduk. İndim arabadan
kafamı kalırdım. Tabelada "Karışma Sen"
yazıyordu.

Karışma Sen'e ilk gidişim o zamandır. Oraya
da beni ilk götüren Nisan'dı. Daha bir çok yere
olduğu gibi.

Girdik, oturduk masamıza...

İnsan kimi zaman neşeli, iyimser, yaşama
sevgisi ile dolu olur: kimi zaman da
bunalımsız, kötümser, bezgin.

İşte bu durumu anlatan o kadar güzel
bir atasözümüz var ki:

GÖNLÜN YAZI VAR, KIŞI VAR

Yılın sonuna değin kışalcan günler, kışiten
havalar, moralimizin zorlandığı evlerimizde
kapandığımız karantina günleri ruhlarımızı
daraltır. Bu daralmalar ne kadar da hüznülmüş kiş
bir mevsimine benziyor, değil mi?

Umuyorum baharla beraber ruhumuz tekrar
açılır ve neşeli, iyimser bir modda yaşama
sevinci ile dolarsın.

**Gönlün
yazı var,
kışı var**

GÜL_BATMANOĞLU_ÇETİN

Sadakatsiz!

AYDILGE

Günlerce bir kadının, onu aldatan kocasını ve sevgilisini yemek sofrasında rezil ettiği anları izledik. Çoğu insan alkış tuttu, intikam almak güçlü kadınların özelliğidir dendi. Aslandı, kaplandı, yaşasındı. Sadakatsiz'di dizinin adı. Kastedilen sadakatsiz, adamdı tabi ama ben bambaşka bir sadakatsiz gördüm. Kendine sadakatsiz olanı... Sırf intikam alacağım diye, hayatını kendine değil yine onu aldatan eşine odaklayan kadını gördüm. Adamın canını yakacağım diye, onun en iyi arkadaşıyla yatan, bedenini sevmeyen bir adamla paylaşarak, aslında yine kendini cezalandıran, kendi canını yakan kadını gördüm. Güçlü birini değil, gücünü kocasının acı çekmesine bağlayan, tutsak birini gördüm. Kendi mutluluğunun peşine düşen değil, kocasının mutsuzluğu üzerinden geçici mutluluk kırıntıları arayan bir bağımlı gördüm. Ve intikam girdabında kendine değil, yine eşine odaklanan tutsağın, güçlü kadın diye bize yedirildiğini gördüm. Asıl sadakatsizi, kendine sadakatsiz olanı gördüm...

Beni gördüm, seni gördüm. Hep demişimdir, içinden bir türlü uğurlayamadığın bir gidenin varsa, aşk zaman aşımına değil; kalp, aşk aşımına uğrar. Çünkü sevdiğini ne kadar çok aklına getirisen getir, yanına getiremezsin. Denizleri aşarsın da bir kaşık sevdada boğulursun. Bazı geceler, yırtılı yırtıla kanarsın. Kendi pençelerine takılırsın. Hızlıca oluk oluk boşalır için ama bir şişe bile dolduramazsın. "Bu kadar mı küçük içimdeki dünya?" der kahrolursun. Yaslanacak omuz ararsın hepsi uçukum çıkar. Dostların seni hızlıca teselli etmeye çalışırlar. Neyin var anlat derler, anlatırsın bu sefer de boşver derler. Zaten boş veremediğin için anlattığını unuttururlar. Ha bir de "Aklından çıkar onu artık!" da derler. İyi de aklıla sevmek ki zaten insan, kalbıyla sever. O zaman "Bir kapı kapanıyorsa diğeri mutlaka açılır" derler. Ama sen kapanan o kapının ardından o kadar uzun süre bakakalırsın ki, açılan diğer kapıyı fark etmezsin bile... Çünkü o gıcık geçmişin, şimdinin canına kıyar. Dün, bugünden mutluluk çalar. Takılıp kaldığın o anılar, şimdinin boynunu kırar. O alçak deneyimler, en büyük düşmanın olur ve şimdiyi öldürdü gibi yaşattırmaz sana. Hayalet gibi takılırsın peşine tüm yeni olasılıkları gölgeleyerek. Bütün bu evham, gelecek kaygısı, intikam arzusu, korkularının kaynağı eskiden yaşıyıp da unutamadığın, darbe aldığın, kazık yediğin, parça parça kırıldığın olaylar değil midir? zaten?

Geçmişle yüzleşemediğin için yüzüzsüleşirsin, ya da hissiyözleşirsin sen de... İntikam alırsan, bedel ödetersen toparlanacağını sanırsın... Bedel ödettirmen bir fondoten olduğun; fondotenin cildini geçici olarak güzelleşmiş gibi gösterip, aslında cildini daha çok bozduğunu görmezden gelirsın. İntikam boyalarını sürersen kalbine ve kalbindeki çatlaklar kapanmış gibi yapıp aslında daha çok derinleşirler çünkü acı verene tutunmaktan vazgeçmedikçe, onunla arandaki ipi bırakmadıkça, intikam alırken onun boynunu sıkıyorum sansan da, tuttuğun ipin kendi elini parçalamakta olduğunu fark etmezsin. Tıpkı patates gibi...

Patates mi? Patates nereden mi çıktı şimdi? Eski erkek arkadaşımın beni aldattığını öğrendiğimde, bana patates çok iyi gelmişti. Yok patates yemen muhtemelen seni rahatlatmak yerine kilo aldırır ama ben aslında okuduğum bir patates hikayesinden bahsediyorum. Hikayede bir öğretmen var. Öğrencilerinden ödev olarak okula beşer kilo patates getirmelerini istiyor. Ertesi gün çocuklar patatesleriyle beraber şaşkın şaşkın okula geliyorlar. Öğretmen: "Bugüne dek affedemediğiniz, gıcık olduğunuz canını yakmak, intikam almak istediğiniz her kişi için bir patates alın, o kişinin adını o patatesin üzerine yazıp torbanın içine koyun." diyor. Bazı öğrenciler torbalarına üçer-beşer tane patates koyarken bazıların torbası neredeyse ağzına kadar doluyor.

Öğretmen "Bir hafta boyunca nereye giderseniz gidin, bu torbaları yanınızda taşıyacaksınız. Yattığınız yatakta, bindiğiniz otobüste, okuldayken sıranızın üstünde, hep yanınızda olacaklar." diyor.

Sonra ne mi oluyor? Bir haftacık bile o yükü taşımaya dayanamıyor çocuklar. İkinci gün dökmeye başlıyorlar: "Hocam kolumuz koptu... Hocam ama her yere mi yani? Hocam bunlar kokuyor ya... Hocam çok ağır... Hocam bizi neye cezalandırıyor sunuz?"

Peki biz kendimizi niye cezalandırıyoruz? İki gün bile patates taşımaya katlanamazken, o ağır yükleri, o intikam duygusunu, o kini, nefreti, öfkeyi, kalbimize nasıl taşıyoruz? Nasıl kıyıyoruz kendimize? Patatesler kokuyor üstelik... Kalbinde kokuşmuş ilişkileri tutmak istediğini emin misin? Sadakatsiz olanı cezalandırmaya çalışırken, kendi özüne sadık kaldığından emin misin? Asıl sadakatsiz sen misin? Kendine?

ÖNDER ABAY

KURAK

Filmlerde izleseک abartı bulacağımız zamanlardan geçiyoruz. Her şey bir kâbusta olduğu gibi üst üste gelmeye devam ediyor. Her yıl kendine özgü yeni sorunlar sunuyor, insanlık bu sorunlarla başa çıkmak için var gücünü kullanıyor. Bu sorunların temelini yine insanlığın düşüncesizliği oluşturuyor. Kendi yaşamından başka hiçbir şeyi önemsemeyen, tabiatı dinlemeyen, diğer canlıları önemsemeyen insanlık kendi sonunu yavaş yavaş getiriyor. 2019 yılında gündemimiz ekonomik krizdi, 2020 yılında biyolojik bir krizle tanışıp onunla mücadele ediyoruz. 2021 yılının gündemi ise ekolojik krizle geçecek gibi görünüyor. Bir krizi aşmaktan üstüne başka ve daha büyük bir kriz yaşıyoruz. Baş etmek zorunda kalacağımız yeni sorunun adı, "kuraklık".

Kuraklık bu yıl en çok duyacağımız kelimelerden biri olacak gibi görünüyor. Geride bıraktığımız sene yağışlar yüzde 53 oranında düştü. Ülkede barajlarda doluluk oranları son 10 yılın en düşük seviyesine kadar geriledi. İstanbul'da barajların doluluk oranları ise yüzde 21,84 seviyesine kadar inmiş durumda. Bu kriz yalnızca evlerde yaşayacağımız susuzluktan çok daha öte tarım sektöründe de yaşanacak. Türkiye'de suyun yüzde 74'ü sulama amaçlı tarımda kullanılıyor. Tarımda hâlâ suyun yüksek oranda israf edildiği salma sulama yöntemi tercih ediliyor. Bilinçsiz tarım böyle devam ederse susuzluktan kaynaklı kıtlık yaşanması kaçınılmaz olacaktır. Öte yandan Türkiye'de arazilerin yüzde 47'si çölleşme riski altında.

Kör bir saldırganlıkla yaşayan ve doğanın söylediklerine kulaklarını kapatan insanlık, yalnızca ülkemizde değil dünyanın her yerinde ekolojik krizlerin ana nedenin başında geliyor. Eğer bugünden itibaren ciddiyetle önlemler alınıp -başta çiftçiler olmak üzere- insanlar bilinçlendirilmeye başlanmazsa başımıza gelecek büyük sorunları görmek için kâhin olmaya gerek yok. Karadeniz'in neredeyse üzerine HES (hidroelektrik santrali) yapılmayan deresi kalmadı. Güzelim ormanlar kesilip üzerine beton yollar döklüldü. Nehirlerin üzerine barajlar yapılarak suları

kurutuldu. Bunca bilinçsiz ve kâr amaçlı yatırımın cezasını biz ve bizden sonra gelen kuşak çekecek. Doğanın tahribatını önlemek için yüksek paraya yönelik yatırımlardan ziyade yenilenebilir enerjiye yönelmek doğru olacak.

En hazırlıksız anda hayatımıza giren Covid virüsü tüm alışkanlıkları alt üst etti ve ne kadar çaresiz olduğumuzu bize tekrar hatırlattı. Karantina döneminin zorluklarını yaşayarak öğrendik. Bundan sonra yaşayacağımız felaketlere karşı yine deneme yanılma yöntemiyle test etmek yerine öncesinden önlemler alarak vereceği zararı en aza indirmek bizim elimizde. Elimizdeki her şeyin önemini yitirdikten sonra anladığımız bir deneyim daha yaşamayalım.

*En hazırlıksız
anda hayatımıza
giren Covid virüsü
tüm alışkanlıkları
alt üst etti ve ne
kadar çaresiz
olduğumuzu bize
tekrar hatırlattı.*

Önümüzde iki seçenek var; aylardır zorluklarını deneyimlediğimiz salgından hiçbir ders çıkarmadan işimize geldiği gibi davranmaya devam edebiliriz ya da önümüzdeki soruna odaklanarak tedbirleri uygulamaya hemen başlayabiliriz. Bu durumu ciddiye almak için geç kalırsak aylardır süren karantina bize sağlığın kıymetini nasıl öğrettiyse, kuraklık da suyun kıymetini gerekirse her damlasını taşıyana kadar öğretecektir. En acı tarafından öğreneceğimiz kuraklıktan geri dönmek çok zor olacak ve bildiğimiz tüm sosyal pratiklerimizi değiştirmek zorunda kalacağız.

En kötü senaryoyu söylemek istemem ama önce zaten zor yetiştirdiğimiz fiyatlar artacak, eve su siparişi etmek lüks olacak, saçımızı yıkayamadık diye üzüleceğiz; bunlar iyi günlerimiz olacak. Sonra ekinler yok olacak, yangınlar artacak, ormanlar kuruyacak ve kıtlık başlayacak. Her felakette olduğu gibi açlık ve susuzluk sorunundan da en çok etkilenen yoksullar, hayvanlar ve çocuklar olacak ama doğa her birimizden intikam almadan durmayacak. Televizyonda gördüğümüz, bizden uzak diye umursamadığımız Afrika'da su taşımak için saatlerce yol yürüyen insanların görüntüleri 2021 itibarıyla bizim yeni normalimiz olsun istemiyorsak artık akan her damla sudan sorumluyuz.

FULYA ÖZLEM

Hayatım Kumar!

Bu yıl bütün bitişine öyle üzülüyorum ki! Bu yıl benim son yılım halbuiki; şansım bu kadarına yetti. Hayatımı kumarda kaybedeli, tam yirmi yıl oluyor. Hayatımı değil de, yaşlılığımı belki; Emekli ikramiyemi, henüz onu hak etme şansına bile erişmeden, kumarda kaybettim.

Tam yirmi sene önce, gençliğimin baharında, kendimi Edinburgh'da buldum, yoo yanlış anlaşılmasın, ayrıcalıklı biri değildim, sadece bazen birinci dünyalı kılığında dünyanın kâh şurasında kâh burasında bir mevsimlik işçi olarak beliriverim. Başma neler gelmedi bu organize serseriliklerden! Bir keresinde yine yemyeşil bir Avrupa kentinde "bahçıvan" sıfatıyla işe girdim. İlk iki hafta şahaneydi, güllerin, bülbüllerin, kuş civıltılarının içinde vuruyordum kazmayı toprağa, ya da biraz çağa filan yapıyor, çiçek ekiyordum ihtiyaca göre. İki hafta sonra yevmiyem değişmedi ama kendimi mezar kazarken buldum, ikisi de bahçe düzenlemesi kapsamında geçiyormuş ayol ben ne bilileyim! "Esnek çalışma koşullarına uyum sağlayabilecek bahçıvan" dediklerinde şüphelenmeliydim gerçi. Velhasıl falıcılık buluşçılığa her türlü işi yaparaktı Edinburgh'un bu gibisi sonbaharında coğrafya kader değişmişcesine hayatta kalıyor, keyfine bakıyordum. Keyfim de yerindeydi hanı bir Brezilyalı, bir Faslı, bir Alman, bir de ben ev arkadaşaydık ve sürekli evde parti verip duruyorduk.

İşte o partilerden birinde kaybettim geleceğimi. Yani bir kısmını; en önemli kısmı henüz yaşamamış olan kısmıya bittim ben: Bit-tim! Bir cuma akşamı, yedi sekiz kişi yine bizde toplanmışız, patlamış mısırlar, cipsler, haribolar, biralar, ağır içkiler, keyif verici maddeler, daha neler neler... "Şişe çevirmeye oynayalım" dedi Brezilyalı. Ulan böyle fikirler de hep bunun başının altından çıkar... Aynı restoranda çalışıyoruz, o komi; ben buluşuk. Gecenin sonunda benim ayaklarıma karta sular iner, gelir yatarım; bu, ayakka bilmemiş dans ederek uzaklaşır, sabaha karşı finger finger gelirler gündüz buharlaşacak çeşitli perileere.

Hanemizde eğlence ondan sorulur. Neyse, iki el şişe çevirdik, artık kendiaramızdaki öpüşme kotamız dolup herkes birbirinin en pespaye ergenlik sırlarına vâkıf olunca sikıldık, zaten bir yerden sonra bayıyor alıcısı olmadığımız mahremiyetler.

Şimdi ne oynasak diye kara kara düşünür, birinci dünya problemlerimizle tårumar olurken, Faslı gidip odasından bir kutuoyunu getirdi. Nedense bu kızın gözlerine bakınca, Sahra Çölü'ndeki bir kum tanesine uzun süre bakmışcasına gözlerim kamaşır, içim, acı sonu nesilden nesile aktararak kabuslarımıza vesile olan bir atamla karşılaşmışcasına ürperirdi. Antropoloji okuyordum, varlıklı bir aileden geliyordu, maneviyatına düşkün ve az konuşan bir tipti. Biz çalışırken bütün gün yattığı ve garip garip müzikler dinlediği için biraz sinirimize dokunuyordu ama iyi kızdı, heralde... Odasından çıkıp sosyalleştigine şahit olduğumuz bu ender gecede, bizi bir de yepyeni bir oyuna tanıştırdı. Haliya oturup kutunun içindeki malzemeleri bir bir çıkarmaya başladık. Antika bir tür monopololi ile kızma birader oyunu arası bir şeydi sanki. Şapkasının içinden tavşan çıkarmak üzere olan bir sihirbaz edasıyla hepimizi hızla süzdü, gözlerimizi ondan ayırmadığımızı emin olunca:

"Bu oyun benim çeyizim", dedi, "onu gittiğim her yere götürür oynatırım, ama her şehirde yalnız bir kere oynanabilir". "Neden?" diye sorduk. "Çünkü coğrafya kaderdir!" deyip bir kahkaha attı. "Bakın bu büyük bir kumar aslında, üstelik de hayatınız söz konusu! Bu zarları bir kez atınca oyun başlayacak, sadece yıldızların böyle konumlandığı bir kısım gecesinde, bugün ve burada değiştirebileceğimiz dinamikler, alacağımız kararlar, başımıza gelecek olaylar için dağıtacağız bu kartları, atacağız bu zarları... Ve sonra, bugün bu odada

olan kişilerin en uzun yaşayalarının ömrü kadar bir süre boyunca, biz bu oyunu zaten oynayıp seçimlerimizi yaptığımız için, ve bu seçimler bu oyun da dahil her şeyin ve herkesin geleceğini belirlediği için, bu oyun bu şehirde bir daha oynanamayacak.

Bütün bunlar, an itibarıyla ağzı bir karış açık kalan Alman ve mühendis ev arkadaşımızın hiç aklına yatmıyordu: "Peki ya sen nasıl oluyor da bu oyunla oradan oraya gidebiliyor, her şehirde bir daha oynayabiliyorsun?". "Çünkü ben de hayatımın kumarında bunu seçtim, sondan on ikinci kez oynayacağım onu şimdide, ve on iki yıl sonra Prag'da bir yılbaşı geceside, öfkeli bir katilin kurşunlarına hedef olacağım, çeyizim yolculuğuna onun bavulunda devam edecek..."

"Kafam çok güzel abili" dedi Brezilyalı, hepimizin kafası çok güzeldi ama şimdide bu oyun şaka mıydı gerçek miydi anlamıyorduk. Ama öylesine meraklanmıştı ki kız kâğıtları dağıtmaya başlayınca kimsede "Ben oynamam arkadaş!" demedi.

"Kartlarıma sahip kısin" dedi. "Onlar hayatınızın yılları! Öyle monopololiye benzemez, orada yazık ev kaybedersen, burada hayatından beş yıl...". "Niye bana kız arkadaşımkinden daha az kart verdin?" diye çıkıştı misafirlerimizden İranlı çocuk. "Senin geldiğin yerde erkeklerin ortalaması ömrü kaç yılrsa o kadar kart dağıttım sana, onunki senden fazla, niye ne yapalım, kader! Merak etme, yaşamının yan etkisi kadınlarda daha fazla görüldüğü, o şimdide bir çırpıda kaybeder bir düzine yılı..."

Faslı kız hariç yedi kişi -o bu gece sadece sayıyordu, kaderini bir başka oyunda kurmuş- ortalamaya yetmiştik kartla oyuna başladık, bütün gece oynadık, eliptik bir eksenin üzerinde zar atttıkça saat yönünde ilerliyor, mezar işaretyle

**Verdiğin kararla
bir anda ömrüne
ömlür mü katmışsın
yoksa yıllarını mı bir
anda bir hiç uğruna
çarçur etmişsin
işte bu, kartlarının
değişen sayısından
anlaşılıyordu.**

sembolize edilmiş bitiş çizgisine, mümkün olan en fazla kartı elimizde muhafaza ederek ulaşmaya çalışıyorduk. Eliptik eksen de tipki ortalama insan ömrü ve bize dağıtılan kartlar gibi yetmiş yılı temsilen yetmiş kutucuktan oluşuyordu. Bir oyuncu zar atınca, zarların toplamı olan sayı kadar ilerleyerek bir noktaya varıyor, orada oyunun ona verdiği iki seçenektten birini kendi iradesiyle seçmesi gerekiyordu. Seçimini yaptıktan sonra kartlarını bir sayıyordun ki mesela yedi tane eksik! Ya da oniki tane fazla! Verdiğin kararla bir anda ömrüne ömür mü katmışsın yoksa yıllarını mı bir anda bir hiç uğruna çarçur etmişsin işte bu, kartlarının değişen sayısından anlaşıyordu. Üstelik bu sadece senin oyununda, yani senin ömründe böyle bir kazanç ya da kayıp sonuculanıyordu. Bir başka oyuncu zarları atıp aynı noktaya gelse ve aynı seçimi yapsa, sırf o başka biri olduğu ve onun ömrüne ömür katan şey seni belki süründürcek olduğundan, hesap da ona göre yapıyordu. Ayrıca insanlar eşit şartlarda ve eşit fırsatlarla doğmadıkları için bazı seçimlerin onlar için hayırlı olup olmadığını koşullar belirliyordu. O yüzden bu oyunu kazanmak için kendini ve koşullarını tanımak şarttı, bu öyle bir kumardır ki hayatın söz konusuydu ve kaybedecek bir yıl bile yoktu.

İnsanların üşenmeyip alınan puanları kenara yazdığı kâğıt oyunlarındaki gibi, oyun tek tek her bir oyuncu bitiş çizgisine varıncaya kadar sürüyor, oyunun sonunda tüm oyuncuların elindeki kartlar sayılarak, en fazla sayıda kartla oyunu bitiren oyunun galibi oluyordu.

Ben önce aşkta kaybettim, zarlarla ilerleyip yirmisekize gelmiştim, "Aşk mı takılmak mı?" diye seçenекler, çok iyi hatırlıyorum. Bugünkü aklım olsa "aşk!" derdim tabii, o zamanlar kendini tanımayan bir sakıncan olduğumdan "takılmak" diye atladım. Yirmi yıl eksildi ömrümden, yirmi yıl! Hem aşkta hem kumarda kaybeder mi insan? Ben kaybettim, hayatımı kaybettim. Bir nevi.

Oyunun galibi bizim Alman mühendis oldu, evde gerçek bir bilgeyle yaşıyor muyuz dedim ama ondan değilmiş, koşulları çok iyiymiş: beyaz, erkek, batılı, kuzeyli, sayısalı, güvenli bağlanmalı aile ortamında büyümüş, daha ne olsun! Elli yılla bitirdi oyunu şerefsiz, ben yirmi, Brezilyalı onsekiz! Yeteneğe güvenmek ve para kazanmak seçeneklerinden yeteneğe güvenmeyi seçti ama ya coğrafyası ve koşulları yetenekleriyle güzel bir hayat sürmesine yetmediğinden ya da yetenekleri belki de öyle ahım şahım olmadığından bu seçim ona kayıp getirdi.

O gecenin bugüne yirmi yıl geçti. Benim de herhalde yakında vâdem dolar, hayatımı kumarda kaybettığıme üzülmüyorum bilakis her yıl yirmi yıl gibi yaşama mecburiyetini genç yaşta kazandığım için müteşekkirim. Ama yine de keşke son yıl bu yıl olmasaydı, bu yıl son yıl olmasaydı, olmasaydı...

2 mts

Sinema Seyirciliği Pandemiyle Nasıl Şekillendi?

2020 yılı salgının dünyayı ele geçirmesiyle beraber birçok meslek grubuna kalıcı zararlar verirken kuşkusuz sinema sektörü de pandemiden en çok etkilenen sektörlerin başında geliyordu. Sinema salonlarının uzun süre geçici olarak kapanması bazı salonların kalıcı olarak kapanması sorunlarını beraberinde getirdi. AVİM sinemaları haricinde kapısı sokağa açılan sinema salonları zaten ayakta güçlükte dururken araya pandeminin girmesi o birkaç salonun da elimizden kayıp gitmesi tehlikesine yol açtı. Oysa ki, 2020'nin ilk iki ayı sinema adına fena başlamamıştı. 92 yıllık Akademi Ödülleri tarihinde ilk defa Oscar'ı Hollywood filmleri arasında sınırlarak yabancı dilde bir film, Güney Kore filmi *Parasite* kazandı. *Parasite*'in yankısı dünya çapında da çok uzun sürdü. Filmin sınıf çatışması üzerine heyecanlı, zeki ve oyunbaz senaryosu seyircinin her türüsüne nadiren varılan bir fikir birliği yaşattırdı.

Türkiye'de 10 Mart itibariyle gözükten ilk vakanın ardından sinemaların kapatılması yerel ve dünya film festivallerinin nasıl hareket edeceği konusunda tartışmalar yarattı. Örneğin Berlin Film Festivali Şubat ayında fiziki olarak festivali düzenleyip için içinden çıktı ama salgının daha da arttığı Mayıs ayında Cannes Film Festivali iptal edilmek durumunda kaldı. Bu durumda çoğu festival bu yıl online düzenleme kararı alarak seçkilerini internet üzerinden yayınladı. Bu süreçte film festivallerimiz

online (Adana), fiziki (Antalya ve Ankara) ve hem online hem fiziki (İstanbul) şartlarda düzenlendi. En azından hiçbir yerli film festivali bu yıl iptal edilmemiş oldu. İstanbul Film Festivali'ni Ümit Ünal'ın *Aşk, Büyü vs.* filmi, Ankara Film Festivali'ni Leyla Yılmaz'dan *Bilmemek* kazandı. Antalya Film Festivali'ne Azra Deniz Okyay'dan *Hayaletler*, Adana Film Festivali'ne Ercan Kesal'den *Nasipse* Adayız damgasını vurdu. Bu dört filmin her biri oldukça kısır geçen sinema yılında izlenmesi gereken başarılı bir avuç yerli film den biriydi. Kişisel favorilerim ise yine festival kapsamında izlediklerimiz Erdem Tepegöz'ün *Gölgeler* içinde ve Örcün Benli'nin *Gelincik* filmiydi. *Gölgeler* içinde sosyal gerçekçi üsluba sahip bir bilimkurgu olarak işçi sınıfı üzerinden sistemin arkasındakileri sorgulayan, yönetimi, sinematografisi, prodüksiyon tasarımı dört dörtlük bir film. *Gelincik* ise türe hakim yönetmenliği, başarılı performansları, sinematografik açıdan doyurucu kotarılmış sekansları ve psikolojik gerilimini adım adım yükselttiği finalini çok iyi bağlayan kurgusuyla yetkin bir politik film.

Festivaller online bile olsa düzenlenip bir şekilde yolunu buldu, istikrarını devam ettirdi ama sinema salonlarının kapalı oluşu sektörü hem yeni filmlerden mahrum etmişti hem de salonların çöküşünü hızlandırmaya başlamıştı. Eylül ayında sinema salonlarının yavaş

yavaş yeniden açılmaya başlanmasıyla bir umut yeşerir gibi oldu lakin tehlike geçmiş değildi. Christopher Nolan, 200 milyon dolar bütçeli yeni aksiyonu *Tenet*'in sinemalara yeniden yön veren film olmasını istediğinden pandemiye ve erteleme konusunda ısrar eden Warner Bros'a rağmen filmi bu dönemde vizyona sokmak için Temmuz ayından itibaren çok uğraştı. Nolan'ın bu isteği iki ay gecikmeli de Eylül ayında başarıya ulaştı. Lakin filmin yaratığı yüksek beklentiyi karşılayamaması ve planladığı oranda izleyicili sinemaya çekememesi üzerine bu umutlar da suya düştü. *Tenet* eğer Nolan'ın inadıyla başarılı olsaydı yılın merakla beklenen yüksek bütçeli *Dune*, *No Time to Die*, *Wonder Woman 1984* gibi filmleri muhtemelen ondan cesaret alarak vizyona girecekti. Fakat hesap edilmeyen şuydu ki, birkaç ay sonra etkisini yitirir gözüyle bakılan virüsün azalmaya niyeti yoktu ve dünyada artışını hep sürdürdü. İki milyona yakın insanın hayatını kaybetmesi, riskin her an sokaklarda devam etmesi ve yaşıttığımız ev zıncı hapsolmesiyle online platformların hiç olmadığı kadar önu açıldı. Netflix hem filmler hem diziler konusunda öncül olmayı devam ettirirken Amazon, HBO MAX, Disney + gibi diğer iddialı platformlar da sinemanın şimdilik belirsiz gözükten geleceğinde yatırımlarını arttırdılar. Özellikle Warner Bros'un *Dune*, *Matrix 4*, *Wonder Woman 1984* gibi geniş potansiyeli en yüksek filmlerini

HBO MAX'ta yayınlama kararı almasıyla beraber sinema sektörü keskin bir yara aldı. Nolan ve Denis Villeneuve gibi yönetmenler Warner'ın bu kararını protesto etse de salgın tamamen bitene kadar sürecin kazanımları online platformlar olacak gibi gözüküyor. Bu hususta yerli filmler cephesinde yönelim Netflix'e doğru oldu. Ezel Akay'ın 9 Kere Leyla ve Taylan Biraderler'in Azizler ismi dikkat çekti. Yönetmenler ve oyuncuların normalde yıldız oyuncu kadroları ve gişe iddialarıyla vizyon için hazırlanırken Netflix'e satılma kararı aldılar. 9 Kere Leyla'nın eleştirmenlerden ve izleyicilerden oldukça olumsuz eleştirilerle karşılaşırken çok altından kalması kuşkusuz iyi bir başlangıç olmadı. 8 Ocak 2021'de izleyebileceğimiz Azizler ise şimdilik fragmanıyla beğeni toplama da ortaya nasıl bir iş çıkacağı meçhul. Esas patlamayı ise yerli film değil, yerli dizi gerçekleştirdi. Berkun Oya'nın Netflix'e çektiği sekiz bölümlük ilk sezonuyla Bir Başkadır açık ara yılın en çok konuşulan ve beğenilen (beğenildiği kadar da eleştirilen) yerli yapıımı oldu.

Pandemi sürecinde yeni çekilecek filmlerin sürekli aksaması, eldeki filmlerin 2021'e ertelenmesi sebebiyle bir süre için dizilerin filmlerden daha çok ilgi göreceğini söyleyebiliriz. Disney+ platformu özellikle The Mandalorian dizisinin sinemadaki son Star Wars üçlemesinden daha çok sevilmesinin üzerine geçtiğimiz günlerde 10 yeni Star Wars dizisi daha keçeğini açıkladı. Netflix ise Türkiye'de Bir Başkadır ile konuşulurken dünyaya bu yıl satranç dizisi The Queen's Gambit ile damgasını vurdu. Normal People dizisi salgının başlarında çokça konuşulup yılın duygulu dizileri arasında adını yazdıran henüz ilk üç bölümü yayınlanan Your Honor ise dramatik çatışması, karakter dönüşümü ve senaryosunun potansiyeli açısından yeni bir Breaking Bad tadı verdi. Çoğu kişinin gözünden kaçan bazı diziler arasında Whiplash ve La La Land'in yönetmeni Damien Chazelle'nin Netflix'e hazırladığı müzik dizisi The Eddy ve Annihilation'in yönetmeni Alex Garland'ın bilimkurgu dizisi Devs vardı. İlki oyuncukları ve müzikleriyle, ikincisi ise hikayesi ve biçimsel estetiğiyle ön plana çıktı. Steve McQueen'in BBC için çektiği, her biri film olarak tasarlanan ama daha sonra beş bölümlük antoloji serisine çevrilen Small

Axe serisi ise muhtemelen keşfedilince daha çok konuşulacak. Serinin en başarılı iki bölümü olan Mangrove ve Lovers Rock aynı zamanda Cannes 2020 seçkisinde kendine yer buldu.

2020 kuşkusuz yüksek bütçeli filmlerin pandemi nedeniyle 2021 yılına ertelenmesi ve yılın büyük bölümünde sinemaların kapalı olması sebebiyle parlak bir sinema yılı olarak anılamayacak. Bu açıdan en kötü sinema yıllarından birini geçirdiğimizi söyleyebiliriz zira tüm izlediklerimiz yılın ilk üç ayında ve Eylül-Kasım arasında açık olan salonlarda izlediklerimiz ya bağımsız filmlerden ya da niteliksiz bazı gişe filmlerinden ibaretti. Buna rağmen online festivallerde izlediklerimiz bazı filmler en azından yılın kalite çitasını dengelemeyi başardı. 20. yüzyılın en büyük romanlarından biri olan Berlin Alexanderplatz'ın üç saat uzunluğundaki modern uyarlaması ve Jack London'ın yarı otobiyografik klasini İtalyan işçi sınıfı uyanışının göbeğine taşıyan Martin Eden bu bağlamda yılın nefes aldırıcı edebiyat uyarlamaları olmayı başardı. Yılın son ayında Netflix'te karışmıza çıkan David Fincher filmi Mank ise sinema tarihinin en iyi filmlerinden Yurttaş Kane'nin senaristi Herman J. Mankiewicz'in hayatına odaklanıyordu. Mank yılın en iyilerinden olmasının yanı sıra önümüzdeki Oscar sezonunun da en iddialı iki filminden biri.

Online platformlar kuşkusuz sinemanın geleceğinde önemli bir dönüşümü işaret ediyor lakin her şeyin normalde dömesiyile beraber filmleri esas yerlerinden, sinema salonunda deneyimleyeceğimiz günleri özlemle bekliyoruz. Sinema 100 yılı aşkın bir sanat dalı olarak tüm teknolojik ilerlemelere ve dönüşümlere rağmen mabedini yitirmedi. Sinemanın ve festivallerin geçici ve zorunlu olarak online platformlara taşındığı, bu sürecin ardından izleyicisini tekrar sinema salonlarında geri kazanacağı unutulmamalı. Aşırı çalışmalarının etkisini göstermesini, 2021 yılında salgının etkisini kaybetmeye başlamasını ve eski yaşantımıza, düzenimize dönmeyi dilemekten başka çaremiz yok. Pandeminin sona ermesinin ardından salonları aynı coşkuyla doldurarak hep beraber film izleyeceğimiz nice seneler...

Yılın Kaçırılmaması Gereken 10 Film

- Berlin Alexanderplatz - Burhan Qurbanli
- Possessor - Brandon Cronenberg
- Atlantis - Valentyn Vasyanovych
- Mank - David Fincher
- Black Bear - Lawrence Michael Levine
- Exil - Visar Morina
- Wolfwalkers - Tomm Moore, Ross Stewart
- Two of Us - Filippo Meneghetti
- Martin Eden - Pietro Marcello
- Sound of Metal - Darius Marder

Yılın Kaçırılmaması Gereken 10 Dizisi

- The Queen's Gambit - Netflix
- The Mandalorian - Disney+
- Bir Başkadır - Netflix
- Normal People - Hulu
- Devs - FX
- The Eddy - Netflix
- Small Axe - BBC / Amazon
- The Undoing - HBO
- Your Honor - Showtime
- A Very Destroy You - BBC / HBO

EMRE KONGAR

2021 direniş yılı olacaktır!

İnsanın en güçlü refleks ve duyguları, koruma içgüdüsünden kaynaklanır... Korunma içgüdüsü, içgüdülerimizin en güçlüsüdür:

İnsan dışardan gelen bütün saldırılara karşı ilk tepkisi koruma içgüdüsüyle verir.

Bugün insanlık Covid-19 saldırısıyla karşı karşıyadır...

Herkes, bu virüse karşı koruma önemlerini geliştirmeye çalışmaktadır:

Ünlü maske, mesafe ve temizlik üçlüsü bu korunma içgüdüsünün icat ettiği bir slogandır.

Elbette hem aşı hem de tedavi ilacı çalışmaları dünyanın bütün gelişmiş merkezlerinde devam etmektedir.

Demek 2021'de ilk içimiz sağlığınıza korumak için direnmekdir.

İnsanlık Yirmibirinci Yüzyıl'da dine dayalı olduğunu iddia eden bir terörizm tarafından da ciddi bir saldırıyla karşı karşıyadır...

Özellikle, eskiden komünizme karşı ABD tarafından da desteklenen Radikal Siyasal İslam ideolojisiyle beslenen bu terörizm, başta Batı Dünyası ve Ortadoğu olmak üzere bütün insanlığı tehdit etmektedir.

Demek ki, Yirmibirinci Yüzyıl'daki en önemli işlerimizden biri, kendimizi, sevdiklerimizi, toplumumuzu bu terörizme karşı korumaktır.

Yirmibirinci Yüzyıl'a özgün olmayan, bu yüzyıldan çok daha önce başlayan Emperyalizm de mutasyona uğrayarak saldırını Neomperyalizmkılığında sürdürüyor.

Elbette, Radikal Siyasal İslam Terörizmi ile Neomperyalist saldırı, varlıklarını haklı gösterilemek ve kendilerini devam ettirebilmek için, birbirlerinin saldırılarını gerekçe olarak kullanıyor ve temelde birbirlerinin varlığını destekliyorlar.

Koruma içgüdümüzün bizi Neomperyalizme karşı da önlem almaya yöneltmesi gerekiyor.

Bütün bu saldırılar, insanların koruma içgüdüsünü harekete geçirecek, ırkçılık, dincilik, milliyetçilik, mezhepçilik üzerinden, dışlama, etiketleme, düşmanlaştırma, gibi "sürüleştirmeye" türlerini gündeme getiriyor ve Demokratik Rejimler, "otoriterleşme", "diktatörleşme" gibi saldırılarla karşı karşıya kalıyorlar.

Yirmibirinci Yüzyıl'da, başta ifade ve muhalefet özgürlüğü olmak üzere, Temel Hak ve Özgürlüklere dayalı olan Demokratik

Rejimlerin en büyük düşmanı olan, "ırkçılık", "yabancı düşmanlığı" "Batı düşmanlığı", "İslam düşmanlığı" gibi kavramlara dayalı olan ve diktatörlük eğilimlerine destek veren "nefret söylemleri" ortaya çıkıyor! Bütün bireyler, bütün toplumlar, özellikle de Demokratik Rejimler, Yirmibirinci Yüzyıl'da, eskiden de olduğu gibi, kendilerini Otoriterleşmeye ve Diktatörleşmeye karşı korumak zorundalar.

Elbette insanlığın karşıya olduğu saldırıların son grubu, yılların birikimi ile büyüyerek gelen sorunlar:

- 1) Artanekonomik sömürü, açılan gelir ve servet dağılımı farkı sonunda ortaya çıkan büyük yoksulluk.
- 2) Ulusal sınırları aşan, beyaz zehir, silah ve insan kaçakçılığı.
- 3) Kimlik siyasetinin dayattığı ayrımcılık üzerinden, yerel ve küresel her türlü savaş ve bunların meşrulaştırdığı her türlü terörizm.
- 4) Doğanın tahribi ile gündeme gelen ısınma ve iklim krizi.

Bu sorunların ilk üçü, Sovyetler Birliği'nin çökmesinden sonra gündeme gelen **Küreselleşme** bağlamında yazdığı "Tarihin Sonu" kitabının yazarı Francis Fukuyama'nın bu kitaptaki yanlısını düzeltmek için kaleme aldığı "Devlet İnşası" kitabında iddia ettiği sorunlar:

Fukuyama "Tarihin Sonu" kitabında, Sovyetlerin çökmesi ile Batı Dünyası ile Doğu Bloku arasında süren Soğuk Savaş'ın sona erdiğini ve böylece "sınıf savaşlarının" bittiğini, ulusal devletlerin sınırlarının da geldiğini ve insanlığın bütün üretiminin silah ve savaş yerine tüketim malzemelerine yöneleceğini, böylece insanlığın refahının artacağını belirtmiştir.

Sonradan Radikal Siyasal İslam Terörü'nün bütün dünyaya egemen olmasıyla, bu beklentilerinin yanlış olduğu ortaya çıkmış ve o da bununla başa çıkmak için Ulus Devletleri savunma ve bunların yeniden güçlendirilmeleri gerektiğini belirlen yeni bir kitap kaleme almıştır.

Uluslararası örgütlerin başa çıkmadığını belirttiği ve bu nedenle ulus devletlerin güçlendirilmesini istediği üç sorun yoksulluk, kaçakçılık ve terör sorunlarıydı.

Demek ki bu sorunlara karşı da, kendimizi korumak için direneceğiz!

Demek ki, sevgili okurların yeni yılda yedi

düşmanımız ve sekiz direnme alanımız var:

- 1) Covid-19 salgını
- 2) Radikal Siyasal İslam Terörizmi
- 3) Neomperyalizm
- 4) Nefret söylemi, Otoriterleşme ve Diktatörleşme
- 5) Gelir ve servet farklılaşması, yoksullaşma
- 6) Uyuşturucu, silah ve insan kaçakçılığı
- 7) Yerel ve mevzili de olsa her türlü savaş ve terör
- 8) Doğanın tahribi ve küresel ısınma

Bu sorunlar sadece birey olarak bizi, toplum olarak Türkiye'yi tehdit etmiyor... Hem kişisel yaşamımızın hem de insanlığın düşmanları.

Dolayısıyla bunlara karşı direnmek hem bireysel hem de toplumsal sorumluluğumuz.

Peki nasıl direneceğiz?

Hem yerel, hem milli, hem uluslararası güç merkezlerine karşı direneceğiz:

Önce sağlığımızı, çevremizi ve doğayı koruyacağız.

Sonra kişiliğimizi, haysiyetimizi, onurumuzu koruyacağız.

Bunun için de otoriterleşmeye, diktatörleşmeye, doğanın ve çevrenin tahribatına, betonlaşmaya, temel hak ve özgürlüklerimizin sınırlanmasına ve kısıtlanmasına, Neomperyalizmin, bizi, ülkemizi sömürmesine, savaşa ve teröre, vergilerimizin çarçur edilmesine, çalınmasına ve bizim aleyhimize karşı kullanılmasına direneceğiz.

Bunun için, küsmeyeceğiz, gazete okumaktan, televizyon seyretmekten vaz geçmeyeceğiz; tam tersine bu ilkeleri, demokratik direniş savunma gazeteleri, televizyonları alacağız, okuyacağız, izleyeceğiz; ötekilere destek vermeyeceğiz. Olanları ise sendikalara, sivil toplum kuruluşlarına üye olacağız; örgütleneceğiz, eğitim yapacağız.

Doğruları ve gerçekleri her zaman her yerde savunacağız:

Herkesin ve özellikle de iktidarlardan yalan söyledikleri bir çağda doğruları ve gerçekleri savunmanın en büyük devrimcilik olduğu unutmuyacağız!

Sağlığımızı, haysiyetimizi ve şerefimizi her koşul altında koruyarak bu bunalım dönemini atlatacak ve daha aydınlık, daha sağlıklı daha demokratik günlere ulaşacağız.

Herkesin ve özellikle de iktidarlardan yalan söyledikleri bir çağda doğruları ve gerçekleri savunmanın en büyük devrimcilik olduğu unutmuyacağız!

Artemisla
Gentilesch'i'nin
Danae portresi

ZEUS VE AŞKLARI: DANAİ

Argos Kralı Akrisios ve eşi Eurydike'nin Danae adında bir kızı olur. Erkek çocuk isteyen kral Delphoi'daki bilicilere danışmaya karar verir. Gittiği biliciler Danae'den olacak bir erkek torunu tarafından öldüreceğine dair kehanette bulunur. Bunun üzerine kehanetten korkan kral yeralına tunçtan bir oda yaptırır ve bu odanın içine Danae'yi hapseder. İnsanların ve Tanrıların Babası Zeus, Danae'yi görür ve gönülünü kaptırır. Danae'ye Danae'nin hapis tutulduğu bu tunçtan odanın tepesine altından bir yağmur yağdırır ve kendisi de bir yağmur damlacığına dönüşüp Danae'nin tutulduğu yere bir çatı aralığından girer ve Danae'nin içine kadar da sızar. Danae bu tanrısal birlikteliğin ardından kısa süre içerisinde oğlu Perseus'u doğurur. Olup bitene akıl sır erdiremeyen Kral Akrisios, kızıyla torununu bir sandığa koydurup denize attırır. Anne ve çocuğu Seriphos Adası'na vururlar.

Seriphos Adası'nın Tiranı Polydektes'in kardeşi, balıkçı Diktys, ana ve oğlunu kıydı bulur ve kurtarır. Tiran Polydektes ise Danae'ye aşık olur ve sürekli annesinin etrafında gezen ve onu koruyup kollayan çoktutan kurtulmak için ona bir takım zorlu görevler verir sürekli şehirden uzak tutmayı planlar. Bir gün Polydektes'in düzenlediği bir yemekte sarayda bulunan Perseus, herkesin "at" diyerek cevapladığı tiranın "bir krala doğum gününde en layık hediye nedir" sorusunu "Gorgo'nun başıdır" şeklinde cevaplar. Ertesi gün doğum gününde herkes at getirmişken, Perseus'un eli boş kalır ve tiran "Gorgo'nun başını getirmeyen annenle zorla evlenirim" der. Nihayetinde Perseus'a Medusa'yı öldürme görevi verir ve Perseus o görev için uzaktayken Danae'ye tecavüz etmeye kalkar, bunu

engellemek isteyen kardeşi Diktys'e de saldırır. Perseus ise o sırada ünlü Gorgo kardeşlerden gözünün içine bakanı taş eden Medusa'yı öldürmekle meşguldür. Perseus kendisine şehirden uzak durması için verilen görevi bitirir, Seriphos Adası'na döndüğünde Diktys'i ve Danae'yi sığındıkları bir tapınağa tanrılara dua ederken bulur ve ne olduğunu sorup öğrenir.

Perseus bir çuval içinde tuttuğu Medusa'nın başını da alarak öfkeyle kralın karşısına çıkar. Tiran Medusa'nın başını getirip getirmedikini merak eder ve Perseus da çuvalın ağzını açar ve tirana Medusa'nın başını gösterir. Ancak Tiran Polydektes'in gördüğü son şey Medusa'nın başı olur. Tiranın maiyeti de aynı kaderi paylaşır ve Perseus annesiyle Diktys'i kurtarır. Adanın başına Diktys'i yerleştiren Perseus, dedesini bulmak için Argos'a doğru yola çıkar. Argos'a geldikleri haberi gelince dedesi Akrisios kehanetten korkarak Perseus'un kendisini öldüreceğini düşünür ve Argos'tan Yunanistan'ın en uç köşesine kaçır. Tesalya'daki Larissa kentine kaçan kral makûs talihinden kurtulamaz. Argos'ta aradığını bulamayan Perseus Larissa'daki spor müsabakalarına katılmak için yola çıkar ve oraya varıp yarışlara katılır. Annesini de ananesi Eurydike'nin yanından bırakır. Perseus'un Larissa'ya geldiğinden haberi olmayan Kral Akrisios yarışları izlerken disk fırlatma yarışması esnasında Perseus'un attığı bir disk rüzgârla yön değiştirir ve kralı orada öldürür. Dedesini şehir dışında bir yere gömen Perseus, kralını öldürdüğü Argos'a gidemeyeceğinden Argos'u kuzeninin krallığı Tiryas'la takas eder ve oranın kralı olur.

Delphoi'daki
biliciler Danae'den
olacak bir erkek torunu
tarafından öldüreceğine
krala bildirirler. Bunun
üzerine kehanetten
korkan kral yeralına
tunçtan bir oda yaptırır
ve bu odanın içine
Danae'yi hapseder.

ALMULA TÜREDİ

Yeniden görüşene dek, saçlarım sende kalsın *

Sancam Çadır Kent-Adana, Türkiye

Çadırın Dışı

Akşamüstü. Karanlık gökyüzü. Hafif soğuk bir hava.

Altı yaşındaki Ayşe annesinin yanı başında oturmuş, saçlarını tanyordu. Ne zaman korksa, kendini güvensiz hissetse saçlarını tarardı. Bir normalleşme eylemi. Bir güzelleşme eylemi. Güzel normaldir, öyle değil mi? Annesi Zohra, her zamankinden farklı olarak kızılı konuşacak gücü kendinde bulamıyordu. Öylece gökyüzüne bakıyordu. Gitme fikri aklına düştüğünden beri içini önce bir heyecan dalgası sarmıştı, şimdiye tüm hissettiği endişeydi. "Her şey güzel olacak Ayşe, bu seyahat bizim kurtaracak." Sözlerinin sonunda şüphe ve korku dolu damlalar asılıydı. Kendi sözlerine kendisi de inanmıyordu tam olarak. Heyecanla başladığı cümlelerindeki umut solmaya mahkûm gibiydi.

"Seyahat..." Kulağa eğlenceli, mutlu luk vaat eden, ruhu kucaklayan bir heyecan gibi geliyordu. Bu seyahat onları son varış noktalarına, özgür, mutlu ve zengin hayatlarına götürecekti. Kulaklarının ucunda bir fısıltı, "Ayşe, Zohra mutlu günler sizi bekliyor. Bir tekneye atlayın, hadi ne duruyorsunuz!" diyordu. Yeni bir hayat, güvenli ve sıcak bir yuva. Ayşe yanı başındaki annesinin huzursuzluğunu duydumuyordu. Kendi kendine düşünüyordu, "Acaba annem benim yüzümden mi endişeli? Yaramazlık yaparak başkalarının önünde onu utandıracağımı mı düşünüyor?" Başını ona doğru yaslayarak annesini rahatlatmaya çalıştı. Zohra onun bu sevgi dolu dokunuşuna cevap vermedi.

Bambaşka düşüncelerin içerisinde, kızını fark etmemişti bile. Sanki ruhu gökyüzünde uçuyordu, tepeden kendisine bakıyor ve sonu görmeyen gelecekteki kestirmeye çalışıyordu. Titreyen bedeni tüm korku, endişe ve güvensizliklerden azalet uykuya yatmak istiyordu. Durmadan gözlerini kırpyordu ki gözlerinde saklı yaşlar dökülmesin. Kızını korkutmak istemiyordu. "Ah benim güzel kızım, tüm yaptıkların senin için. Yaşlı annemi geride bırakacağım, nasıl bırakacağım? Allah'ın sen yardım et, yardım et. Aklıma mukayyet ol. Ama bırak dedi, git dedi. Dedi ki bir başka yolculuk daha kalırdamazmış bedeni. Gitmesen hakkımı helal etmem dedi. Ne yapacağım, kaçvıl oldu

buradayız. Kalırsak daha iyisi yok bizler için. Git dedi bana. Allah'ın sen beni affet." Kendi kendine söylediği sözleri dua gibi tekrar ediyordu ki birden yanına korkuyla sokulmuş kızını fark etti. Üşüdü m yavrum dedi, tedirginlikle. Ayşe annesine gülümsedi, sandı.

Çadırda

Hava Nine akşam yemeğini hazırlıyordu. "Demek çocuklarımızı buraya kadarmış" diye geçiriyordu içinden. Ama hiçbir şey söylemeden gülümsüyordu. Kafasında binbir düşünce varken, ağızından çıkan sözlerle şunlar oldu: "Kış ilki geçecek bence, narlar çok büyük değil."

Zohra başıyla onayladı. Ayşe dayanamadı, "Nine, her mevsimin nasıl geçeceğini söyleyen meyve var mı?" Hava gözünü dikmiş bakan torunundan kurtulmak için düşüncelere dalmış bir tavrı takındı. "Bilmiyorum" demek yerine "Yani, en doğrucu olanı vardır. Başkaları da vardır elbette, ama unuttum şimdi." diyebildi. "Hadi evladım hadi, otur da bir şeyler yiyeelim. Sonra da şu yolculuğunuzu konuşalım. Adam bu gece mi geliyor Zohra?" Zohra ürperdi. Gözleri birden aklına hücum eden kelimelerle sağa sola oynamaya başladı. *Yal, adam, bot, battaniye, dikenli tel, yalnızlık, Suriye, ev, misafir, Türkiye den gitmek, Avrupa ya varmak, can yeleği, soğuk, hasta olmak, kurtulmak, okul, iş, yeni ev, yabancıl dil, dil, dil, çaresiz başkalar...* Kelimeler görüntülerinin etrafında dönüyordu. Kendi başı da döndü aniden, midesi bulanmaya başladı. "Evet" dedi yutkunarak, bu akşam son talimatları vermek için geliyor. Hafta sonundan önce de yola çıkacak. Hava gözlerini bile kırpmadan anlayışla bakıyordu. Tamamıyla normal görünmeye çalışıyordu. Q kadar

normaldi ki, normal değildi. Ne söylese tuhaf kaçacak gibiydi. Nasıl bakarsa baksın çaresiz gözükecekti. O yüzden, bakmadı, tek söz etmedi. Geleneksel usulle pişirdikleri yemeklerini yedikten sonra ne Zohra ne de Hava konuşmaya başlayabiliyordu. İkisi de umutsuzca kelime arayışı içinde birbirlerinin gözlerini kaçırıyorlardı.

"Gel de saçlarını tarayalım Ayşe" dedi sonunda Hava. Günün en huzurlu anıydı Ayşe için. Elinde fırçası ile ninesine koştu. Sonunda her şey normale dönüyordu, diye düşündü mutlulukla. Bu huzurlu anı devam ettirmek için ellerini heyecanla çırptı ve haykırdı: *Biz annemle bir yerteçelim, seni de hemen yanımıza alacağız nineciğim!* "Evet benim güzel kızım, elbette", dedi Hava sessizce. Gözlerini Ayşe'nin simsiyah saçlarına dikmişti. "Saçların aynı benim gençliğimdeki saçlarım gibi. Siyah, kalın, organ gibi güçlü, yaşamak arzusuyla dolu. Ayak bileklerine kadar uzatırsan eğer, çok salacak adeta. Yere simsiaki yapışacak ve seni sonsuza dek yapışatacak" diye geçirdi içinden saçlarını tararken. "Sakin sen ölmeyavrum, Allah ömrünü uzun etsin. Sen benim bu zalim dünyadaki en bağış, sen kökümün. Bırak dünya zalimliğine devam etsin; yeter ki içinde sen yaşı..."

Gece

Sizi daha geç vakit bekliyorduk, dedi Zohra tedirginlikle. Çadırın kapısında dikilen adamın ağır bir aksanı vardı, yine de nereli olduğunu anlayılmıyordu. Birilerinin sözünü kesmesinden korkuyor gibi hızlıca anlatıyordu. Plana göre, limana gidene kadar önce bir süre kara yoluyla seyahat edeceklerdi. Yanlarına sadece en gerekli şeyleri almalıydılar; botun kapasitesi vardı. Durmadan konuşurken birden durdu, Ayşe'a gözlerini dikti. Zohra'nın gözleri adamın izledi, kızında durduğunu görünce endişelendi birden. "Ne var, ne oldu?" dedi hızla. Adam eliyle saçlarını işaret etti: "Saçlarını kesmesi gerek." Sessizlik oldu, üçü de adamın ne dediğini anlamaya çalışıyordu. "Saçını kesmek mi, ama neden?" diye çaresizce soru Zohra. Hava sanki ölüm emri verilmiş gibi sıkıca torununa sandı. Sadece Ayşe hiçbir tepki vermedi. "Bana bak hanım, ne dediğini çok iyi biliyorum, gördüğüm şeyler var, daha soru sorma." Boşve çaresizce bakan gözlere biraz daha açıklama yapmaya karar verdi neden sonra. "Dinleyn, bu sadece önlem, olursa Allah korusun, kaza maza olursa, suya düşerse, saçlar kızı dibe çekebilir. Olacak

değil ya, önlem diye diyorum.” Zohra korkuyla donmuştu ama duyularını saklamaya çalıştı. Sessizce yutkundu, başını salladı ve kızından gözlerini kaçırdı. Adam sözlerine devam etti, “İnanın bana, suya düşünce aşağıya çekecek her şey tehlikelidir.” Sonra Aysa’ya döndü, “Merak etme, yine uzar...”

O gece Aysa çok değişik bir rüya gördü. O ve annesi, zifiri karanlık bir ormandaydılar, yollarını bulmaya çalışıyorlardı. O denli karanlıktı ki sadece körler böyle bir karanlığı bilirdi. Hiçbir yerden en ufak bir ışık huzmesi gelmiyordu. Aysa sıkıca annesinin elini tutmuştu. Birden acıyla ninesini hatırladı, kalp atışları hızlandı. Ninel, diye bağırdı kendi etrafında dönerken. Bir zaman sonra saçlarının örgü halinde başının arkasından ormanın derinliklerine doğru gittiğini fark etti. Nine diye bağırdıktan sonra, sanki ormana uzanan örgülü saçlarının ucundan biri tutuyormuş gibi hareket ettiğini hissetti. O saniye anladı ki, saçlarının örgüsü kalın bir organ gibi ninesine uzanıyordu, o örgü aralarındaki bağdı; yeniden birlikte olmalarını sağlayacaktı. Belki ormanda bir yerlerde, belki ormandan çıkınca...

Ayrılış Günü

Havva erkenden kalkmıştı. Gece uyumamıştı aslında. Yaşlı kalbinde o kadar çok duygu vardı ki... Yine de neşeli gözükmeye çalışıyordu. Aysa ise mutluydu. Pek yakında ninesiyle kavuşacaklarına emindi. Yeni bir hayat onları bekliyordu. Ne heyecan! Annesine de ninesine de rüyasını anlatmadı, ama biliyordu ki rüya bir işaretti. O yüzden, o sabah saçlarını iyice taradı, annesine ördürdü ve sonra annesinden örgüyü en dibinden kesmesini istedi. Zohra, zaten kesilecek saç niye ördürmek istediğini anlamamıştı. Yine de kızının dediklerini yaptı.

Aysa ve Zohra sadece en gerekli eşyalarınıyla yola çıktılar. Üç saat geçmişti bile. Onlar ayrıldıktan sonra Havva, elinde torununun saç örgüsü, hiçbir şey yapmadan çadırın dışında öylece oturuyordu. Kulaklarında hala Aysa'nın çınlayan sesi vardı: “Yeniden görüştene dek, saçlarım sende kalsın niceçim!” Nefes almak çok zordu; ağlamamak imkânsızdı. Elindeki kalın siyah saç örgüsü, zalimce yerinden sökülümüş güzel torununun, hayatla kalan son bağının acı bir hatırasıydı. Ama bu örgü, aynı zamanda nereye giderlerse gitsinler çocuklarına onu bağlayan büyü bir urgandı. Yine de boğulacak gibi hissetti kendini birden. Görünmeyen sular ağzından, burnundan, gözlerinden kulaklarından akıyor gibiydi. Nefes alamıyordu, düşünemiyordu... Elinde sımsıkı tuttuğu örgüyü iyice sıkı, o anda nefes almaya başladı yeniden. Gözlerinden iki damla yaş düştü önüne. Görünmeyen sular sanki birden görünür olmuştu...

(Bu öykü, daha önce “Keep my hair till we meet again” adıyla 25 Haziran 2019’da Brüksel Yazarlar Cemiyetine (BWC) sunuldu.)

ALİ DENİZ USLU

YAVAŞ YAVAŞ

Susunkuluk öldürecek sizi!

Yüresiz, korkak ve çokça dalkavuk olarak...

Tesadüfen sevip, tesadüfen yaşamak zor değil mi?

Belli;

Gizlenen tasarruflar var gecede

Duvar süsü olarak koyduğunuz hatalar bunlar.

Farkındalığın yükü ağır,

Kamburu bu hassas ruhların...

Anlaşılmaz bir soğukluğu yaşıyor bedenlerimiz

Ölümlerden bir parça koparmaya çalışan bu yüzyıl,

Hileli özgürlükleri satıyor.

Şiirin derisini yüzüyor yaşayanlar

Mucizenin tozunu alıyor birkaç şehirlî aziz

Ama ne vakit kanımız ateş alıp da kaynarsa

Bir tebessümden cesaret bularak,

Rüzgarı göğüslersek,

Pörsümüş hayatları divitle çizip,

Toparlanıp, yalarımıza basarız otları.

Mazide bırakıp mağlubiyetleri,

Kuşanırsak yalnızlaşarak çoğalmayı

Doğruluruz yavaş yavaş...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranter.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

'Edebiyata inanıyorum!'

Kitaplardan, doğadan, dünyadan, insanlardan, yaşamdan; bakarak, görerek, duyarak, dinleyerek, okuyarak bana gelenler öyle çok ki, onlardan elde tutabildiklerimi, yakalayabildiklerimi ayırıp saklayıp yazıyorum.

Haydar Ergülen, 1979'dan beri yazar, deneyen, arayan, çoğaltan bir şair / edebiyatçı. 2020 yılında iki deneme kitabı yayımlandı Ergülen'in. Karakarga Yayınları'ndan çıkan "Çerçöp" farklı gereksinimler için yazılmış. Kırmızı Kedi etiketiyle okurla buluşan "Nişanlılar İçin Şarkılı Alfabe" ise bir sözcükler kitabı.

İnsanın dünyaya yarattığı düzenin hızına insandan daha hızlı almış virüsün cazibesine, fırsatını bulanırmız, evlerimize kapandık. Bir yandan dışarıyı izliyoruz bir yandan da hayata tutunmaya ve direnmeye çalışıyoruz. Galiba bu direnişte, önceleri olduğundan daha fazla ve farklı bir biçimde, edebiyata başvuruyoruz. Sözcüklerden yaşamı sağmaya çalışıyoruz ve onlardan hiç olmadıkları kadar çok 'şey' talep ediyoruz.

Haydar Ergülen ile tüm bu 'şeylerden' ve denemelerinden yola çıktık; şiirden, toplumdaki direnişten ve tüm bunların doğası gereği, yaşamdan konuştuk.

■ **Çerçöp** muhtelif zamanlarda yazıldığını söylediğiniz denemelerin biraraya getirildiği bir kitap. Kitabı okumaya başlar başlamaz dikkatimi çeken bir şeyi sorarak başlamak isterim: "Her şeyi şiir yazılabilir, her şeyin şiiri yazılabilir" cümleleriyle giriş yapıyoruz denemelerde. Özel bir tercih mi bu? **Şiirin adıyla mı başlıyoruz ya da önce şiir vardı mı diyorsunuz?**

Şiirin doğallığını vurgulamak için yazdım. Başka yerlerde de yazıp söylüyorum bunu. Doğanın, yani o sonsuz yaratıcının bir parçasıyız hepimiz. Her şeyin kaynağı, başlangıç yeri, özü doğa. En doğal olanı da, doğanın da içinde olduğu şiir. Duyulan, işitilen, tadılan, koklanan, dokunduğumuz, söylediğimiz her şeyin adı değil, kendisi. Şiiri, edebiyatın bir türü olarak görmüyorum, hatta yazı olarak da görmüyorum. Bir bakış, görüş, düşünce, düş. İnsanın doğa hali, doğal hali. İçimizde, içindeyiz, eski deyimle "mütemmim cüz"ümüz, ayrılmaz, kopmaz parçamız yani. Konusu da yoktur, şu şiir olur bu olmaz diye bir ayrım da. Her şey şiir olabilir, her şeyin şiiri yazılabilir, herkes şiir yazabilir, hatta yazmalıdır. Söylemelidir. Şiir şairlere bırakılamayacak kadar yaşamsaldır!

■ **Nasıl ortaya çıktı bu denemeler?**

Yazmak ve okumak. En çok sevdiğim şeyler.

Hatta okumak daha önde. Okudukça yazasım, yazdıkça okuyasım geliyor. Böylece ortaya pek çok yazı, sonucunda da kitap çıkıyor. Kitaplar da tıpkı şiir gibi doğanın bir parçası adeta. Üzüm gibi, elma gibi, ceviz, zeytin gibi geliyor bana. Besleyici, geliştirici, güçlendirici, renkleri, biçimleri güzel. Tadları, lezzetleri apayrı. Hepsini tadasım, koklayasım, yiyesim geliyor dersem şaşırma!

Kitaplardan, doğadan, dünyadan, insanlardan, yaşamdan; bakarak, görerek, duyarak, dinleyerek, okuyarak bana gelenler öyle çok ki, onlardan elde tutabildiklerimi, yakalayabildiklerimi ayırıp saklayıp yazıyorum.

■ **Çocukluğunuzu anlatırken bir duvar halısından ya da 'eve' yeni gelmiş bir telefondan, ilkençlik yıllarınızda 12 Eylül'den, yakın zamanda AB süreçlerinden ve karantinadan bahseden metinler okuyoruz ve hem bireysel hem toplumsal bir hatta yürüyoruz. Ülkesiyle mi yaşıyıp, büyüyor insan?**

Hiç kuşkusuz. Ülkemiz, bizim büyük evimiz. Hele toplumsal sorunlara duyarlı, muhalif bir ailede büyümüşseniz, ülkesiyle daha erken

tanışıyor insan. Çok yerde yazdım, babam ortağıdan terk bir oto tamircisi, kaportacıydı. Eskişehir TİP'e (Türkiye İşçi Partisi) gider gelirdi, ben de giderdim onunla. Zaten siyasi bilince sahip bir aileydik, büyüme yıllarım da 1968'e denk düşünce, sosyalist olmamak için çok ilgisiz olmak gerekirdi. Şiir nasıl doğal bir şeyse, o yıllarda sosyalist olmak da öyle doğaldı. Bana göre, her zaman doğaldır. Sınırlı toplumlarda, dünyaya ve ülkenin biraz da olsa duyarlıysan, azıcık vicdanın, merhametin, adalet duygusu varsa, eşitlikten yanaysan doğal seçimin sosyalizmdir. Bazen insanlar niye bu kadar zor olana seçiyor, yalnızca dünyaya, insanlara değil, kendilerine, varoluşlarına karşı düşünceler savunuyorlar, anlaşılır gibi değil!

■ **Nişanlılar İçin Şarkılı Alfabe'de "Yepeni: Gezi'den sonra şairimiz 'İkinci Yepyeni' oldu. Gezi, şiirimizin Garip ve İkinci Yeni'den sonra üçüncü büyük kalkışması oldu! Hem politik hem poetik!" diyorsunuz. Gezi Poetikası'nın ana izlekleri neler sizce? Nasıl bir estetik tasavvur yarattı Gezi ve ondan sonra neler değişti şiirde ve genel olarak sanatta?**

Gezi'nin politik etkilerini uzun dönemde

görüyoruz. Demokrasi ittifakından büyük kentlerdeki yerel seçim sonuçlarına, kadınların her alanda, her konuda ses çıkarmalarına, yılmamalarına dek pek çok gelişme. Demokrasi mücadelesi nerede kolay olmuş ki? Hele bizde! 30 yılı geçmiştir, Erdal İnönü SHP'nin başkanıyken, kampanyasını yapan Ajans Ada'da reklam yazarı olarak çalışıyordum. O kampanyada "çeyrek cumhuriyet, yarım demokrasi olmaz!" sözü çıkmıştı. 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonraki umutlu günlerdi. Sonra yeniden karartma günlerini yaşamaya başladık, yaşıyoruz. Çeyreğin, yarımın bile olmadığı günler de yaşadık. Ama "umut ile, seveda ile" en güzeli de "düş ile" dayanıyoruz.

Gez'nin poetik kazanımı ise daha esaslı oldu. Gençler şirle daha yakından ve doğrudan tanıştı. Gez'nin şirli, doğanın, ağaçların şirli, gençliğin, birlikteliğin, arkadaşlığın şirini keşfettiler yaşayarak. Ve elbette şir değerlerimizi. Turgut Uyar Gez'den sonra bir başka gözle okundu, Gülsen Akın önce şirini çektiği yaşamının sonunda şirlerinin Gez'de paylaşıldığını gördü, Didem Madak neredeyse Gez'i katlanların ortak sesi oldu. Bu arada fikri iktidarlarını, kültürel iktidarlarını kuramaktan söz edenler elbette yanlış yerden bakıp, yanlış şeyler söylüyorlar. Bir ülkenin kültüründe, edebiyatında, sanatında, şirinde iktidar fikrinden söz etmek bile ürkünç! Sosyalisti, Kemalisti, İslamcisi, milliyetçisi, liberali, Alevisi, Sünnisi, Türkü Kürdü Rumu Ermenisi Musevisi, hepsi o ülkenin edebiyatını, şirini oluşturlur. Birlikte oluşturmazlar ama ortaya çıkan toplam o ülkenin zenginliği olur. Gezi biraz da budur.

■ **Bir yazısında Cesare Pavese "Konuşmak. Sözcükler bizim uğraşımızdır... Sözcükleri yeniden insan onlardan yararlanmak için yarattığında sahip bulundukları somut ve çıplak açlığa geri döndürmek zorunda olduğumuzu hepimizin duyusamaktayız... Ve bu, içinde bir anlama, bir umudu barındırdığı söylenebilecek tek görev..." diyor. Siz de böyle bir hisse ve düşünceye sahip misiniz? Ne dersiniz?**

Evet, hele ülkemiz için tıpatıp böyle düşünüyoruz. Yazar olarak, şair olarak, yazmak kadar önemli bir görevimizin de, uyararak, aydınlatmak olduğuna inanıyorum. Daha aydınlık bir ülke, daha barışçıl bir toplum ve daha özgür, daha zengin düşünce. Edebiyat için, bir anlamda okurumuzu da yetiştirme görevi yine bize düşüyor.

■ **Yazma Alfabetisi'nde "Bellek: İster kişisel diyelim ister toplumsal, yazmak bir bellek oluşturmaktır." diyorsunuz. Her şey hızla akıp giderken edebiyat bu akıntıya karşı kürek çekebilir mi?**

Elbette, yoksa niye var, niye olsun? Edebiyat yalnızca bireysel değil toplumsal düşlerimizin de alanıdır. Bursa Nilüfer Belediyesi uzun yıllardır şahane işler yapıyor, bunlardan biri de yılın yazarı etkinlikleri ve sempozyumu. Yaşar Kemal, Aziz Nesin, Orhan Kemal, Sevgi Soysal, Nezihe Meriç, bu yıl da Fakir Baykurt yılıdır. Galiba Yaşın Armağan arkadaşımız, bildirisinde, o kuşaktan sosyalistlerin politik bilinçlenmelerini siyasi kitaplar aracılığıyla değil, edebi yapıtlar okuyarak yaptığını söyledi, ki çok doğru. "Hatta Dostoyevski okuyarak sosyalist olanlar da vardır!" dedi. Olsun. Edebiyata inanıyorum. O değiştiren, dönüştürüyor ve elbette hırpalanmayıp, yalnızlığı da göze alarak akıntıya karşı yazılıyor, yazılacak.

■ **Eşine rastlamadığımız bir pandemi sürecinden geçiyoruz. Neler düşündürdü size bu süreç? Nasıl geçirdiniz karantina günlerinizi?**

İlk dönem iyiydi, yazın bitecek diye herkes gibi, birikmiş işlerimi yapmaya başladım, bu iki kitabı da o süreçte toparladım. Yaz acabıyla geçti. Şimdi eskiden hakkında pek çok şey söylediğimiz, durmadan eleştirdiğimiz, günah keçisi gibi her şeyi üzerine atığımız dünyayı özlemeye başladığımız fark ettim. Dünyayı özledim.

■ **Şirleriniz, çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanan yazılarınız, söyleşileriniz, denemeleriniz... Sanırım kırkın üzerinde eserden bahsediyorsunuz. Bunları üretirken nasıl bir duyguya sahipsiniz? Yazdıklarınızın dönüp baktınca ne düşünüyorsunuz?**

Bu daha başlangıç, yazmaya devam!

Doğanın, yani o sonsuz yaratıcının bir parçasıyız hepimiz. Her şeyin kaynağı, başlangıç yeri, özü doğa. En doğal olanı da, doğanın da içinde olduğu şir. Duyulan, işitilen, tadılan, koklanan, dokundugumuz, söylediğimiz her şeyin adı değil, kendisi.

DOĞU ŞAHİN

Bak çocukların gözlerine

POD

"Neden gülüyorsun sen?" Kapıdan içeri girerken neşeli olmam annemin dikkatini çekmişti. Eğlenceli biri olmadığımı biliyordum ama hayalim varsa yüzüm gülüyordu.

"Sokakta On Euro buldum!" Elimde tuttuğum parayı sallıyordum.
"Ee neden seviniyorsun? Cötür ihtiyacı olan birine ver." Annem tartışmaya kapalı olduğu anlarda kullandığı tonla cevap verdi.
"Bizim ihtiyacımız var işte, kaç lira ettiğini biliyor musun?"
"Hayır, umurumda da değil. Bizim boğazımızdan geçmeyecek."

Annem sözünü söyleyip salona gitti. Elimde parayla öylece kaldım. İhtiyacı olana verecektim! Otuz yaşına geldim hala yedigimi, içtiğimi hesaplama bir buluşma geçiremedim. Kendi kendime söylenerек odama girdim. Aklıma yeni fikir gelince parayla salona koştum "Peki para boğazımızdan geçerse, ağzımdan burnumdan dışarı geri üflesem?"

Annem fikrimi beğenmeyip kalkmaya yettence odama geri döndüm. Onu ikna etmek mümkün değildi. On bir yaşında işçi olarak çalışmaya başlamıştı. Hak etmediği hiçbir şeyi almamıştı. Ben öyle değildim.

Çocukken karşı komşuza misafirliğe gitmiştim. Apartmanda benimle yaşıt olan tek çocuk orada oturuyordu. Babası bankada müdürdü. Onunla oynadıkten sonra birkaç tane kovboy, onlarla savaşabilecek kadar da Kızılberil'i evime götürmüştüm. Annem ertesi gün oyuncakları elimde görüp nereden bulduğumu sorunca yalan söyleyememiştim.

"Onlar arkadaşının oyuncuğı, götürüp geri

vereceksin."
"Hani özel mülkiyet kötüydü?"
Annem gülümsemesine engel olmuştü "Arkadaşının oyuncaklarının özel mülk olmasına karşı değiliz. Oyuncakları üreten fabrikanın özel mülk olmasına karşız. Arkadaşının oyuncuğı alırsan hırız olursun."

"Oyuncuğı olması için fabrika mı çalayım?"
"Çalmayacaksın. Oyuncuğı olmayan daha çok çocuk bulup fabrikaya el koyacaksın. O zaman fabrikalar birileri para kazansın diye değil, çocuklar oynasın diye oyuncak üretir."

Hiçbir şey anlamadan daireden çıkıp ayağımda babamın terlikleri, kucağımda oyuncaklarla karşı komşunun kapısına gıtmıştim. Annem bizim kapının önünde elinden tuttuğı kardeşimle beraber durmuş beni yönlendiriyordu "Zili çal,"

Zili çalmadan, ayağımdan büyük terliklerle koşarak dönmüştüm "Anne ben aldım demesem, kardeşim almış desem?"

Utaniyordum. Kardeşim iki yaşındaydı, her gördüğünü alıp ağzına sokuyordu. Henüz utanması da yoktu. Annem yine itiraz etmişti "Hayır, ben aldım diyeceksin."

Kadın bırakmıyordu yalan söyleyeyim. Çaresiz geri dönerek zili çalmıştim. Anne oğul kapıyı açınca avucumdaki Kızılberilileri uzatarak "Kovboyların silahları vardı. Onlarla savaşacak kadar Kızılberil almak zorunda kaldım." demiştim.

Annem yine müdahale etmişti "Kovboyların odanda ne işi vardı?"

"Amerikan emperyalizmi işte, Vietnam'da ne

işleri vardı?"
Babamın sözlerine sığınmıştim ama yetmemişti. Kovboyları da verip özürlü dileyerek eve dönmüştüm. Aslında ihtiyacım kadarını almıştim. Suçlu ben değildim, aynı yaştaaydık, onun benden daha çok oyuncuğı vardı. Bence almaya hakkım vardı.

Kapıyı kapattıktan sonra annem "Hadi hazine arayalım. Büyük hazine bulursanız çok sevdiğiniz bisküvili pastadan yapacağım." demişti. Çok sevdiğimi hiç söylememiştim. Başka ihtimalleri bilmediğimizden mecbur yiliyorduk. Ama korsanlar gibi hazine aramayı çok seviyordum. Kafama annemin tülberlinden sarardım, oklava da kılıcım olurdu. Koltuk minderleri arasında bozuk para arardım. Bir keresinde çekmecedan annemin yüzüğünü alıp gelmiştim. Annem kabul etmemişti "Sadece para arayacaksınız."

Başta bizimle oyun oynuyor sanıyordum, sonradan fark ettim ki bu oyun hep paramızın bittigi döneme denk geliyordu. Yine de oynadım. Biraz da baba mesleğı olduğu için hoşuma gidiyordu. Babam maden işçisiydi. O da hazine çıkardığını söylemişti. Emekli olduktan sonra hafta sonları kayıkla balık tutmaya çıkaracağına söz vermişti. O denizi ve güneşi görecekti ben de korsan gibi açılacaktım.

"Korsanlara ne oldu baba?"
"Yenildiler. Artık yoklar."
"Kızılberililer de yenilmişti. Yine benim tuttuğlarını kaybetmiş."

Babam gülmüştü "Biz neden Beşiktaşlı olduk? Amcanlarla maç izlerken hiç kimse Beşiktaş'ı desteklemiyordu. O yüzden sadece ikimiz Beşiktaş'ı tuttuk. Maç kim kazanmıştı?"

"Hatırlamıyorum."
"Ben de, çünkü sonucun önemi yok."

Babamla son konuşmamızdı, çalıştığı
madenin çökmesi sonucu öldü. Çok
ağlamıştım. İnsanlar çekilip evde yalnız
kaldığımızda "Neden?" diye soruyordum.

Annem "Hayat böyle oğlum, yaşayan
herkes ölüyor. Ölüm adildir. Zamanı
geldiğinde hepimizi bulacak. Babanı biraz
erken buldu, üzülme." demişti. İlk defa o
zaman isyan etmişim "Adil mi?" elimle
karşı komşunun oturduğu tarafı işaret
ederek "Onun babası yaşıyor! Banka
müdürü gökük altında ölüyor mu?" diye
sormuştum.

Sonrasında annem biziyle daha çok
hazine arama oyunu oynamaya başlamıştı.
Bense oyunu eskisi kadar sevmiyordum.
Kitap okumaya başladığımda da oyunu
birakmıştım.

Kızilderililer, korsanlar, köteler,
komuncüler, ... Girdikleri savaşları
kaybedenlerin hikayelerini okuyordum.
Okumak anlamama yardım ediyordu ama
değiştirmiyordu.

Gözlerim elimdeki On Euro'ya takıldı.
Bende kalamazdı, sahibini bulamazdım,
yırtıp atamazdım. Birine versem sadece bir
gün karnını doyurur, yarın yine aç kalır ve
hiçbir şey değişmezdi.

Kendimi dışarı attım. En yakın
oyuncakçıdan bütün parayı Kızilderili ve
kovboy oyuncakları aldım. Mahalledeki
parka gidip oyuncakları masanın üzerine
yaydım. Kaybettığımız savaşları baştan
kurguluyordum. Parktaki çocuklar
etrafımda toplanmaya başladılar.
Canlandırdığım savaşlar ilgilerini çekiyordu.
Onlar da dahil oldular. Hem oynuyorduk
hem de anlatıyorduk. Bizim toprakların
Kızilderilileri kendi dillerinde konuşuyorlar
diye diğerleri isyan ettiler "Abi ne diyorlar
anlamıyoruz!"

"Zamanla ortaklaşıyor."

Telefonum çaldı, annem arıyordu.

"Neredesin?"

"Parktayım."

"Ne yapıyorsun parkta? Hadi gel, sevdiğin
bisküvili pastadan yaptım."

Elimi yüzüme vurdum, hala sevdiğimi
anıyordum. Çocukların gözlerine baktım
"Anne, kalabalığız. Pastadan biraz daha
yapar mısın?"

"Yaparım." sessizlik oldu "Neden
gülüyorsun sen?"

BARIŞ AKPOLAT

Öğrendim

Ben bu yıl temkinli olmayı, ağrıdan almayı
ve sakin olmayı öğrendim. En önemli
de sabretmeyi öğrendim.

Hayatım boyunca çok zor zamanlarım oldu.
Bu zor zamanların bir kısmını hızla geçecek
sandım ama günlerle başlayan sıkıntılar
aylarca hatta yıllarca sürdü. Bir kısmını çok
ciddiye aldım, bir haftada bitti. Bazılarını
hiç ciddiye almadım ve bir ömür
sürdü sanki. Maddi veya
manevi çok kısa süreğini
düşündüğüm her
sorun beklediğimden
daha uzun, çok
uzun süreğini
düşündüğüm
sıkıntılara hızla geçip
gitti.

2019 ne güzel bir yılmiş
meğer. Onca sıkıntıya
ve maddi probleme rağmen eşi
dostu ve çağırabilmek, arkadaşların evine,
kafelerine uğrayabilmek, bazı konserin
kapısından içeri kafayı uzatabilmek,
birçoğunda ise kalabalıkla kan ter içinde
çoşabilmek ne kadar büyük bir özgürlükmüş.
2019'dan çok tiksiniştim. 2020'ye gereken
de ağır konuştum biraz. "Ulan" dedim "2020,
ağarı paşanı al gel, babanı da gönder... Bu yıl
çok acayip bir Barış olacağız."

Pişmanım.

Bu pişmanlığım 2020'nin üzerine çöken
Covid-19 belasının ortalama kadar sürdü.

En azından çalışmak için dışarı çıkmak zorunda
olmayan insanların bilinçli tarafındakiler
olarak evde kaldık. "Ben boğazlı kazak
giyemem!", "Ben ağzımı yüzümü atkıyla
kapatamam!" diyen şuursuz ben, çok uzun
zamandır günde iki kere, en az 40 dakika iki

maske takıp köpek gezdiriyorum.

Tükürdüğümü yaladım.

Pek çoğumuz işten gücün yakınırdık. Sanki
dünyanın en büyük yükü omuzlarımızdaymış
gibi ağladık durduk her telefon çaldığında.
Annemiz babamız her aradığında çok
yoğunuz dedik, çünkü bir bakıma onlardan
da öyle gördük, böyle öğrendik. Ama
öğrendiklerimizi unutmamız
gerek bir yılı 2020. Benim
açımdan öyle de oldu.
Sabretmeyi öğrendim.
Parasızlığa, işsizliğe
katlanmayı öğrendim. Aynı
müziyen dostlarım gibi...
Paranın teksikintisi olmadığını,
böyle bir felakette yazı
konusu bile bulmanın
zorluğunu daha iyi idrak ettim.

Susuz kaldığında hayatı
fonksiyonlarını yaşatmak için oksijenini idareli
kullanmayı öğrenen bir hayvan gibi sakin
olmayı öğrendim. Altın almayı, herkesin
benim gibi sorunları olabileceğini, mevlulara
farklı açılardan bakılabileceğini öğrendim.

İşsizlikten kendime iş uydurmayı, hayata
dair daha fazla şeye ilgilenebilip, daha fazla
öğrenmeyi, daha fazla müzik dinlemeyi
öğrendim. Daha az şımarıklık yapmayı
öğrendim. Karşıma çıkma ihtimali olan her
şeye daha temkinli yaklaşmayı öğrendim.

2021'e hazırım. Temkinli ve sakinim.

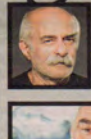
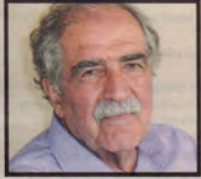
Teşekkürler 2020. Çok öğretici oldun.
Büyüdüm sayende. Bu yıl daha fazla kitap
okuyup, daha fazla müzik dinleyeceğim. Ve en
güzel ikinci kitabımı bitireceğim.

Hazırım.

yitirdiklerimiz...

Kitlesele bir salgın, savaşlar, açlık, kazalar, patlamalar... 2020 yılı ölümünden bahsetmek için son yüzyılın en talihsiz yıllarından birisi kuşkusuz. Dünya, ölen insanların yasını tutarken bir yandan da kültür ve sanatla yıllardır hayatlarımızda olan pek çok insanı yitirdi.

Bize bıraktıkları mirasa derin bir saygıyla..

Adalet Ağaoğlu (23 Ekim 1929 - 14 Temmuz 2020)

Yılın en sarsıcı anlarından birisi hiç şüphe yok ki usta yazar Adalet Ağaoğlu'nun aramızdan ayrılışıydı. 23 Ekim 1929'da dünyaya gelen Ağaoğlu, 91 yaşında hayatını kaybetti. Birbirinden kıymetli tiyatro ve radyo oyunları, romanlar, öyküler ve denemeler bıraktı sanatseverlere...

Timur Selçuk (2 Temmuz 1946 - 6 Kasım 2020)

"Ayrılanlar İçin", "Sen Neredesin", "Beyaz Güvercin" ve "İspanyol Meyhanesi" başta olmak üzere bestelediği onca eserle müziğimizin köşe taşlarından birini de 2020'de yitirdik. O isim Timur Selçuk'tan başka kimse değil. Umudu, inancı ve yarattığı estetiğiyle kâh en sevgili anlarımızda kâh da heyecan dolu günlerimizde olacak.

Birol Ünel (18 Ağustos 1961 - 3 Eylül 2020)

Fatih Akin filmleriyle tanıdığımız, başarıyla Almanya sinemasında ayakta alkışlanan Birol Ünel, 59 yaşında bağırsak kanseri nedeniyle yaşamını yitirdi. Duvara Karşı filmiyle şöhreti perçinlenen Ünel, dünyaya derdi olan bir aktördü. O iz asla silinmeyecek...

Levent Ünsal (15 Ağustos 1965 - 21 Mart 2020)

Sean Connery (25 Ağustos 1930 - 31 Ekim 2020)

Erkut Taçkın (7 Eylül 1942 - 14 Aralık 2020)

Hikmet Karagöz (31 Aralık 1946 - 27 Ekim 2020)

Haldun Boysan (6 Temmuz 1958 - 31 Ağustos 2020)

Muzaffer İlhan Erdost (18 Eylül 1932 - 25 Şubat 2020)

"Kardeşim, orada, bir dizi üzerine çömelmiş, başı öne düşmüş, ağzı açık duruyordu. Ses verinceye 'İlhan İlhan' dedim. Gitti mi? Kardeşim, oracıkta ölmüştü." Şair ve yayıncı Muzaffer İlhan Erdost'a ait bu sözler. Kardeş İlhan Erdost'u 12 Eylül'de yitiren Erdost, Türkiye'de düşün hayatına kazandırdıkları ile başlı başına bir miras. Bu zalim yıl onu da aramızdan aldı. Ardından İlhan'a yazdığı şiirle veda edelim: "...Nereye gitsen orada/ Nerede dursan orada/ İlık ve yumuşak bir ses akardı türkülerde/ Acıyı yumuşatan/ Şimdi kaybolmuş ve bulunamayacak olan..."

Seyfi Dursunoğlu (1 Ekim 1932 - 17 Temmuz 2020)

2020 yılı kendine öyle çok sebepten dolayı düşmalar yarattı ki... Seyfi Dursunoğlu'nun, nam-ı diğer Huysuz Virjin'in kaybı da bunlardan birisiydi. Yarattığı Huysuz Virjin tiplmesiyle Türkiye televizyon tarihinin en kendine has kişilerinden biri oldu Dursunoğlu. Aşkı, neşesi, sivri dilliliği, doğruluğu ve de en önemlisi de özgürlüğü ülkeye çok şeyler kattı. Seni hatırladıkça yüzümüzde tebessüm, kalbimizde aşk eksik olmayacak.

Ayşegül Atik (1948 - 9 Haziran 2020)

Oruç Aruoba (14 Temmuz 1948 - 31 Mayıs 2020)

Muhterem Nur (31 Aralık 1932 - 20 Mart 2020)

Kirk Douglas (9 Aralık 1916 - 5 Şubat 2020)

Mehmet Çetin (1 Kasım 1955 - 9 Kasım 2020)

Cehennem, boşuna dert çektiğimiz günler,
Cennete gün ettiğimiz gündür bizim.

Ömer Hayyam

Eğer
kurmaca
bir metin
yazmak
istiyorsa,
bir kadının
parası ve
kendine
ait bir
odası
olmalıydı.

virginia woff

- İmtiyaz Sahibi: Birgün Yayıncılık ve İletişim Tic. A.Ş. adına İbrahim Aydın
- Yayın Kurulu: Önder Abay, Ümit Bektaş
- Edebiyat Danışmanı: Haydar Ergülen
- Editörler: Oğuz Alkan, Mustafa Kömür
- Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Sefer Selçuk Özбек
- Reklam ve İletişim: burak@birgun.net, bavul@birgun.net
- Kapak İllustrasyonu: Ethem Onur Bilgiç
- Grafik Tasarım: Banç Can Sanıkas
- İletişim: 0546 2883328 - iletisim@bavuldergi.com - bavul@bavuldergi.com
- www.bavuldukkani.com
- Adres: Gülbahar Mahallesi, Avni Diligil Sokak, Özden Apartmanı,
No: 14/3 Mecidiyeköy/Şişli İstanbul
- Baskı: UNIPRINT Basım Sanayi ve Tic. A.Ş.
- Adres: Ömerli Mah. Hadimköy - İstanbul Cad. No:159
Hadimköy Ambarlıköy 34555 İstanbul / TÜRKİYE
- Tel: +90 212 798 2840 / Faks: +90 212 798 2063 - www.apa.com.tr
- Genel Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
- ISSN: 2149-8115 Aylık yaygın süreli yayındır.

ELEM ERK

Düş Şekeri

Dünyanın ayakları sallanır gazdan odada
İnsan yüzleri dalgalanır gemiye biner
Sokakların gözleri akar Berlin'den Haliç'e
Geçer yaralı bavullar içinde yoksul gençlik

Bir kara kışın koynunda saklanır çocuk
Uyur savaşın bağrında şekerli elleriyle
Buruk bir tat vardır çürüyen dişlerinde
Kanayan yarasında sinekler ağlar

Sokakta soluk soluğa sıcacık bir hayal
Haykırır keten helvanın lezzetini
Masal tadında umutlanır İstanbul
Güvercin uçuşur kafesi parçalayarak

Koşarak camı deler yaramaz bir çocuk
Yalınayak basar çamurlara umarsız
Çırpınır keten helvacının peşinden
'Unutma bizim mahalleyi keten helvacı'

(Salt Faik Abasıyanık, "Ketenhelvacı" öyküsünden esinle.)

BURCU ARSLAN

SON SORGULARI

Papatyanın son yaprağı olmalı mı, olmamalı mı.
Duran yağmur kuruyan son su can mı
Buhar olup çan mı...
Geceye yenik ışıklar, son kişi yatınca hemen uyur mu
Sabahla buluşur mu...
Son nota yeter mi bulamadığı masala.
Karışan sorguna son bir yudum yeter artık der mi.
Süzülen son gözyaşın, alıp gider mi;
Dolup yeniler mi aradığına...
Son şiir bekleyip sarılan mı koluna
Son duygu masumca yorgunum der mi,
Son soluğunda.
Son sorgu nazıkçe gider mi
Sorgular uzayınca...

BAVUL

Geçer devran,
takvimler el değıştirir.

Gün gelir
zulüm de göçer
Zaman örter

her şeyin üstünü

Uzağı gören çocuklar bilir
gelecek uzun sürer